

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.</p>	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.</p> <p>Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadási felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója. Felelős szerkesztő: Buday Barna.</p>	<p>Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
--	---	--

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Aratógépbemutató a Felvidéken.

Az OMGE., karöltve a *Sárosvármegyei Gazdasági Egyesülettel*, azon czélból, hogy módot és alkalmat adjunk a felvidéki gazdáknak a különféle rendszerű aratógépek megismerésére s azok munkájának és használhatóságának összehasonlítására, folyó évi július hó 20-án (hétfőn), *Finta* község határában — *Eperjestől* mintegy 4 km. távolságban — özv. *Wengerszky* Hugóné grófnő birtokán aratógépbemutatót rendez.

A bemutatóra hazánk nevesebb gépgyárai és külföldi jóhirű gépgyárak képviselői jelenttek be részvételüket. Marokrakó és kéveköti aratógépeken kívül fűkaszálo gépek és egyéb gazdasági gépek és eszközök kerülnek bemutatásra. A bemutatóon résztvesznek a következő czégek: *Bücher és Melichár, Clayton és Shuttleworth, Mc. Cormick, Hoffherr és Shrantz, Kühne gépgyár r.-t., Magyar keresk. r.-t., a MÁV. gépgyárának vezérigazgatója, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete és az Agrikultura r.-t.*

Akik a bemutatóon résztvenni szándékoznak, ebbeli szándékukat sziveskedjenek július hó 15-ig egyesületünk titkári hivatalánál bejelenteni.

Budapest, 1908 június hó 30-án.

A rendező-bizottság nevében:

Jeszenszky Pál s. k.
ügyvezető titkár.

Egyről-másról.

(A gabonapiacz helyzete. — Osztrák családrág. — Takarmányjinség és az osztrák kormány akciója. — A takarmánykiviteli tilalom kérdése.)

Alig kezdődtek meg a próbacséplések, máris nagymennyiségű új buza került e héten forgalomba a budapesti tőzsdén. A természetök sietnek értékesíteni az új termést, pedig erre ok egyáltalában nincsen. A gabonapiacz helyzete ma szilárd és a hausse irányzat tartósnak ígér-

kezik, mivel az ehhez szükséges körülmények megvannak. A kereslet a gabonárák emelkedése dacára is állandóan élénk és különösen rozszban volt nagyobb áremelkedés. A hausse mérsékelt lépésekkel halad előre és ezért remélhető tartósnak is a mai irányzat, ha a tőzsde el is akar tekinteni azoktól a jelenségektől, amelyek az áremelkedést indokolták teszik. Az áremelkedés elleni küzdelem a tegnapi esőt fel fogja ugyan használni arra, hogy a hausse feltartóztassa normális fejlődésében — mintha bizony a már teljesen érett és nagy részt learatott gabonának használna az eső, — ez ha sikerül is a spekuláczióknak pillanatnyi sikert elérni, a piacz mindinkább szilárduló irányzata nem igen fog előreláthatólag változást szenvedni.

Az osztrák gazdasági körök mozgalmát indították aziránt, hogy az osztrák kormány a német kormánytól járjon közbe és eszközölje ki, hogy az argentinai gabonának a német utirányon át Ausztriába való behozatalát vámügyi szempontból kedvezményes elbánásban részesítse, vagyis azt akarják az osztrákok elérni, hogy az argentinai buza is a szerződéses államok buzájára kivett 630 koronás behozatali vámban részesüljön és ne a 750 koronás rendes behozatali vámkivetésben. Az osztrákokat ezen lépésre az indította, hogy végtelenül fájlalják azt, miszerint az idei aránylag magasabb gabonárák mellett a fogyasztásukhoz szükséges buzáért Magyarországnak pár millióval többet kell fizetniük, mint az előbbi években. Nem tudnak azzal a gondolattal megbarátkozni, hogy esetleg az évi külkereskedelmi mérlegben Magyarország, a magasabb buzaárak következtében, talán ugyanannyi kiviteli értéket tud felmutatni, mint amennyi az Ausztriából való beviteli értéke. Azért elkövetett az osztrák érdekeltség mindent, hogy tőle telhetőleg a budapesti tőzsde irányzatát hamis hírekkel befolyásolja. Látván, hogy ez nem jár azzal a sikerrel, amelyre számítottak, most azt eszeltek ki, hogy argentinai buza behozatalával sze-

retnék Magyarországot egyedüli számottevő bevételi forrásától elűzni vagy legalább is bizonyos mértékig megrövidíteni. Szerencsére azonban ahhoz — éppen gazdasági közösségünkkel fogva — nekünk is van némi hozzászólásunk, hogy az argentinai buza német buzává naturalizálva bejöhete a közös vámterületre vagy sem?

Bármennyire is erőlködnek az osztrákok, hogy e tervüket keresztülhajtásák, előre is mondhatjuk, hogy e naiv kísérlet czéltalan. Mi a legerélyesebben állást fogunk foglalni mindennemű olyan kísérlet ellen, amely arra irányul, hogy idegen gabona kedvezményes behozatalával befolyásoltassék a magyar gabonapiacz áralakulása. Sőt nemcsak a nyílt kísérlet ellen foglalunk állást, hanem most már arra is ki, fogjuk terjeszteni figyelmüket, hogy az argentinai buza be ne csempésztethessék a közös vámterületre, amint ez az idén tavasszal is megtörtént és a legerélyesebb megtorlást fogjuk követelni mindennemű ilyen vámkijátszás ellen.

Az osztrák földmívelésügyi minisztert a múlt héten meginterpellálták a birodalmi tanácsban az iránt, hogy minő intézkedéseket szándékozik tenni a Cseh- és Morvaországban fenyegető nagymérvű takarmányhiány veszedelmének elhárítása, illetőleg súlyos következményeinek enyhítésére. A miniszter válaszában kijelentette, hogy a kívánatos lépések megbeszélése czéljából már egybehívott egy szaktanácskozást és elrendelte a takarmánytermésre és takarmánykészletre vonatkozó megbízható adatoknak sürgős összegyűjtését. Kiváltképpen Stájerország déli részét, Bukovinát és a tengerparti tartományokat fenyegeti Cseh- és Morvaországban kívül — a miniszter eddig beszerzett adatai szerint — a takarmányjinség veszedelme, mivel e tartományokban általában gyenge volt a szénatermés, sarju pedig alig van. E bajon már bőséges csapadék is csak keveset lendíthet, tovább tartó szárazság azonban egyenesen katasztrófaszerű következményekkel járhat. A miniszterium gazdasági

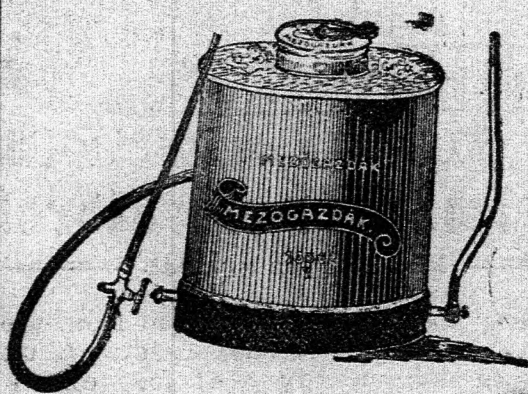
AJANLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel nagy munkaerő- és permetezőanyag-megtakarítás érhető el.

Most megjelent tavaszi szőlőmívelési árjegyzékünket az összes szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kívánatra bérmentve megküldjük.

Mezőgazdák A. jegyű permetező K 40.—
" B. " " " 34.—
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Mai számunk 28 oldal.

tudósítónak jelentései e tekintetben nem sok jóval biztatnak és immár kétségtelen, hogy a szokatlan tavaszi hőség és hosszas szárazság Ausztriában is éppen olyan kárt tett, mint hazánkban.

Ránk nézve csak fokozza a bajt, hogy a szomszédos államoknak, így Németországnak, Oroszországnak és Románországnak is gyenge a takarmánytermésük, úgy hogy azt a kevés takarmányunkat is, ami van, a kivétel veszedelme fenyegeti. A román kormány tényleg tervezi már, hogy Gácsországban nagymennyiségű szénát vásárol be az inséges román vidékek felségélyezésére, német kereskedők ügynökei pedig már megkezdtek nálunk is körutjukat ama vidékeken, ahol aránylag jobb takarmánytermés volt, hogy összevásárolják jóelőre a kapható takarmánykészleteket. Pedig előreláthatólag nagy szükség lesz idehaza is minden szál takarmányunkra, hiszen helyenként valóságos aszály pusztította rétjeinket és legelőinket. Rosszul jár az a gazda, aki szükös készletével nem takarékoskodik, fukarkodik eléggé.

Szükségtelen talán gazdatársainkat arra inteni, hogy ne hallgassanak a jelentkező vigécek bármily kedvezőnek látszó ajánlataira és ne vesztegessék el takarmányukat; nagy szükségük lesz rá az idén és nagy szüksége lesz minden kapható készletre az egész országnak. A kormány a takarmánytermésre vonatkozó fontos adatok beszerzésére már megtette a lépéseket és reméljük hogy az adatgyűjtés mutatkozó eredménye szerint haladéktalanul megteszi a szükséges és alkalmas intézkedéseket amegy is elégtelen takarmánytermésünknek a hazai állattenyésztés számára való biztosítása érdekében.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Termesztési kísérletek abundanz zabbal.

Az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás 1892 óta többféle zabbal végzett kísérletet, de csakis a duppai zab az, amelyik hazai viszonyaink között majdnem minden egyes helyen bevált. A duppai zab ugyanis számos helyen többet érőnek bizonyult a magyar zabnál, mert bő termő és nagy a hektolitersúlya. Azóta a duppai zab elterjedt az egész országban, termesztése mind általánosabb lesz, ami a legjobb bizonyítéka a Duppai zab értékes voltának.

Az 1904. év tavaszán az orsz. m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás egy újabb zabfélel, az abundanz zabbal kezdett kísérletezni. Ezen zabból és még több más amerikai növény magjából éveken ezelőtt 200—300 gr. mennyiséget küldött az állomásnak az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kipróbálására, illetőleg esetleges elszaporításra. Az összes magvak a magyaróvári gazdasági akadémia kísérleti terén vették el, de ezek közül csak kettő maradt, amelylyel a kísérletet továbbfolytatni érdekesebbnek mutatkozott: a preston buza és az

abundanz zab. Mindkettőt sikerült elszaporítani, de amidőn a preston buzával már vagy 10 gazdaság kísérletezett, egy telen át mindenütt kifogyott.

Az összes amerikai magvak közül tehát egyedül az abundanz zab maradt meg, lassankint elszaporítottán, nemcsak az akadémia kísérleti terén, hanem az akadémia gazdaságában is nagyobb területen termeltetett és mindig jó termést adott. Ezen zabból 1904. év tavaszán már nagyobb mennyiségű állott az állomás rendelkezésére és ebben az évben a gazdáknak kísérletezésre kiosztható volt.

Az abundanz zab eredeti hazája Kanada. Fejlődése gyors, sőt buja, levélzete széles, haragos zöld színű, szára nagyon vastag, ritkán dül meg, bugója egyenletesen nagy, telt szemű, elég nagy hektolitersúlyal bíró féleség. Legnagyobb hibája az, hogy termésében aránylag sok zöld — tehát léha — szemet találhatni.

Az 1904. év tavaszán 53 kísérletező kapott 90—90 kg. vetőmagot azon kötelezettség ellenében, hogy ezt elveti és ugyanilyen nagyságu területen a gazdaság zabja is elvetetik, mind a kettőnek termése külön arattatván és csépettven, a terméseredmények az állomással közölnetnek. A kísérlet az egész országra kiterjedt, aránylag a legtöbb kísérlet a Dunántul állított be.

A kísérletek tözeg kivételével mindenféle talajon végeztek. A talaj minősége volt 20 helyen agyag, 15 helyen vályog, 1 helyen fekete homok, 3 helyen televényes homok, 1 helyen márga és 1 helyen fehér homok stb. Az elővetemény még változóbb volt, 19 helyen, a kísérleteknek majdnem a felénél a zab őszi kalászos után került, ez a körülmény világosan bizonyítja azt, hogy a zab még nagyon sok helyen a gazdaságnak a mostoha gyermeke, vetik már jóformán a kielt területre. Igaz ugyan, hogy a zab élelmes növény, de a külföldi igényesebb zabfélések csakis akkor fognak hazai viszonyaink között is jó terméseket szolgáltatni, ha ezen zabokat jó erőben és jól megmunkált talajba vetjük. A végzett összes kísérletek közül csupán 15 helyen került a zab kapás után, azaz a neki megfelelő helyre.

A talaj előkészítése a legtöbb helyen egy, csak ritkán két szántásból állott. A zab alá istállótrágyát csupán egy helyen adtak, míg a legtöbb helyen 3—4, sőt több évre került az istállótrágya után. Az utóbbi években a zabnak állandóan oly magas ára van, hogy termesztésével nagyon is érdemes foglalkozni, de megfelelő termést csakis azon esetben várhatunk a külföldi zaboktól, ha nem a trágyázás évét követően 4—5 év múlva vetjük, hanem az még jó erőben lévő földbe kerül.

Általában a kísérleti helyeken az abundanz zab elég korán került a földbe, ápolási munkája nagyon sok helyen aczatolás és gyomlálásból állott, néhol azonban semmiféle ápolásban nem részesült. Az időjárás az országban majdnem mindenütt a legkedvezőtlenebb volt, amennyiben június elejétől, sőt már májustól kezdve állandó szárazság uralkodott.

Valamely gabonaféle értékére döntő befo-

lyással bír annak termőképessége. Ha az abundanz zab terméseredményeit a vele párhuzamban termesztett egyéb zabok terméseredményeivel összehasonlítjuk, azt látjuk, hogy az abundanz zab szalmatermesre 22 helyen felülmúlta a gazdasági zabot, 6 helyen a két zabnak termése egyenlő volt, míg 14 helyen a gazdasági zab többet termelt mint az abundanz.

A szalmatermesnél sokkal nagyobb fontosságú a szemtermés nagysága. Az abundanz zab terméseredményeit a gazdasági zab terméseredményeivel összehasonlítva látjuk, hogy az abundanz zab 15 helyen többet termelt a gazdasági zabnál, egy kísérletnél a kétféle zab termése egyforma volt, míg 17 helyen a gazdasági zab nagyobb termést adott. Azt semmiféle növényféleségtől nem kívánjuk, hogy minden esetben jobbat és többet teremjen, mint a gazdaságban már meghonosodott és az ottani viszonyok közé beillő féleség, éppen ezért az abundanz zabbal elért ezen eredményen nagyon meg lehetünk elégedve, annál is inkább, mert az abundanz zabbal összehasonlított zab igen sok helyen a duppai volt, ez pedig a legbővebben termő zabféleségek egyike. A kísérleti eredmények adataiból világosan kiünik, hogy az abundanz-zab nemcsak kivételes esetekben volt bővebben termő a vele összehasonlított zaboknál, hanem az abundanz zab átlagos termése is jóval nagyobb, mint a gazdasági zabé.

Az abundanz zab leginkább duppai és közönséges hazai zabokkal hasonlított össze. Néhány kísérletnél a gazdasági zab ligovói, kanadai, meteor és szibériai zab volt. Ezen zabok közül a ligovói két helyen hasonlított össze az abundanz zabbal és ezen utóbbi mind a két kísérletnél jóval többet termelt, mint a ligovói. Az egyéb zabfélésekkel szemben ily kiváló eredményt nem találunk, mert az egyik helyen duppai vagy a közönséges hazai adott nagyobb termést, más kísérleteknél azonban az abundanz zab felülmúlta egy a duppai, mint a hazai zabot.

Az 1904. évi kedvező eredmények folytán az állomás az abundanz zabot 1905-ben is kipróbálta, a kísérlet az előző évihez teljesen hasonló módon végeztetett. Ebben az évben azonban még sokkal kedvezőtlenebb volt az időjárás, mert a talajból teljesen hiányzott a téli nedvesség, csapadék pedig éppen olyan kevés volt mint 1904-ben. A második évi kísérletek is körülbelül ugyanazon eredményeket mutatják, mint az előző évek, tekintettel azonban a még kedvezőtlenebb időjárásra, az átlageredmények az abundanz zabnál, szemben a gazdasági zabbal, valamivel kedvezőtlenebbek voltak. Az abundanz zab sokkal igényesebb féleség, mintsem ilyen kedvezőtlenebb körülmények között jó termést adhasson, azonkívül a gazdasági akadémia gazdaságában évek óta jól megmunkált és jó erőben lévő talajba vették, mostohább viszonyok közé kerülve, ezt nagyon is megsínylette. Ugyanis az abundanz zabot Magyaróvárott évek óta termesztik, az utolsó egy-két évet kivéve, mindig elegendő csapadék-

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZEK TÁRSULAT
BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcséplőkészletek,**

A „Deutsche Landw. Gesellschaft“ Berlin
L. díjjal kitüntetett

szabad. „Welger-féle“ teljesen önműködően kötöző **szalmaprés-elevatorok**
kizárólagos gyártói.

ugyszintén **magánjárók** (uti mozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével).

• Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről. •

e. Ha az a vele párok termés-látjuk, hogy 22 helyen helyen a két 4 helyen a nt az abun-

obb fontos-abundansz zab termés-ik, hogy az termelt a a kétféle 7 helyen a adott. Azt ánjuk, hogy bet terem-onosodott és eség, éppen ezen ered-edve, annál bbal össze-ppai volt, zabfélések aitaiból vilá-ab nemcsak a termő a hanem az val nagyobb,

ppai és kö-atott össze-zab ligóvi, Ezen zabok atott össze bi mind a tt, mint a zenben ily rt az egyik hazai adott azonban az ppai, mint

folytán az en is kipró-eljesen ha- az évben ob volt az hiányzott a ppen olyan k évi kísér-edményeket tettel azon-a, az átlag-szemben a ötlenebbek igényesebb örülmények ül a gazda-ta jól meg-a vetetett, ezt nagyon ansz zabot az utolsó csapadék-

ban részesült, az alföldi nagy szárazságot és igen nagy meleget nem volt képes annyira elviselni, mint az ottani viszonyokhoz már megszokott zab.

Az összes kísérletek átlagtermését kiszámítván, az abundansz-zab kat. holdankint átlagban 983 kg. szemtermést adott, tehát mindkét évben az eredmény az abundansz zabra nagyon kedvező.

Az abundansz zabról több kísérletező megjegyezte, hogy a szárazságtól sokat szenvedett és hogyha kissé nedves és meleg volt az időjárás, könnyen megrozsdásodott.

Összefoglalás: Az abundansz zabbal végzett két évi kísérletből kitűnt az, hogy az abundansz zab kedvező időjárással erőteljes fejlődésű, bőtermő féleség. Szára vastag és erős, csak kivételes esetekben dül meg; oly helyeken, ahol más zabfélések rendszerint megdül, nagyon jó eredményre teremtődhet. A szárazságot és a nagy meleget megsínyli, legjobban diszlik a mély rétegű, nyirkosabb helyeken. Igényesebb, mint a közönséges hazai zab, de ha jó erőben lévő talajon termesztik, termésre messze felülmúlja.

Szalmája takarmányozási célokra nem igen alkalmas, mert kemény és vastag. Aratáskor nagyon kevés szemet hullat.

Magyar és olasz kender.

□ Minden kendertermesztő gazda tudja, hogy az olasz kendernek rostja, illetve fonala szebb, fehérebb, illetve rugalmasabb, minél fogva erősebb is mint a magyar kendernek fonala. Törekvésünk az, hogy az olaszországi kenderhez hasonló minőséget állítsunk elő, mert csak így tudjuk a mindinkább fokozódó kendertermésünknek a külföldön piacot és jó árt biztosítani. Hogy ezt minél előbb elérhessük, nem elegendő Olaszországból kendermagot hozatni, az olaszországi kenderáztató medenczét utánozni, hanem behatóbban kell a kendermaggal és az áztatással foglalkoznunk. Nézetem és tapasztalatom szerint mesterségesen kell a kendernek azt itt Magyarországon megadni, amit az éghajlat az olaszországi kendertermesztőknek ajándékozott. Erre vonatkozólag vagyok bátor több évi tapasztalataimat, amennyire lehet röviden leírni, úgy, hogy az mindenki előtt megérthető legyen. Ha megvizsgáljuk az Olaszországban termelt kenderkórót, nagyon kis különbséget észlelhetünk a hazánkban termesztett kenderkóróval szemben; ha ellenben a rostot, illetve fonalat hasonlítjuk össze, igen lényeges különbséget fogunk találni. Az Olaszországban termesztett és áztatott kenderrost sokkal simulékonyabb, fehérebb (sárgás-fehér), amire a kereskedő azt mondja „zsiros”, ennél fogva erősebb is. Ily kender előállításához Magyarországon két dologra kell igen nagy gondot fordítani: 1. a magtermesztésre, 2. az áztatásra.

Tudvalevő dolog, hogy a kendermagot Olaszországból hozatjuk. Az Olaszországból hozott kendermagból igen szép magas kendert nyerünk; ezen kender oly kemény kóróval bír, hogy arra alig lehet munkást kapni a fás résztől való megtisztításhoz; még kevésbé akkor,

ha ezen kender a mesterséges áztatásban lett áztatva, mert az eddigi műáztatásban áztatott kendernek kidolgozása sokkal nehezebb.

Kendertermesztő gazdáink, de kenderkikészítő gyáraink is legjobbnak tartják az olaszországi kendermagot és szerződésileg kötik termelőiket, hogy direkt olasz magot vessenek.

Tapasztalataim arra mutatnak, hogy ezen költséges dolog nemcsak szükségtelen, hanem a kenderkóró és rostra egyaránt káros — és pedig azért, mert ily magánaton származó kender, mint már előzőleg említettem, sokkal keményebb kóróval bír, mint a már nálunk aklimatizált kender. Tapasztalataim szerint nem szabad minden esztendőben magot változtatni, hanem csak minden 5. vagy 6-ik évben és pedig úgy, hogy a direkt Olaszországból hozott magot, legalább 2 éven keresztül csakis magtermesztésre használjuk. A 3-ik évben már vetőmagul szolgálhat a kórótermesztésre, amikor is ezen mag uton előállított, illetve nyert kenderből ugyanoly mennyiségűt fogunk kapni, mint azon magból, amelyet Olaszországból hozatva, mindjárt vetőmagul használtunk: ellenben fás része sokkal gyengébb, a fonala pedig simulékonyabb lesz mint az eredeti magból. Több éven keresztül kísérleteztem és ily eljárás mellett sokkal szebb és jobb kendert nyertem, mint direkt az eredeti mag után.

A második főoka az usztatásban keresendő. A kisgazdáknál okszerű áztatásról szó sincs: a kenderkimunkáló gyárakban vannak már műáztató medenczék, de tapasztalataim alapján bebizonyíthatom, hogy ezek nálunk nem megfelelők; igaz ugyan, hogy egészen az olaszországi minták után lettek készítve, de jaj annak a munkásnak, aki ily áztatóból kenderet tör, különösen ha közvetlenül olasz magból származik a kender. Sokkal nehezebb ezt kitesztítani, mint azt, amely még a régi alapon (pocsolyában) lett áztatva, a színe valamivel jobb, mint az utóbbi, de azért még sok kívánnivalót hagy maga után. A minőség is jobb valamivel, mint a közönséges áztatóból kikerülő kenderé, de nem egyenlő. A felső réteg mindig hamarabb volna kivethető, mint az alsó, de mivel az majdnem a lehetetlenségbe ütközik, kénytelenek vagyunk a kendert mind egyszerre kivenni.

Ezen oknál fogva a medenczébe rakott kendernek több mint fele nem teljesen kiázott, miért is nehezen tisztítható, a színe nem sárgás-fehér, hanem vöröses. Ezen művelet nálunk augusztus havában 4—6 napot, a tavaszi időben sokszor 14 napot is igénybe vesz és kitűnik, hogy az a kender, mely augusztus havában lett áztatva, sokkal szebb, erősebb és inkább az olaszországi kenderhez hasonló, azért, mert a víz augusztusban sokkal melegebb és így a fa és rost között levő enyvyanyag hamarabb feloldatik és 4 nap alatt már kivethető. Ezen rövid idő alatt a kenderfonál nem szenved a víztől annyit, mint a tavaszi hónapokban, ami a fonál minőségére nagy előny.

Olaszországban ezen művelet legtovább 3 napig tart, ez pedig csakis az éghajlat, jobban mondva a melegebb víznek tulajdonítatik, amiért is szükségesnek tartottam ily irányban kísérletezni. Első kísérletem az áztatás terén meleg

forrásvizvel történt a következőképpen. Készítettem fenyődeszkából egy 250 cm. hosszú, 100 cm. széles és 100 cm. magas kádat, ezen kád egy 90 cm. hosszú csővel volt úgy ellátva, hogy annyi víz, amennyi a kender felületét elborítja, a kádban marad, a felesleges víz ellenben a cső segítségével elvezettetett. A forrásvíz 41 C. fokú volt, a kádban 38—40 fokos volt a víz hőmérséke; ilyen vízzel 36 óra alatt egész tökéletesen kiázott kendert nyertem, mely a kitisztítása után (ami oly könnyen ment, amit rendes körülmények között még nem tapasztaltam volt) nemcsak hasonlított az olasz kenderhez, hanem ezzel minden tekintetben ugy színével, mint minőségével a versenyt kibírta.

Ezen eredmény készített újabb kísérletekre és pedig nem forrásvizvel, hanem közönséges folyó- és kútvizvel a következő módon. A fentebb leírt méretek után 4 kádat készítettem; kettőbe folyóvizet, kettőbe kútvizet töltöttem. Egyet a folyó-, egyet a kútvizvel megtöltött kádakból elláttattam gőzfűtéssel; a négy kádba egyenlő mennyiségű kender lett elhelyezve. A gőzfűtéssel ellátott kádat fűteni kezdtem, úgy, hogy a víz állandóan 38—40 C. fok meleg volt; 36 óra alatt a folyóvizben elhelyezett kender teljesen ki volt ázva, míg a másiknál, amelyben kútviz volt, csak 52 óra alatt értem el azt a tökéletességet, amelyet a folyóvizben 36 óra alatt tudtam elérni. A másik két kád a természetére volt bízva, amelyekben a kender jóval később, illetve a folyóvizben 96 óra alatt, a kútvizben 108 óra alatt volt tökéletes.

Ebből azt láthatjuk, hogy a folyóvizben az áztatás sokkal gyorsabban történik és pedig a folyóvizben levő ásványi anyagok segítségével a fa és rost között levő enyvyanyag gyorsabban olvad. Száradás után tisztítás alá véve, a kenderkórón észlelhető volt, hogy a folyóvizben áztatott kender könnyebben tisztítható, de különösen az, amely meleg vízzel lett áztatva; a folyó- és meleg vízben áztatott kender igen szép és minősége is jobb, mint a természetesen áztatott kenderé.

A melegített kádból nyert kendert 200 tagból álló bácskai kendertermesztő előtt bemutattam, kik bámulattal nézték és alig lehetett velük elhitetni, hogy Magyarországon termesztett és áztatott kenderrel van dolguk. Visszatérve arra, hogy nálunk a kenderáztató-medenczét ugyan-úgy készítik, mint Olaszországban, de mert éghajlatunk nem oly meleg, áztatóinkat nézetem szerint másképpen kell felállítani, ami szintén nem költségesebb, mint az eddigi eljárás s így csakis a jóakarati szükséges. A medenczékéről más alkalommal fogok írni. *Schlagetter Mátyás.*

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Ifj. Sporzon Pál.

Beszámoló a gőzerővel végzett aratás bemutatásáról.

Mint azt a „Köztelek” jun. 6. a 45. számban megírtam, Ivanits megszerkesztette a két gőzgéppel működésbe hozható arató szerkezetet, melylyel a rendes, igáserővel végezhető és elérhető eredménynél többet lehet elérni.

Az Ivanits találmányának működési módjáról

WOHANKA FÉLE

NYERSOLAJ-(NEM BENZIN) MOTOROK

és LOKOMOBILON.

NEM TÜZVESZÉLYES, NEM ROBBANÓ!

LEGOLCSÓBB ÜZEM!

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK.

WOHANKA ÉS TÁRSA.

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 76.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

m kötöző
rok
zdonnyok)
(a moz-
kével).
krül.

már az elébb említett alkalommal beszámoltam. Ugyanezkor jeleztem, hogy a kritika csak ezen bemutatás megtörténte után lehet tárgyilagosa.

Megtörtént a bemutatás, mely a látott formájában éppenséggel nem felelt meg annak a várákosásnak, amelylyel a bemutatáson megjelent előkelő gazdaközönség joggal ezen újdonsággal szemben viseltetett.

Váratlanul közbejött akadályok miatt Ivanits nem készülhetett el a bemutatásra úgy, ahogy kellett volna és bekövetkezett majdnem az az állapot, hogy a bemutatás teljes fiaszkóval végződött.

Mint azt annak idején megírtam, a gőzerővel való aratás lényege abban áll, hogy egy végtelen kötéltbe beleakasztatnak aratógépek, melyek a kötélt hossza szerint 3—500 méter utat tesznek meg munkában, oly módon, hogy a tábla szélén felállított gőzgépek éppen úgy, mint a gőzeket, sodronykötéltel maguk felé vontatják. Miután azonban az aratógépnek munkaközben beállhatnak oly zavarok, melyek több-kevesebb szünetet igényelnek, azoknak úgy kell a gépek által vontatott kötéltbe beakasztatónak lenni, hogy ezen beakasztás tetszés szerint oldható vagy bekapcsolható legyen. Készített is Ivanits e célra egy különleges kapaszkodó készüléket, melynek segítségével az aratógép a mozgó kötéltben kapaszkodva rendes munkautján haladhat és munkája végeztével üres menetben visszaterhet.

Ezen kapaszkodó készülék azonban a mai bemutatás alkalmával tökéletlennek bizonyult, amennyiben nem volt képes a mozgó kötelet úgy megfogni, hogy az aratógép a kötéltel együtt haladjon. A bajon hamarosan segítve lett és az aratógépek tényleg elvégezték munkájukat. Igen ám, de a provizorikus javítás, mely abban állott, hogy a mozgó kötéltre göbököt kötöttünk 100—100 méter tavolságra, melyek a kapaszkodó készüléken nem csuszhattak át, nagyon nem tetszetős formában mutatta be a gőzaratás munkáját. Az egyes aratógépeknek várni kellett, míg a göb az eléjük szerelt kapaszkodóhoz került s akkor helyből egyszerre teljes sebességgel indulva kellett munkába kezdeni. Ez a momentum semmiesetre sem gyakorolható kedvező benyomást a nézőközönségre.

Ugyancsak nehézkesnek bizonyult a munkáját végzett aratógép átkapcsolása az üres kötéltre, vagyis a visszamenő üres járatra és a bemutatás alkalmával ez is sok jogos kifogásra adott alkalmat.

Daczára ezen tényleg tapasztalt hibáknak, a bemutatás eredménye még sem maradt meddő. A jelen volt gazdaközönség véleménye szerint az eszmével tovább foglalkozni érdemes és szükséges. S miután tisztán csak a gépet vontató kapaszkodó készülék tökéletlensége miatt álltak be munkázavarok, általánosan oda összpontosult a vélemény, hogy az eszme jó, de a kivitel még javításra szorul.

Eddig a kritika. Már most engedelmet kérek a saját egyéni véleményeim kifejtésére.

Az Ivanits által kigondolt gőzaratási eszmét jónak kell, hogy minősítsem, mert megfelelő berendezés és segédszerkezetek alkalmazásával még a mai tökéletlen próbából is csak azt lehet

következtetni, hogy az mechanikai szempontból, minden felhangzott ellenvetés daczára is, előnyösen lesz megoldható. Ha a már régen kitalált és bevált, de Ivanits által nem ismert kötéltkapaszkodó készülékek úgy lesznek az aratógéppel kapcsolva, hogy azok a gép indítását nem pillanatnyilag, de fokozatosan idézik elő s emellett azonban pillanatnyi kikapcsolást lehetővé tesznek; ha ezen ki- és bekapcsoló készülék kezelésére nem kell külön munkás, hanem azt a gépen amugy is nélkülözhetlen kezelő munkás kezelheti; ha a gép kormányzása is ugyanezen munkás kezébe lesz adható, akkor a gőzerővel való aratás kérdése Ivanits eszméje alapján — legalább az én szerény véleményem szerint — megoldottnak mondható.

A fenti sok „ha” pedig egyszerűen könnyű technikai dolog, melynek megoldására már ma is több irányú praktikusnak látszó véleményt hallottam. A dolog annyira egyszerű, hogy ennek kedvező megoldásáról kétség sem lehet s miután erre nézve az impulzust a megjelent gazdaközönség megadta, biztos, hogy a kedvező megoldás rövidesen meg is lesz és jövő évben már mint használható megoldás a gazdaközönség rendelkezésére is fog állani.

Ugy a jelen volt technikus szakértők, mint magam is, a dolog technikai helyes és reális megoldása előtt akadályt nem találtunk s annak kivitelét könnyen létesíthetőnek mondtuk.

Más kérdés azonban az és ez a legfontosabb, vajjon *kivánatos-e* a gazdaközönségnek ez a gőzerővel való aratás?

E tekintetben is kerestem az információkat, melyekből azt vélem átlagos véleményül lezűrhetőnek, hogy magáért az aratásért Ivanits-rendszerű gőzgépeket tartozékaikkal együtt beszerezni egyáltalában nem helyes és nem rentabilis. De ha már megvan ez a berendezés, — mint azt az OMGE. által végeztetett szigorú kísérletek bizonyítják — a szántás minden módja rentabilisan elvégezhető; ha ugyanezen géppel — mint azt Ivanits bizonyítja — a czeplés (bércsépítés) is ugyancsak jól végezhető és ha most már végül ugyancsak ezen meglévő berendezéssel még az aratásnál is igen jelentékeny módon segíthet magán a gazda: akkor ugyancsak meggondolandó, vajjon nem érdemes-e egy ily berendezésnek beszerzése, melylyel szánthatunk, arathatunk és csépelhetünk?

A technikai megoldás szántás és cséplés dolgában már bebizonyulva jó, aratás dolgában jövő évre szintén jó lesz. Lesz egy, illetve mutatkozik egy *mindenes*, mely a hozzáértő gazda kezén bőségesen be fogja szolgáltatni kamatait.

El vagyok rá készülve, hogy ezen soraimnak a gazdakörökben esetleg felkeltett visszhangja a tisztelt magyar mezőgazdasági gépgyárak körébe nem fog eljutni. De azt is tudom, hogy a magyar gazdaközönség ma már kinevelődött abból az „óvodából”, melyben eddig ezen a téren ugyancsak a tisztelt gépgyárosok jóvoltából kényelmeskedett és meg fogja követelni, hogy az a régen várt „mindenes”, akár Ivanits találta fel, akár más, de végre is rendelkezésre álljon.

Ugyancsak meggondolandó, vajjon nem érdemes-e egy ily berendezésnek beszerzése, melylyel szánthatunk, arathatunk és csépelhetünk?

Ugyancsak meggondolandó, vajjon nem érdemes-e egy ily berendezésnek beszerzése, melylyel szánthatunk, arathatunk és csépelhetünk?

GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Kosutány Tamás dr.

A salétrom-probléma megoldása.

II.

A II. csoportot tipikusan képviseli a Frank és Caro-fele eljárás, amely a levegő nitrogénjét alkáli földfém karbidjával kötik meg olyképpen, hogy a felhevített kalciumkarbid felett levegőt vezetnek el, amidőn a karbon kiválasztása mellett, a nitrogén felszivása absorbeziója áll be. A termelés eredménye a kalciumcyanamid, amelyet „Kalstickstoff”-nak neveztek, amely azonban összetételére és hatására egyáltalán a Birkeland eljárás szerint előállított kalcium-nitráttal össze nem tevésthető.

Amint látjuk, ezen eljárás sem nélkülözheti az elektromos kályhát és így jelentékeny vízerők kiépítése sem kerülhető el; Mindenekelőtt a kalciumkarbid előállítása végett, amelyből azután a levegő hozzávetése és további hőfejlesztés útján a kalciumcyanamid előállítatik. Ezen új trágyázási szerrel különböző országokban számos kísérletet végeztek, amelyek azonban kevésbé kedvező eredményeket mutattak fel, amelyen még a további szabadalmak (tulnyomó részben a Siemens és Halske cég nevére kiállítva, amely cég érdekeltnek is jelentkezik,) sem tudtak változtatni. Azon kísérletek, amelyek Wagner tanár Darmstadtban, Löhnisch dr. Lipesében, Immendorf dr. tanár Jénában, Tacke dr. Brémában és Gerlach tanár Brombergben, végül Feilitzen dr. Jönköpingben végeztek, jelentéktelen és korlátozott trágyázási képességét mutatták ki. Az ugynevezett „Kalstickstoff”-nál megállapított az is, hogy az ezen termékből előálló szabad ammóniak egyenesen káros hatást gyakorol a fiatal növények fejlesztésére, még *károsabban* hat azonban a könnyen képződő, növényekre egyenesen mérges hatású dicianamid; azonkívül ezen trágyának számos talajra alkalmazása: úgy mint lápi talaj, savas talaj, rétekre egyenesen ki van zárva és bármennyire üti is a dobot az a három nagy olaszországi társaság, amelyekben német tőke nagy mértékben részes, mindenesetre bizonyos, hogy ezen új trágyának hatása legalább is nagyon kérdéses.

Ezen tárgyilagosa és tényekkel igazolt előadásból nagyon könnyen megítélni, hogy ezen eljárás is teljesen alkalmatlan arra, hogy a chilisalétromot akár csak részben pótolhatja.

A III. csoportot képviseli az az eljárás, amely egy generator kályhában oxigénus levegő hozzávezetése mellett szén, kokszt, tőzeget vagy bármely más égési anyagot 1500—1800 foknál gázzá éget. Magas feszültségű vízgőznek az izzógázokhoz való vezetése által nagy mértékben állnak elő a nitrogén-oxidok, amelyeket sikerült a feltalálónak Bender Oszkár potsdami mérnöknek, megkötni és a szétválás ellen megővni.

Lehmann dr. és Deichler dr. megállapították, hogy mindazon hiányok daczára, amelyeket még a potsdami állomás kétségtelenül kezdetben mutatott a nitrogén-oxidoknak mintegy 30%-os ki-

A tavaszi talajelőkészítés legczélsebb eszköze a

RUGALMAS FOGU KULTIVÁTOR

~ mélyjáratsabályozó-omeltyűvel. ~

Több ezer darab legnagyobb megelégedésre használatban.

MODERN TALAJ-ÉS

RÉTMŰVELŐ ESZKÖZÖK.

Hengerek, boronák, porhanyítók elsőrendű kivitelben.

BÄCHER RUDOLF speciális eke- és talajművelő-eszközök gyára.

Magyarországi vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND BUDAPEST, VI. ker., NAGYMEZO-UTCZA 68. SZÁM.

Speciális eszközök a répa-, kukorica-műveléshez. Laass rendszerű többsoros kapáló-Bächer egyes és többvasú ekák.

utólérhetetlen minőségűek; rem-kül fordítanak, tökéletesen porhanyítanak minimális vonóerősükséglet mellett. Törhetetlen téglacél ekefejek, páncélcél kormánylemezek. Olcsó versenyárak és kedvező feltételek.

Az „eredeti Melichar”-gyártmányú páros sorszámú =

„UNICUM DRILL”

a jelenkor legtökéletesebb sorvetőgépe,

Utólérhetetlenül precíz vetés, hegynek-völgynek teljesen egyforma, ideálisan tökéletes magelosztás, végtelen könnyű és biztos kormányzás feltűnően csekély vonóerősükséglet, szilárd kivitel, elsőrendű anyag, hámulatlan egyszerű szerkezet és könnyű kezelés ama jellegzetes tulajdonságok, melyeknek ezen sorvetőgép általános kedveltségét köszönheti. Több mint 32.000 db használatban. Számtalan elsőrendű kitüntetés és sok száz elismerőlevél a világ minden részéből.

Ujabb speciálítások: Műtrágyaszórógépek és műtrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek. Különleges repavetőgépek és amerikai rendszerű kukorica-fézekbevetők (a Hermann-féle művelésmóddal).

Chiliszórok a cukorrépa fejtrágyázásához.

MELICHAR FERENCZ sorvető- és műtrágyaszóró-gépek gyára.

BUDAPEST, VI. ker., NAGYMEZO-UTCZA 68. SZÁM.

aknázása nyerhető, szemben a teoretice kiszámítottak.

Most említett szakértők gyakorlati kísérletezéseihez csatlakoztak még Pufahl dr. és Stavenhagen dr. tanárok kísérletei, amelyeknek eredménye gyanánt megállapított, hogy ezen eljárás szerint 1 tonna salétromsav előállításához 1 1/2 tonna szén használtat fel egy egyszerű generátor-kályha telepen, amelynek költségei egy elektromos erőállomás költségeivel nagy vizierők összegyűjtésével egyáltalán össze nem hasonlíthatók. Ugyanezen mennyiségű salétromsavat állítja elő, — Muthmann Witt és mások adatai szerint, — a Birkeland-féle eljárás évi lööröként!

10 tonna másodminőségű szénnek 24 óra alatt való elégetése által a Bender-féle eljárás szerint 8.5 tonna kalciumnitrat és melléktermék gyanánt a nagy mennyiségben képződő szén-savgázok feldolgozása által 16.8 tonna cseppfolyós szén-sav állítható elő.

A teljesség kedvéért említjük még fel Müntz és Lainé eljárását, az ammoniak nitrifikálását illetőleg és Ostwald tanár eljárását, amely ugyanazon célra szolgál. Minthogy mindkettő kiindulópontul a kénsavas ammoniumot veszik, amely, mint tudvalevő, csak korlátozott mennyiségben áll rendelkezésre, amint azt már fentebb megjegyeztem, ezen eljárásnak bővebb fejtegetése feleslegesnek látszik.

3. A nitrogén kérdés megoldásának összegeztése.

Ha a fentiek alapján, most már a gyakorlati kilátásokat tekintjük, akkor a következő eredményre jutunk:

1. A nitrogénkérdés megoldásánál elsősorban a mezőgazdák nagy szükséglete jó tekintetbe, ahol is arról van szó, hogy részére a salétrommal egyenlő értékű terméket megfelelő mennyiségben és kellő olcsó ár mellett állíthatunk elő.

2. A chilesalétromnak 3 főversenytársa közül, amelyekről fentebb szó van, csak a Norvég salétrom és a Bender-féle eljárásnak azzal hasonló kalciumnitratja éri el a chilesalétrom minőségét.

3. Nagy hátránya az első két csoportnak a túlságos nagy energia-elhasználás illetve pazarlás, minthogy mindkettő az elektromos fényvív hőmérsékletére van utalva, tehát mindkettő óriási vizierők építésével van összekötve, amelyhez igen jelentékeny tőke szükséges. A jövődelmezőségeit igen nagy mértékben befolyásolja az aránytalanul nagy energiavesztés, amelyet a következő tényezők okoznak.

Hogy az igen költséges üzemmegszakításokat a szükséges javításnál elkerülhessék, okvetlenül szükséges tartalékturbinákkal felszerelni a telepet, további veszteséget okoznak az éghajlati viszonyok úgy, mint fagy, szárazság, a villamos vezeték zavarai, amely tényezők együttvéve legalább 40%-át teszik ki az energia veszteségnek és 100 ezer löörö kiépítése mellett, nem volna a gyakorlatban több kiaknázzható, mint 58 ezer löörö.

4. További kedvezőtlen befolyást gyakorol a termelési költségekre az, hogy a vizierők a forgalomtól távol, gyér lakosságú helyeken fordulnak elő és ezért a munkásoknak odavitele és ott tartása igen nehéz és drágává válik.

5. Azon országok, amelyek kevés vizierővel vannak ellátva, állandóan más országok termelésére vannak utalva, amely országok természetesen elsősorban arra fognak törekedni, hogy saját szükségletüket fedezzék. Ily országokra nézve az első 2 csoport egyáltalán nem is jöhet tekintetbe; sőt még azon országok szük-

séglete is, ahol vizierők kiépítésre érdemes mennyiségben fordulnak elő, alig fedezhető, mert lehetetlen, hogy a vizierőket kizárólagosan és egyedül egyetlen iparág szolgálatába vonják. Így például az acél előállítás a Heroult-féle eljárás szerint továbbá Kyellin és Keller szerint az elektromos kályhában, épp úgy olcsó vizierők kiépítése szükséges a villamos üzemre fektetett vasutak részére és tekintettel erre, némely országban máris az állam maga korlátozza a vizierők megszerzését.

A nitrogénfogyasztó államok között Európában elsősorban Németország jön tekintetbe 400 ezer tonnát meghaladó, azután a statisztika szerint összefoglalt Ausztria és Magyarország 60 ezer tonnát meghaladó fogyasztásával (Magyarországban 1907. évben 14,000 tona chilesalétrom hozott be, amelynek piaci ára 320 korona volt.) Ez a 460 ezer tonna, amelyet nyugodtan 1/2 millióra és még többre lehet tenni, épp annyi löörö kiépítését igényli, hogy ezen mennyiséget a Birkeland-eljárás szerint elő lehessen állítani. Nyilvánvaló tehát annak a lehetetlensége, hogy a sokkal jelentékenyebb mennyiségben rendelkezésre álló vizierők folytán, ezen eljárás szerint sokkal kisebb mértékben előállítható kalciumnitrat a chilesalétrommal versenyre kelhessen.

Egész másképp áll, a kalciumnitrat előállítása tekintetében, a Bender-féle eljárás. Vegyük ugyan-e mennyiséget alapul, tehát 1/2 millió tonnát évenként az említett két országra vonatkozólag és másodminőségű szén kiindulópontul, akkor arra az eredményre jutunk, hogy alig 590,000 tonna megfelelően ugyanazon eredmény elérésére. Emellett még a salétromon kívül csaknem kétszeres mennyiségben állítható elő folyékony szén-sav olyan olcsón, hogy ennek felhasználása, mint erőforrás egészen új kilátásokat nyújt.

A Bender-féle eljárásnál nyomatékosan jön figyelembe, hogy mindenütt, ahol szén (másodminőségű szén, barna szén) vagy tőzeg található, avagy olcsón szállítható, aránylag nagyon olcsó üzem létesíthető, szemben az előző két csoporttal, hol a vizierők kiépítésével járó és elektromos kályhák felállításával összekötött igen jelentős költségek merülnek fel.

Az eddigiekből kitűnik, hogy csakis ezen eljárás alkalmas arra, hogy rendelkezésre álló olcsó energiátömeggel, jövedelmező módon lehessen a chilesalétromot pótolni és kiszorítani, vagy az árakat kedvezően befolyásolni és főleg biztos pótléknak tekinteni a chilesalétromtelepek teljes kimerülése esetében. *Szirmay Ignác dr.*

BAROMFITENYÉSZTÉS.

A gyöngytyuk.

A gyöngytyuktenyésztés egyéb baromfifajtáink tenyésztéséhez viszonyítva, aránylag csekély, ami azon általánosán elterjedt nézetnek tulajdonítható, hogy tenyésztése nem hasznalható, továbbá azon ténynek, hogy a gyöngytyuk a többi baromfival mindig hadilábon áll és végre, hogy keltetéshez és csibeneveléshez nem használható. Habár az utolsó két állítás nem vonható kétségbe, mégis a jövődelmezőségeire vonatkozó nézet téves. Racionális tenyészirány mellett a gyöngytyuktenyésztés ugyanolyan, esetleg még hasznosabb, mint bármely más baromfifajta tenyésztése, mivel az állatok nevelése sokkal kevesebb költségbe kerül. A szabadban való tenyésztésnek egyik hátránya a gyöngytyukok elkészítése; ott tehát, ahol nem bekerített udvarban, hanem szabad kifutókban tenyésztettek, ennek

elejét vehetjük azzal, hogy a csibéknek szárnyaik legelső tagját levágjuk. Az állatkinzás lehető csökkentése végett legelőszzerűbb ezt a műtétet állatorvossal végeztetni. Egy másik alkalmas módja az elkészítés megakadályozásának a tojásoknak kikeltetése alacsony testállású házi tyukokkal és ezekre bizzuk azután a gyöngytyukcsibéknek a vezetését is. Az ily nevelőanyák által fölnevelt csibék nem igen mutatnak hajlandóságot az elkészítéshez és csakhamar megszokják otthonuk háztájékát. Alacsony testállású tyukok azért alkalmasabbak, mivel a gyöngytyukcsibék nagyon kényesek, fázékonyak és az alacsony kotló teste alatt több védelmet találnak, mint egy magas lábszárú tyuk teste alatt. A házi tyukok bármelyike csak úgy gondozza a gyöngytyukcsibéket, mint a saját csibéit.

A gyöngytyuk már kora tavasszal kezdi a tojáslerakást és szünet nélkül folytatja ezt a nyár elejéig, néha az őszig is. Körülbelül 100 tojást rak le, sőt Mariot Dideux francia nemzetgazdász szerint évenként 150-160 tojást tojik. A tojások igen jóízűek, világos vagy sötétbarnás színűek és átlagban 45 gramm súlyúak. A tyukok rendszeren bevezették első életévük után kezdenek tojni. Őt, néha hat éves korukig szorgalmas tojóknak bizonyulnak, azután tojóképeségük csökken, miért is ajánlatos az öregebb tyukokat kiselejtezni. Husuk jóízű, a csirkéké finom, zamatos, hasonló a fogoly húshoz. A teljesen kifejlődött gyöngytyuk súlya 2 1/2-3 kg. Minthogy a gyöngytyuk előszeretettel rejtekhelyre rakja tojásait, a tenyésztésnél ezt tekintetbe kell venni. Ha szabad kifutók, rétek, legelők állnak rendelkezésre, csakhamar meg lehet győződni arról, hogy a tojáslerakásnál mily ügyességgel fürkészik ki az ilyen helyeket; a tenyésztő feladata azután ezeket a helyeket a tojásösszeszedés alkalmával felkutatni. A szabadban élő gyöngytyuk tojáshozama jóval nagyobb, mint a pepineriában tenyésztetté. Vad állapotban a gyöngytyuk monogamiában él, holott fogságban a kakas soknejűségnek hódol és 8-10 tyuknak a tojásait megtermékenyíti.

Mint már a bevezetésnél említettem, keltetéshez a gyöngytyuk nem alkalmas, legalább a zárt helyen tartottak ehhez semmi hajlandóságot nem mutatnak. Keltetés tekintetében nem is támaszthatunk olyan igényeket, mint házi tyukjainknál, de legkevésbé kotlanok ellenőrzés vagy felügyelet mellett. Hogyha esetleg egyszer-mászor mégis megteszik, úgy ebben nincs sok köszönet, mivel keltetés közben rendszeren elhagyják a tojásokat. De indokolt a gyöngytyuktojásoknak házi tyukokkal való keltetése azon okból is, mert a gyöngytyuk rendszerint csak augusztusban esik fészeknek.

A keltetési idő 27-28 napig tart. Minthogy a csibék az idő behatásai iránt rendkívül kényesek, azokat egy száraz fahamu és homokkal felöntött zárt helyen kell tartani. Első eleségük keményre főtt reszelt tojásból áll, amit apróra vagdalt vöröshagymával, vagy más illatos füvekkel, hangyatojással vagy liszt-kukaczezal keverünk. Legelőre vagy kertbe csak akkor lehet kiengedni, mikor szárnytollaik már teljesen kinöttek, egyáltalán mindaddig, míg allebenyeik nem kezdenek pirosodni, az időváltozások ellen lehetőleg óvni kell őket.

A gyöngytyuk-csirkék aránylag gyorsan emésztenek, begyük azonban csak kevés eleség felvételére van berendezve s ennélfogva többször napjában kell őket etetni. Mihelyt fejbubjuk és lebenyük teljesen kifejlődtek és szinesedtek, az időváltozás veszélyeinek már nincsenek kitéve és bátran lehet legelőre bocsátani, ahol maguk keresik eleségüket.

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
GARVENSWERKE,
 WIEN, II., Handelsquai No. 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Daczára a szabadság iránti hajlamuknak, este mégis visszatérnek megszokott éjjeli szállásukra. Megjegyzendő, hogy a kellő vastagságu filórudakat meglehetősen magasan kell alkalmazni. Minél tágabb tért engedünk szabadság iránti hajlamuknak, annál jobban kifejlődik ez náluk s megtörténhetik, hogy egyik este hiába várjuk vissza gyöngytyukjainkat. E vonzalomnak a minimumra való csökkentésére legmegfelelőbbnek bizonyult — a szárnyvég levágásán kívül — az állatokat többször napjában, mindig ugyanabban az időben az udvarban vagy éjjeli tartózkodási helyükön etetni, továbbá gondoskodni kell, hogy mindent, ami ijedséget vagy félelmet okozna nekik, távol tartsunk tőlük. Leginkább kutyák és macskáktól félnek s mihelyt egy ilyen állat közeledését észreveszik, a kakas rögtön átható, kellemetlen hangját hallatja, de gyakran előfordul, hogy örült szökésben keresnek menedéket és soha többé vissza nem térnek.

A gyöngytyuk hazája Nyugat-Afrika, de leginkább Senegambia és Felső-Guinea környéke.

Sophokles jelenté, hogy „Indián tul a Meleager sirató, ugyanilyen nevű madarak könnyűből árad az Elektron”. Egy ó-görög monda szerint ugyanis Meleager király nővérei, bátyjuk halála és törzsházuk megsemmisülése fölötti bánatukban madarakká változtak és megdermedt könnyűik gyöngyalakban lepték el tollazatukat. A madarakat elnevezték *Meleagrides*-nek, amely elnevezést Linné tévesen a pulykára is alkalmazta.

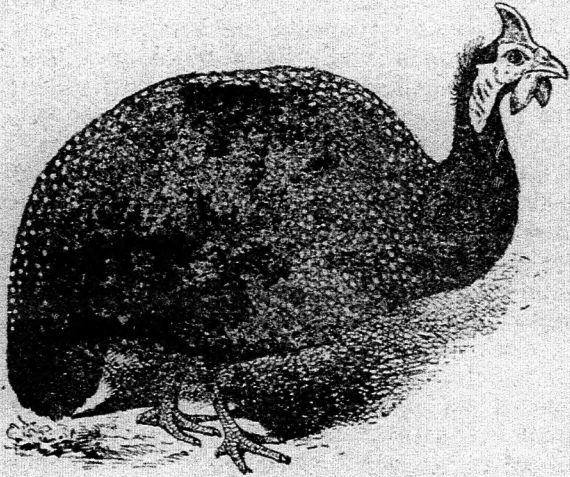
Későbbi írók szerint a gyöngytyuk hazája Afrikában Sicyon vidéken keresendő, még pedig ott, ahol egy folyó a Crathis-tavon át az Atlanti-óceánba ömlik.

Még pontosabban írja caryandai Scylax, aki azt mondja: „Hogyha a Herkules (Gibraltár) oszlopoknál kihajóznunk és Afrikát mindig balról hagyjuk, úgy a Hermes-fokig egy Kotes elnevezésű tág öblöt találunk, amelynek közepén Pontion város és a nagy Kephesiás-tó fekszik; itt éltek a Meleagrides-madarak és másutt sehol, kivéve ott, ahová innen elvitettek”.

Hogy a gyöngytyukok Görögországban már régen ismeretesek voltak, arról a miletli Clytus, Aristoteles tanítványa tesz említést, aki szerint az ágei tengerben fekvő és a miléziaiak által gyarmatosított kicsi Leros-szigeten, Parthenos (Artemis) temploma körül afrikai gyöngytyukok tenyésztettek. „Milyen uton kerültek ezek a madarak — mondja Dürigen — oda, illetve Görögországba, arról eddig biztos adatok nem voltak beszerezhetők.”

Olaszországban, amely a gyöngytyukok hazájához közelebb fekszik, mint Görögország, valószínűleg 200 évvel Krisztus sz. e. a pun háborúk alkalmával honosították meg Numidiából (a mai Algír), hová mindenesetre a délnyugat felé fekvő vidékekről hozattak. Már T. M. Varro (116—28 Kr. sz. e.) római gazdasági író említést tesz az afrikai tyukokról (*Gallina Africanae*), amelyeket *Africae aves*-nek is neveztek és úgy találták, hogy ezek azonosak voltak azon madarakkal, amelyeket a görögök *Meleagrides* névvel jelöltek. Varro és mások adatai szerint a gyöngytyukok akkor még nagyon ritkán fordultak elő és a rómaiak kezdték tenyésztésüket

intenzívebben üzni, míg azután a római birodalom megsemmisülésével teljesen feledékenységbe jutottak. A gyöngytyuk a baromfudvarokból teljesen eltűnt és csak körülbelül 1000 évvel később kezdtek Európában ismerni, mikor a portugálok afrikai tengeri utjaikról ismét magukkal hozták ilyeneket. Körülbelül 400 év óta Európában mindjobban terjedtek és már a XVIII. század elején Portugáliában, Spanyolországban, Francia- és Olaszországban, Német- és Angolországban majd mindenütt ismerték azokat. Rövid idővel Amerika fölfedezése után a spanyolok az újvilágba is elvitték és ott a megfelelő éghajlati és talajviszonyok befolyása folytán oly mértékben fejlődtek és szaporodtak, hogy az emberi lakhelyeket mindinkább körültek és már körülbelül másfél évszázad óta a

166. ábra. Gyöngytyuk.

nyugatindiai szigeteket (Antillák) teljesen vadonban nagy számban népesítik.

A meghonosított gyöngytyukoknak több mint tíz válfajtája ismeretes. Ezek közül legelterjedtebb az ezüstszerű, amely világosabb és sötétebb színárnyalatokban fordul elő, továbbá a fehér és a bronzszínű. *Mahler Károly.*

LEVÉLSZEKRÉNY.

Nem folytató tehének. 340. kérdés. 1. Magyar tehéngulyám 100 db tehénből áll, mely között állandóan 2 db 3 éves, 1 db 2¹/₂ éves magyar bika van, egy a tehének, mint a bikák jó kondícióban vannak. A tehének közül 40 db. fel-folyatott, a többi azonban nem folytat; sziveskedjék velem tudatni, hogy mi oka lehet, hogy nem folytatnak és mit lehetne ellene tenni? *J. S.*

2. Vettem az őszön 40 db magyar gulyabeli tehenet, amelyek a tavaszon mind leelletek és a borja szabadon vele jár, azonban sem a karámban, sem a legelőn egyetlen egy tehen sem indul fel folytatásnak ezideig.

A tehének a télen is jól lettek tartva, mind megtisztulva ment ki a legelőre, a legelő igen megfelelő, egészséges szikes, minden nap jólaknak és a tehének jó karban is vannak; a bikák sem lehetnek az okai, mert van köztük egy korrekt 3 éves és ugyanolyan 4 éves bika, amelyek, ha idegen tehenet próbául hozzájuk bocsátanak, azonnal felfolyatják.

Egy pár héttel ezelőtt megpróbáltam még legelőt is változtatni, bőséges fekete rétmezőre vezettem őket, daczára mindennek, egyetlen egy sem akar folytatásnak indulni. Kerek szakválaszt, hogy mi lehet ennek az oka, fordult-e már ez ily módon elő és hogy lehetne a bajon valamiképpen segíteni, van-e valami szer a felindításra és hol és mennyiért szerezhetem azt be? *B. S.*

Felelet a 340. sz. kérdésre. Olyan esetet, hogy 100 drb gulyabeli tehen közül 60 drb, a másik esetben pedig 40 drb közül egy se folyasson, még nem hallottam. Mindennapi dolog, hogy 1—2 drbnál elmarad a folytatás, de hogy az egy drbnál se, avagy hogy a tehének 60%-nál ne jelentkezzen, az egyenesen unikumszámba megy. Kutattam az irodalomban, de hasonló feljegyzéseket nem találtam s így bevallom őszintén, a kérdésre nem tudok feleletet adni. Az adott esetben tanácsolni sem tudok mást, mint-hogy méltóztassanak állatorvoshoz fordulni s attól se kívánják azt, hogy amint ránéz a tehénekre, az okot már is megmondja, mert az ok megtalálása mindenesetre hosszabb és ismételt megfigyelést igényel; higgadt és körültekintő eljárással azonban meg lehet találni az okot, amely ha eltávolítatik, a baj is meg fog szűnni. Nincs kizárva annak a lehetősége sem, hogy valamely ragályos bajjal, nevezetesen ragályos s talán kiütéses hüvelyhuruttal — amely baj ha nem is okoz jelentékenyebb elváltozásokat, de zavarólag hat az ivari életre, a fogamzást megghusítja s gyakran a folytatást is akadályozza — van dolgunk. Ezen körülményt is szemelőtt tartva, a távolból semmi esetre sem lehetne találó feleletet adni s okvetlenül szükséges, hogy az állatorvos helyi vizsgálatot végezzen, amely vizsgálatnak feladata az okot felderíteni. *—csy.*

Mangalicza-yorkshirei keresztezés. 341. kérdés. Mangalicza koczára yorkshirei kant ereszteni tenyésztési célból tanácsos-e? S ha nem, mi a hátránya ily keresztezésnek? *G. L.*

Felelet a 341. sz. kérdésre. A mangalicza-yorkshirei keresztezéssel több helyen tétetett már kísérlet az országban, elég kedvező eredménynyel. A félvér mangalicza-yorkshirei sertések több húst termelnek, mint a mangalicza és több zsirt, mint a yorkshirei; szaporaságuk a mangaliczával szemben fokozódik, fejlődésük is gyorsabbá lesz s nagyobb ellentállóképességet, jobb legelőképeséget mutatnak, mint a yorkshireiek. Ha tehát az a cél, hogy egy husosabb jellegű létesítsünk a mangaliczánál, amely azonban jó zsirtermelő is maradjon, akkor ez a keresztezés helyénvaló, ha t. i. a talaji, égjaji és gazdasági viszonyok kedvezők ezen, a mangaliczánál finomabb sertés részére. Egészen külterjes gazdasági viszonyok között, ahol a sertés jóformán csak legelőre van utalva, ahol zárt istálló hiányában a tél zord hidege ellen semmi védelmet sem tudunk a sertésnek nyújtani, ott jobb, ha megmaradunk az eredeti mangaliczánál. Erdélyben az u. n. báznai sertés jött létre mangalicza és angol vér keresztezéséből olyan módon, hogy előbb berkshireivel kereszteztetett az ottani mangalicza, majd pedig ezen keresztezési termékek yorkshireivel javítottak. Ezen tájfajta még külterjesebb viszonyok

LOKOMOBILOK, GOZCSEPLOGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK,
TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST

között is nagyon jól bevált, folyton terjedőben van s ma már több vármegyének képezi jóformán kizárólagos sertésanyagát. Ez a példa is bizonyítja tehát, hogy a keresztezési termék tenyésztésével érdemes foglalkozni ott, ahol élelfeleltételei megadatnak. — *csy.*

Szuperfoszfát és Thomas-salak buza alá. 342. kérdés. Vöröshere alá késő ősszel 200 kg. Thomas-salakat szórtam. A lóhere másodszori lekasálása után 100 kg. szuperfoszfátot akarok elhinteni és utána buzát vetni. Czélszerű lesz e ez az eljárás?

Felelet a 342. sz. kérdésre. Szuperfoszfátot és Thomassa-lakat minden további nélkül lehet együttesen alkalmazni, sőt egyidőben ezt legjobb eljárásnak mondották. Ez ugyan nem bizonyult igaznak, de azért az eljárás annyival jobb a csakis Thomas-salakkal való trágyázásnál, mert a zsenge növény a szuperfoszfát foszforsavát sokkal könnyebben tudja felszívni, mint a Thomas-salaktól és ezért az ily buzának a fejlődése a kikelés utáni időszakban sokkal erőteljesebb, mint a csakis Thomas-salakkal megtrágyázotté. *Cs. S.*

Szuperfoszfát elhíntése. 343. kérdés. 600 holdon szándékozom szuperfoszfátot elhinteni, mely naponta 26 holdat végez, úgy hogy ha minden nap dolgozhatom, 22 nap alatt végzem el a munkát. Azt kérdem, nincs-e káros hatással a műtrágyára azon körülmény, hogy 20—25 napig leszántatlanul marad? *K. S.*

Felelet a 343. sz. kérdésre. A szuperfoszfátra semmi hátránnyal nem jár, ha hosszabb ideig a talaj felületén marad, mert ha száraz időjárás uralkodik, akkor változatlanul marad, ha pedig az időjárás esős, akkor belemosódik a talajba és ott egyenletesen eloszódik. *Cs. S.*

Zöld czirok mérges volta. 344. kérdés. Tényleg ártalmas-e az olasz seprőczirok fattyuhajtásainak és a kiegyezett czirokszalagnak az etetése, avagy mily etetési módokat szerint lehetne azt mégis feltakarmányozni, mivel ily módon nagyobb mennyiségű zöldtakarmányra tennék szert, annál inkább, miután eselődésem a kiegyezett czirokat egy hét óta fonyadt állapotban folyton eteti marhájjával, anélkül, hogy ezideig csak a legesekélyebb baj származott volna belőle? *G. gazdaság.*

Felelet a 344. sz. kérdésre. A zöld czirok néha tényleg mérges természetű. Ugyanis Pense szerint aszályos időben, midőn a növekedés megszűnik, sok kálisálatrom halmozódik föl a czirok szárában, mely azonban esős idő beálltával, illetőleg a növekedés újbóli megindulásával eltűnik. Szerinte tehát csak az aszályos időben kaszált czirok mérges. Ellenben Dunstan és Henry dhurrin mutattak ki a fiatal czirokban, mely a gyomorban kéksavvá változik át. Brunnich vizsgálatai szerint azonban csak az igen fiatal czirokban annyi a dhurrin, hogy mérgezőleg hathat, míg ellenben a növény fejlődésével mindinkább megfogó s végre eltűnik ez az anyag. Eszerint tehát csak a tulkorán kaszált czirok gyanús, míg ellenben a kellő fejlettségűt bátran e'ethejük. Ezeket a megfigyeléseket az ön esetére alkalmazva azt tanácsoljuk, hogy etessen ugyan zöld czirokat, de ha a fattyuhajtások nagyon fiatalok s gyengék lennének, csak keveset s ne úgy, hogy a marha

csak czirokfattyút kapjon; de ha a fattyuhajtások nagyok, akkor bátran etethetők.

Cselkó István.

Czigája juhok beszerzése. 345. kérdés. Hol szerezhetők be tisztavérű czigája anyák tenyésztésre? 40—50 drb.-ra van szükség.

Felelet a 345. sz. kérdésre. Tisztavérű czigájukat tenyésztetik a fogarasi ménésbirtokon, nemkülönbén a kolozs-tordai állami ménés-gazdaságban is. Jobb minőségű czigájukat találhatók Csekonics Endre gróf zombolyai uradalmában, a silingyiai (Arad megye) ménés-gazdaságban, Andrassy Géza gróf nagykemencei uradalmában, a Kun-Kocsárd gróf székyi földmivesiskolánál Algyógyon stb. *R. dr.*

Juhok kosaroztatása. 346. kérdés. Kérek felvilágosítást arra nézve, hogy lehetne 20—25 darabból álló birkanyájat parkban kosaroztatni? Milyennek kellene lenni a korlátok, hogy jó külalakkal bírja, könnyen hordozható és olcsó is lenne? *B. A.*

Felelet a 346. sz. kérdésre. Kérdéstevő, amikor 20—25 drb birkának parkban való kosarozása iránt tesz kérdést, talán nem is a szoros értelemben vett kosarozásra (más néven: esztenázás, fektetés), mint a föld trágyázásának egyik olcsó módjára gondol, mint inkább parkban való körülkerített helyen való legeltetésre. 25 db birkával egy katasztrális holdnak megkosarozása u. i. 200—240 napot, tehát 7—8 hónapot venne igénybe. Az egy darab birka számára szükséges istálló alapterület 0.6—0.7 négyzetméter; nevezetesen számunk egy kosnak 1.0—1.2 négyzetmétert, anyajuhnak 0.7—0.9 négyzetmétert, toklyóknak 0.5—0.6 négyzetmétert. Nyári legeltetés alatt akolban annak felét. Ha tehát a kosár csak delelésre vagy éjjelezésre van szánva, a szükséges istálló terület oly csekély, hogy a fekhely körülkerítése sodronyháló keretekkel csekély költséggel eszközölhető, mire vonatkozólag a sodronyemű kerítés-gyárosok (Budapest Kolerich Pál és Fiai Ferencz József-rakpart, Stadler Mihály Váczi-körut 41., Haidecker Sándor Üllői-ut 48. stb.) szolgálhatnak felvilágosítással és költségvetéssel. Különbön fűfavesztesből font vagy könnyű lécek-ből alkalmas módon összetakolt kerítéseket házilag is lehet készíteni, amelyek fehér vagy piros szíre befestve nem dísztelenek. Kérdéstevőnek megkeresésre erre vonatkozólag szívesen bocsátok vázlatrajzokat rendelkezésére. *Rodiczky Jenő dr.*

Kaszáló gyümölcsösben. 347. kérdés. Homokvegyületű fekete földtalaju gyümölcsösünkben egy a fák által árnyékolva, mint a közbeeső területeket is jó fűkeverékkel akarnánk bevetni, melyeket lovakkal etetnénk. Kérném tudatni, hogy ilyen helyeken miféle fűkeverék felel meg legjobban és mikor vetve, milyen előmunkálattal kellene adni a földnek?

Ezen hely jelenleg régi, gyenge termést adó, helyenként mohosodott gyp, daczára, hogy minden tavasszal erősen felgereblyéztetik s ez előtt 2 évvel éretitragyával átrágyáztattam. *M. I.*

Felelet a 347. sz. kérdésre. A ritkán ültetett gyümölcsösben mellékhaszonvétel céljából indokolt lehet a gyeplétesítés, ha a fatörzsek körül elegendő széles övet hagyunk abból a célból, hogy ősszel a fák koronája alatt a terület felásható legyen.

A gyümölcsösbe olyan fű- és hereféléket kell vetni, melyek a beárnyékolást is jól tűrik. Jelen esetben következő keveréket ajánlhatom: Dactylis glomerata (csomós ebir) 3.20 kg., Alopecurus pratensis (réti ecsetpázsit) 2.40 kg., Lolium perenne 4.70 kg., Poa memorialis (ligeti vagy bugás perje) 2.80 kg., Cynosurus cristatus (tarajos czienczor) 2.40 kg., Avena flavescens (aranyzab) 1.50 kg., Agrostis stolonifera (tarackos tippan) 1.80 kg., Avena elatior (francia perje) 3.20 kg., Trifolium pratense (vöröshere) 1.80 kg., Trifolium hybridum (koreshere) 0.60 kg., Trifolium repens (fehérhere) 0.60 kg. és Lotus corniculatus (szarvaskerep) 0.60 kg., összesen 25.60 kg. kat. holdanként.

A régi elmosódott gypet a nyár folyamán sekélyen le kellene hátani és ismételt fogasolás után, ősszel mélyen megszántani és ha lehetséges, előzetesen istállótrágyával megrágyázni. Egy-két évig kapásnövényt kellene a gyp-törésbe vetni s csak azután újlag begyepesíteni. A fűmagkeveréket csak tavasszal kell elvetni, mert őszi vetése nálunk bizonytalan. Védőnövényül árpa szolgálhat, melyet a rendnél kissé ritkábban kell vetni. Használhatunk zabot is, de ezt jobb bugahányáskor zölden levágnatni és feltakarmányozni *K. K.*

A cukorrépa mivélése az Észak-amerikai Egyesült-Államokban.

(Amerikai kiküldöttünk jelentése.)

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület több bazafias magyar gazda és a Magyar Cukorgyárosok Egyesületének áldozatkész hozzájárulásával másfélévi tanulmányutra küldött ki tavasszal egy fiatal magyar gazdát az észak-amerikai Egyesült-Államokba, akinek kiváltképpen a mezőgazdasági géptechnika és a cukorrépa mivélése tanulmányozását tette feladatává. Alább adjuk kiküldöttünknek, Szandner Henriknek Greeleyből (Colorado állam) keltezett érdekes jelentését, amelyet a nyár folyamán még több hasonló tudósítás fog követni.

Megjegyezzük, hogy kiküldöttünk — vállalt kötelezettsége értelmében — készséggel szolgál mindama gazdatársainknak, akik esetleg az idén szintén tanulmányokat óhajtanának tenni az északamerikai Egyesült-Államokban, hozzáintézendő levélbeli kérdésre akár közvetlenül, akár a Köztelek hasábjain (közérdekű kérdésekben) felvilágosítással.

A június hó 18-áról keltezett jelentésből közöljük a következőket:

Kiküldetésem célja az Egyesült-Államok gazdasági viszonyainak tanulmányozása lévén, különös tekintettel a cukorrépa termesztésre, oly helyet iparkodtam megfigyeléseim tételére választani, mely egyrészt a mi klimatikus viszonyainknak megfelel, másrészt pedig amely a cukorrépa termesztés terén első helyen áll.

Ily helynek helyes megválasztása, különösen oly nagy kiterjedésű államban, mint az Egyesült-Államok, nézetem szerint elsőrendű fontossággal bír s bővebb orientálás s hosszabb megfontolás s olvasás után arra a meggyőződésre jutottam, hogy Colorado állam azon hely, ahol a kultúra a cukorrépa mivélést illetőleg a legmagasabb fokon áll.

Kollár Ferencz-féle „BITUMINA“

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt-tetőlemez

tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő tetőfedőanyag. „Bitumina“-val fedett tető be-meszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen. „Bitumina“ régi zsindelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. Tetőfedések elsőrendű szakmunkásokkal végeztetnek.

Kollár Ferencz és Társa Budapest.

Telefon-szám: 90—21.

Gyár: IX. Soroksári-ut 101. Városi iroda: IX. Üllői-ut 25. Sürgönyözim: Karbólköl Bpest.

Nem mulaszthatom el felemlíteni, hogy ezen törekvésem elérésében nagy segítségemre voltak az Egyesült-Államok földművelésügyi miniszteriuma által rendelkezésemre bocsájtott évi jelentései, valamint leghálásabb köszönetemet kell kifejeznem Mr. W. K. Winterhalternak, aki mellest megjegyezve az „American Beet Sugar Company” által üzemből tartott hat cukorgyárának gazdasági igazgatója s kinek szíves utbaigazítása folytán jöttem Colorado állam északi részébe, Greeley-be.

Greeley, Colorado állam északi részének „Weld” nevezetű körületében fekszik, az északi szélesség 40° 20' s Greenwich-től számított 104° 70' nyugati szélességi fok alatt, 4637 lábnyi magasságban a tenger színe felett. Ez utóbbi tényező magyarázza meg, hogy daczára Madrid városával való equivalentes északi fekvésének, éghajlata nagyon hasonló a mi nagy magyar Alföldünk száraz nyári éghajlatával ama megjegyzéssel, hogy a szélsőségek talán sokkalta szembetűnőbbek itten, mint amott. Körülbelül 40 angol mérföldnyi távolságban nyugatra vonul végig észak-déli irányban a „Rocky-Mountain” hegláncolata hótakarta hegyóriásai, melyek közül a 14,271 láb magasságú „Longs-Peak” nevű hegy innen látható.

A tavasz, mint az Egyesült-Államok északi részében általában, ugy itt is nagyon későn veszi kezdetét, úgy, hogy a mezei munkálatok rendszerint csak *április hó második* felében kezdődnek s a kivételek közé tartozik azon év, melyben még május hóban is néhány téli visszaesés ne volna tapasztalható. Így az idén is május hó 6-án nagyobbzerű havazás állott be, mely álló 24 óráig tartott, úgy, hogy a hó 1 1/2 lábnyi magasságot ért el.

Maga a talaj legnagyobb részét tápanyagokban gazdag homokos agyagtalaj, melynek megművelése kellő nedvesség mellett könnyűnek mondható. Csakhogy a hiba éppen abban rejlik, hogy az évi csapadék oly csekély, hogy csupán arra számítva, a gazdálkodás egyáltalában nem volna lehetséges. Ezen akadályt a leleményes amerikai elme a szántóföldek öntözésére való berendezése által vélte leküzdhetőnek s tényleg, amint a gyakorlat mutatja, páratlan sikerrel. Magával a rendszerrel, annak berendezésével s az öntözés módjaitól, valamint annak költségeivel nem kívánok jelenleg bővebben foglalkozni s csak azon körülményre kívánom becses figyelmüket felhívni, hogy oly területek, melyek azelőtt semmiféle célra nem voltak alkalmasak, az úgynevezett „Prairie”-k, amelyeket csak rövid néhány évtizeddel ezelőtt a buffalók ezeket számláló csordája lepelt el, ma a mesterséges öntözés által oly magas eredményeket képesek produkálni, melyeket mi belterjes gazdálkodásunk s szaktudásunk daczára sem vagyunk képesek elérni s melyek méltán bámulatba ejtenek. Egyelőre tartózkodom mindennemű számbeli adattól addig, amíg azok valódiságáról személyesen meggyőződést nem szerzek; nem kívánván oly adatokkal szolgálni, melyek a valóságnak meg nem felelnek.

Nem lesz talán érdektelen s eljárásomat is igazolni fogják alábbi szám adatok, melyek az Egyesült-Államok földművelésügyi miniszteriumának legutóbb közzétett 84-es számú évi jelentésében, „Progress of the Beet Sugar Industry

in the United States in 1906” bennfoglaltatnak, feltüntetvén a cukorrépa termesztésének kiterjedtségét az egyes államokban s mely a következő:

Allam neve:	Acres
California	65,513
Colorado	114,190
Idaho	20,780
Michigan	99,665
Hebraska	15,201
Utah	24,688
Wisconsin	16,650
Kilencz más állam, melyek mindegyike csupán 1 cukorgyárral bír	39,928
Összesen	396,615

A répamagszükségletet illetőleg az Egyesült-Államok földművelésügyi miniszteriuma különösen az állami kísérleti telepek révén kívánta a magszükségletét fedezni. Ebbeli akcióját az 1902-ik évben kezdette meg, eszközölvén különböző helyeken, így nevezetesen: Michigan, New-York, Colorado, Oregon, Utah és Washington államokban kísérleteket azon czélból, hogy az ezen területeken nyert répamagot az importált répamaggal s annak tulajdonságaival összehasonlíthassa. Az 1906-ik évben 278 akre lett bevettve amerikai nevelésű répamaggal s noha a cukortartalmat tekintve, az amerikai magból nevelt répa 0 2/3%-kal kevesebbet mutatott, a termésmennyiségében akre-enként 218 tonna többletet mutatott. Mindenesetre nagy elismerést érdemel a kormánynak ez irányban tett munkássága, daczára ennek, a cukorgyárak vetőmagszükségletüket, legalább egyelőre, még mindig Németországból fedezik, mely magfélések közül a „Klein Wantzebeni” Rabbethge és Giesecke-féle örvend legnagyobb elterjedtségnek.

Magában a vetésben annyiban van eltérés, hogy a sorok egymástól távolsága 20" = 52 6 cm. Teszik pedig ezt kettős okból. Egyrészt a mesterséges öntözés és másrészt a fogatos művelés könnyebb foganatosítása czéljából.

Az első mesterséges öntözés attól függ, hogy milyen nedvességi állapotban van a talaj tavasszal a vetés előtt. Ha nedvessége olyan mérvű, hogy a vetési előmunkálatokat minden további nélkül eszközölhetik, úgy a szántóföldnek vízzel való elárasztását mellőzik; ellenkező esetben vizet bocsátanak arra oly mennyiségben, hogy a talaj mintegy 10–12"-nyira átnevedesjen. Az ily módon elkészített talajt azután körülbelül 10"-nyira felszántják, rendszeren munkamegtakarítás kedvéért az itten olyanira közkedvelt kettős ekével s azután rugós boronával és korongos hengerrel a vetőmag befogadására alkalmassá teszik.

A vetőgépek tisztára e czélra szerkesztvők, melyek közül a legjobbak a Deere-czég által gyártott négy vetőcsoroszlával bíró gépek, melyek korongos szerkezettel bírnak. A mag szabályozására nem használnak különböző nagyságú fogaskerekeket, hanem ezen műveletet egy, a vetőkorongok mögött elhelyezett tolémezzel végzik, melyet aszerint, amint több vagy kevesebb magot kívánnak a csoroszlákba juttatni, kinyitják vagy becsukják. A gép kormányzását nem végzi egy külön munkás, hanem erre a czélra szolgál egy jelzőkészülék, mely a gép-

nek haladásakor a még be nem vetett területen egy kis árkoeskát haz, amely árkoeska a következő fordulatnál a lovak közé kerül s a munkásnak csupán arra kell ügyelnie, hogy a rud iránya a jelző által hátrahagyott árkoeskával egyirányu legyen. Látható tehát, hogy amíg nálunk a vetőgép mellett legalább két, de rendszerint három munkás van alkalmazva és pedig egy, aki a lovakat vezeti, a második, aki a vetőgépet kormányozza s egy harmadik, aki a gép után járva a fordulatoknál a vetőszerkezetet kapcsolja be, illetőleg ki, addig mindezen műveleteket az amerikai vetőgépeken ülve egymaga végzi. Mindenesetre a sorok egyenessége némi kívánni valót hagy hátra, tekintetbe véve azonban a munkásköz drágaságát, nagyon költséges multság lenne egy vetőgép mellett három egyént foglalkoztatni.

Amennyiben a talaj nedvességének konzerválása itten oly nagy szerepet játszik, a sima hengerezést a farmerek teljesen mellőzik s a talajnak a maghoz való hozzászorítását a csoroszlák után erősített apró hengerekkel végzik. Az akrenként vetett mag mennyisége 8–10 kg. között váltakozik.

Amint a sorok láthatókká válnak, megkezdődik a cukorrépának fogatos erővel való művelése. A kapálógépek vagy két, vagy négy sornak egyszerre való megművelésére vannak berendezve s rendszeren egy ember végzi az egész munkát. Ritka kivétel, hogy vezető volna a ló mellett. A cukorrépának kapálógépekkel való művelését az amerikai 5–6-szor szokta végezni.

A kézi művelést, azaz a sorok átvágását, a ritkítást és kapálást az amerikai farmer rendszeren szerződéses japánokra szokta bízni s csupán a kisebb farmerek szokták ezen munkálatokat családjukkal elvégezni. A szerződött japán munkások a cukorrépa ritkítása, háromszori kapálása, azok összeszedése, fejelése és rakásokba való helyezése fejében egy akre után 20 dollárt kapnak. A répának kiszedése kézi erővel egyáltalában nem szokásos s a farmer köteles a cukorrépát kiemelőknek segítségével kiemelni, vagyis helyesebben mondva azokat a talajban meglazítani, úgy, hogy a munkás azokat csupán mintegy összeszedni kénytelen. Bámulatot ezen apró sárga emberkék szorgalma és testi ügyessége. Hogy többek közül csak egy példával szolgáljak, felemlitem, hogy egy innen körülbelül 14 angol mérföldnyire eső farmon egy 80 akrenyi cukorrépaterületnek megművelésére csupán 5 japán munkás van szerződötve s hogy ezen öt ember 4 nap alatt 20 akre cukorrépát egyezett ki.

Az egyezést általában kétféleképpen végzik. Az egyik mód a nálunk is szokásban levő eljárás, midőn a sorokat az egyezés előtt ritkítókapával átvágják s csak aztán következnek az egyezés. Ezt a módot követik különösen a kisebb farmerek, ahol a család fő végzi a sorok átvágását s a család többi tagja térdeiken csuszva ritkít. Ettől eltérőleg dolgoznak a japánok olyképpen, hogy mindegyik munkás egy körülbelül 6" szélességű s körülbelül 8" hosszú, nyéllel ellátott ritkító kapát tart jobb kezében s míg guggoló helyzetben ezzel az átvágást végzi, bal kezével a sorokat 8–10"-nyira kitrikítja. Ily módon az átvágást, egyezést és első kapálást egyszerre végezve el. Ritkítógépek,

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” len- és heremagtisztító-gépek

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi- vagy hajtórőre alkalmazva. — Ezévi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évben Nagy-Enyeden aranyéremmel kitüntetve.

Sürgőnyczim: Kalmár-rostagyár.

melyek a gyakorlatban is beváltak volna, itten még nem ismeretesek.

Nagy segítségére vannak a farmereknek a cukorgyárak által alkalmazott, úgynevezett „Agricultural manager“-ek vagy „Agricultural Superintendent“-ek, akik a farmereknek a répa vetése, megmivelése, a talaj előkészítése, öntözése, trágyázása s általában mindennemű gazdasági kérdésben szívesen állanak rendelkezésükre tanácsosul. Ezek alá vannak rendelve az u. n. „Field man“-ok, akik közül mindegyiknek megvan a maga kerülete s akik folytonosan utazgatva egylovas buggy-ukon a farmereket folytonosan ellenőrzik s az esetleges hibás művelés vagy mulasztásra figyelmessé teszik.

Igy pl. a greeley-i cukorgyárhoz tartozó territoriumon az idén egy körülbelül 9000 akret kiterjedő terület van cukorrépával bevetve, melynek összfelügyelete az agricultural superintendentre van bízva s ez alá van rendelve 3 field man, azaz segéd, akik czéljának minél hathatósabb elérésében támogatják.

Többet a cukorrépatermesztésről egyelőre nem közölhetek, amennyiben az egyezés még ezidőszert javában foly, talán némi csodálkozásra kedves honfitársainknak, de amint már előzőleg is megemlítettem, a vegetáció itten sokkal később kezdődik, mint a mi édes kis Magyarországon. Szandtner Henrik.

VEGYESEK.

Mal számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	1499
Egyrölmásról	1499
A cukorrépa mivélése az Északamerikai Egyesült-Államokban	1505
Növénytermesztés.	
Termesztési kísérletek abundansz zabbal	1503
Magyar és olasz kender	1501
Gazdasági gépészet.	
Beszámoló a gőzerővel végzett aratás bemutatásáról	1501
Gazdasági vegytan.	
A salétrom-probléma megoldása	1502
Baromfitermesztés.	
A gyöntyuk	1503
Levélsekreány	1504
Vegyesek	1507
Gőzaratóbemutató Dombóváron. — Magyar gazdák angol tanulmányútja. — Tapasztalatok a berlini burgonyakiállításról. — Tejjellenőrzés és tejvám. — Jelentés a komlóskertek állásáról. — A földművelésügyi kormányerdővásárlása. — A stéttgárti kiállítás. — Menlova vásárlása. — Wolbling u. óda. — Munkás-közvetítés. — Gazdasági dátumok. — A saazi komlópiacról. — Az új bortörvényjavaslat és a gazdák. Tanítók háziipari kurzusa. — Apró hírek. — A rózsametszése	
Kereskedelem, tőzsde	1511
Szerkesztői üzenetek	1514

Gőzaratóbemutató Dombóváron.

E hó 8-án folyt le Dombóváron a gazdaközönség élénk részvétele mellett az OMGE. műszaki bizottsága által rendezett gőzaratóbemutató. A bemutatáson mintegy 120 gazda

vett részt Bolla Mihály a Műszaki Bizottság elnöke vezetése alatt. Budapestről mintegy 50-en indultak el a reggeli gyorsvonattal s 10 órára Dombóvárra érve, Döry Hugó, aki a bemutatásra szíves volt a szükséges területet és a fogatokat rendelkezésre bocsájtani, továbbá Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár várták a társaságot. Kocsikra ülve a helyszínre hajtottunk, ahol már 60—70, a környékről összegyűlt gazda nagy érdeklődéssel nézte az aratógépek munkáját.

Az elmúlt években lefolyt aratósztrájkok és más az aratás körül felmerült nehézségek arra kényszerítették a magyar gazdákat is, hogy ahol csak a viszonyok megengedik, mindenütt aratógépeket szerezzenek be s ezáltal függetlenné tegyék terményeik letakarítását a munkásviszonyoktól. Nagyobb gazdaságokban azonban az aratógépek rendkívül sok igás erőt igényelnek, közfelfekvő volt tehát az a gondolat, hogy az igás erőt az aratásnál is gépmunkával pótolják. Ivanitsnak, akit a gazdaközönség gőzarató berendezése révén ismer, sikerült oly berendezést konstruálni, amely — némi tökéletesítés után — sikeresen fogja megoldani a gőzaratás problémáját. Maga az eszme rendkívül ügyes és igen használhatónak bizonyult, azonban a szerkezet tökéletlensége folytán mindenkinek egy vagy más alapos kifogása volt a gép munkája ellen.

Később a társaság Döry Hugó majorjában egy óriási magtárépületben gyűlt össze, ahol Bolla Mihály üdvözölte az egybegyűlteket és ifj. Sporzon Pál gazd. akadémiai tanárt, a bemutatás tulajdonképpeni rendezőjét kérte fel, hogy a bemutatással kapcsolatosan rövid előadást tartson a gőzaratásról. A nagy figyelemmel hallgatott előadás folyamán röviden ismertette az okokat, mely a gőzaratás eszméjére vezette a feltalálót és változta a gőzaratás gyakorlati kivitelét. A látottak után kérdést intéz a jelenlevőkhöz, hogy érdemesnek tartják-e az eszmével tovább foglalkozni és a most látott primitív, kezdetleges berendezéseket tökéletesíteni. A gazdák egyhangú véleménye volt, hogy maga az eszme igen jó és érdemes, sőt szükséges a gazdatársadalom érdekében tökéletesíteni a ma bemutatott kezdetleges berendezést. Ezek után Sporzon behatóan ismertette a berendezés tökéletesítésére alkalmas módokat, amikről lapunk más helyén számolunk be.

Az előadás befejezte után visszatértünk az aratógépekhez, ahol időközben a harmadik gépet is munkába állították és láhattunk 3 gépet egyszerre dolgozni s körülbelül el tudtuk képzelni a munkát a tervbe vett 5 és 7 aratógéppel dolgozva. Az Ivanits gézekének azon előnye van kihasználva, hogy előrehaladás közben tud gombolyítani s éppen ezen előnyénél fogva jelenleg egyedül alkalmas a gőzaratásra. Direkte aratás czéljaira Ivanits-féle gőzgepeket beszerezni nem fizetheti ki magát, de ahol ez megvan, az átalakítás költségei oly minimálisak, hogy a berendezés tökéletesítésével sok gazdaságban fogják haszonnal alkalmazni.

A társaság 1 óraker közös ebédre gyűlt össze Uj-Dombóvár állomás éttermében, ahol Günther Ferencz, a Bácsmegegyi G. E. igazgatója Bolla Mihályt, a műszaki bizottság elnökét köszöntötte fel, aki meleg szavakkal válaszolt az üdvözlésre s

megköszönte a gazdák érdeklődését az idén immár a második ilyen kiránduláson is. Ugy a diószegi kirándulás, mint a mostani bemutatás nagy érdeklődés mellett folyt le, amiért őszinte köszönetét fejezi ki a jelenvoltaknak.

A bemutatáson a vezetőség tagjain kívül részt vettek többek között: Reusz Henrik, Matta Árpád dr., Zaleski Jenő, Jeszenszky Pál, Mutschenbacher Emil dr., Döry Hugó, özv. Döry Vilmosné, Förster Lajos, Blantz Jenő, Csekonicz Sándor gróf, Paál József, Kovácsy János, Krajtsik Jenő, Günther Ferencz, Ország Róbert, Sárközy Jenő, Sárközy Imre, Halápy Oszkár, Hofherr Albert, Nagel Zsigmond, Iványi Frigyes, Dörschug Antal dr., Gressler Vilmos, Graell Andor, Hencz Ödön, Halász Lajos, Szabó Ernő, John E. Knecht, Földváry Tibor, Kégl Lajos és még számosan.

A társaság 1/23 óraker indult vissza Budapestre. — y — s.

Magyar gazdák angol tanulmányútja. Az OMGE. által rendezett angolországi tanulmányút programja f. hó 4-ikével kimerítettén, a társaság tagjai kellemes emlékekkel gazdagon megrakodva szerteszéledtek és kiki tetszése szerint vagy egyenesen hazautazott vagy pedig látkörét és tapasztalatait bővitendő Franciaország, Svájc és Németország utbaejtésével tér vissza. A társaság azon tagjai, akik már visszaérkeztek, a legnagyobb lelkesedéssel és elismeréssel emlékeznek meg a tanulmányutról, különösen hangsúlyozva az angolok azon előzékenységét és figyelmét, amelyben nemcsak az angol gazdák részestették magyar kollegáikat, hanem az angolok közül mindazok, akiknek csak alkalmuk volt velük érintkezésbe lépni. Az előre megállapított program, habár már így is igen terjedelmes volt, kibővitést is nyert, hogy a tanulmányutra szentelt idő minél jobban kihasználhassék. A visszatért kirándulók a kirándulás szervezéséről és rendezéséről a legnagyobb elismeréssel szólnak és különösen azon figyelemről és gondosságról, amelyben a társaság tagjai a vezetőség, Esterházy László gróf, Zsilinski Mihály és Szilassy Zoltán részéről részestettek. A tanulmányutról már eddig is az a tapasztalat, hogy a magyar gazdaközönség az OMGE. által rendezett ily tanulmányuton rendkívül tág tapasztalatokra tehet szert és ezért a jövőben is indokolt az ily tanulmánykirándulás rendezése.

Tapasztalatok a berlini burgonyakiállításról. A berlini „Verein für Stärkemehrsenten“ ez év február 17—23 ig rendezett kiállítás tanulmányozására a m. kir. földművelésügyi miniszter Bertsch Ottó m. kir. gazdasági szaktanárt küldötte ki. Nevezett most számolt be szerzett tapasztalatairól, melyekről — érdekességüknél fogva — röviden mi is megemlékezünk. Bertsch Ottó főképpen a Németországban a burgonya tultermelése következtében természetszerűleg bekövetkezett árcsökkenés hatása alatt fejlődött új mezőgazdasági iparággal, a burgonyaszárítással, annak jövedelmezőségével foglalkozott behatóan főként azon szempontból, hogy ez új iparág mily eredményt nyel lenne hazánkban is meghonosítható? Németországban a burgonyaszárító gyárak létesítése tulajdonképpen levezető csatornául

Uj termésű	BIBORHEREMAGOT	==	VESZ a legmagasabb napi áron	Haldek	
	CSOMÓS EBIRT	==			
	BALTACZIMMAGOT	==			
	NYÁRI REPCZÉT	==			
	FEHÉR HERÉT	==			
	ŐSZI ÁRPÁT	==			
	” BUKKONYT	==			
	” BORSÓT	==			

magnagykereskedése
József főherceg 5 cs. és kir. fensége udvari szállítója,
Budapest, V., Bálvány-utca 6.

ök

gfelelő
ól azi-

yen.

gyár.

voltak szánva az óriási burgonya tulprodukczió számára. A burgonyának szárított alakban való értékesítése annyira bevált, hogy jelenleg 158 szárítógyár van Németországban üzemben. A gyárak általában két rendszer szerint dolgoznak, vagy *pehelyeket* vagy *szeleteket* állítanak elő. Takarmányozás szempontjából — kísérletek alapján — a *szárított szeletek a pehelyekkel egyenlő értékűek*. A gyakorlatban azonban a *pehelyalak megfelelőbbnek bizonyult*, amennyiben a *szeletek az áztatás után megsoványodnak, ami a pehelyeknél nem fordul elő*. A német gazdák előszeretettel etetik a szárított burgonyát mindkét alakban. 1907-ben 420 ezer q. szelet és pehely használtatott fel. Azonban nemcsak takarmányozási célokra találják alkalmasnak a szárított burgonyát, de a sütőipar — főképpen nagyvárosokban — emberi táplálékul is igénybe veszi. Szeszfőzés szempontjából is figyelemreméltó, amennyiben *1 q. szeletről 34–35 liter abszolút alkoholt állítanak elő*. Hazai szeszgyárosaink a szesz előállítására legnagyobb részben tengerit használnak, nem mintha a burgonya alkalmazása kevésbé lenne gazdaságos, de lényelmi szempontból, amennyiben a tengeri könnyen kezelhető, romlásnak nincs annyira kitéve, mint a burgonya. Szeszgyártás szempontjából nagyjelentőségű tehát a burgonyának szárított alakban való használhatósága nemcsak azért, mert a gyárosok a szárított burgonyában a tengerivel egyenértékű gyártási nyers anyaghoz jutnak, de mert ezáltal fokozni s intenzívebbé lehet tenni hazánkban a burgonyatermesztést, mely tény egymagában is indokolja a burgonyának — legalább részben — szeletek s pehelyek alakjában való feldolgozását.

Tejellenőrzés és tejszárítás. A keletporoszországi mezőgazdasági kamara kérvényt nyújtott be a porosz képviselőházhoz, melyben azt kérte, hogy a behozatalra kerülő tej q.-jára 4 márkás, a tejföl q.-jára 10 márkás vám vetessék ki, továbbá, hogy a határállomásokon rendszeres tej- és tejtermék-vizsgálat rendszeresítessék. A kasseli mezőgazdasági kamarát az indította ezen kérvény benyújtására, hogy ugy Dániából, mint különösen Németalföldről nagy mennyiségben kerül behozatalra tej és tejtermék. Egy ilyen magasabb vámteret kivetésével vélné a kasseli mezőgazdasági kamara megakadályozni a külföldi tejtermékek beözönését, amelyeket még egy erős ellenőrző vegyi vizsgálatnak is alávetni óhajtanak. A porosz képviselőház kérvényi bizottsága elutasította azonban a kamara kérvényét azzal a megokolással, hogy a szerződéses viszonyban levő államokkal kötött megállapodás értelmében, amely szerint sterilizált tejjre vám nem vehető ki, meg nem vámolható, illetőleg vámmal nem sujtható a tej, annál kevésbé, mivel Magyarország és Ausztriával kötött szerződés szerint még a sterilizált tejföl is vámentes.

Jelentés a komlóskertek állásáról. Az egyes főbb komlótermesztő helyeken a következőleg áll a komló: *Az erdélyi részeken* a korábbi fajták június végére már kivirítottak. Eddig állati vagy penészrárról nem érkezett jelentés, pár helyen a komlóbolha kizöldülés idején rágta le a hajtások fejtét, de utóbb az idején érkező nyáreleji eső levverte a bolhát s gyorsan felsegítette a másodlagos hajtásokat. Háromszék megyében nem volt elég az eső: egyenetlenek a mellékhatások. Általán kielégítő, sok helyen jó termést remélnek: a mennyiséget így a viritás elején számokban még bajos kifejezni. A nagy Alföld komlóvidékei vegyes volt a júniusi fejlődés. Torontálban igen buján, sok mellékággal nőtt

fel, de azóta a szárazság miatt áll; Felsőbácskában a májusban uralkodott szárazság miatt tetőig kusztott az inda, de mellékhatások alig vannak rajta, a korai már tobozosodik, a kései viritani kezd; a Dél-Bácskában elég jól fejlődött, a viritás általános. Június végén — a szárazság miatt — mintha megállt volna a fejlődés. Általán közepes termést remélnek. Nagyobb állati vagy penészrárról nem igen mutatkozott, éppen Békéscsabán tett a jégverés 75%-os kárt. A *dunántúli* kertekben a viritás már június elején meg volt, a mellékhatások száma 8–10, de alig egy-két araszosok, a korai toboz fejlődése már olyelőrehaladt, hogy pár nap múlva megindul a szedés. A májusi szárazság miatt a tobozok nem éppen tulbuják, de tömöttek lesznek. Penészrárról szintén nem volt, de némely uradalmi komlóskertben az ormányos bogár rágta a korai hajtásokat. A termésreménység jó közepes, a minőség jó lesz, ha még valami baj nem éri a szedést. A *Felvidék* uradalmi kertjei aránylag még a legjobban állanak az idén. Három-négy indával gyorsan fejlődött, aránylag elég termőagakat bocsátott s a korai téleken szépen áll a tobozosodás, a kései komlótövek pedig szépen kezdenek viritani. Közepesen jól termést remélnek. *Stájerországban* a nagy forróságban alig bír fejlődni a komló s kevés mellékhatásai vannak. *Karintiában* is visszamaradt fejlődésben a száraz május miatt. A bajor *Spalt* környékén vegyes állásuk a kertek, a korai metszésük már tetőt értek, a késeiiek igen elmaradtak, egy jó esőtől sokat remélnek. *Bamberg* vidéken igen jól fejlődött a komló, jó termést várnak, épp ilyen jó híreket közölnek a felső bajor komlóvidékekről. *Württembergben* 3/4 méter magasságra fejlődtek az indák, kiadós esőt várnak. *Belgiumban* a tulságos sok hideg eső akadályozza a komló fejlődését. *Anglia* komlóskertjeiből is jó terméshírek olvashatók, helyenként ugyan mossaák a komlótermést: így védekezve állati károsítók ellen.

A földmivelsügyi kormány erdővásárlása. Több lap azon hirt közli, hogy a földmivelsügyi kormány Arad megyében egy nagyobb erdőterületet vásárolt ugyanakkor, amidőn az állam régi erdeiből másutt eladott. Illetékes helyről vett értesülésünk szerint mind a két állítás valótlanul alapul. A kormány az állami erdőterületekből sem el nem adott, sem a jövőben eladni nem szándékozik. Vásárolni pedig erdők törvények és költségvetési felhatalmazása keretében szokott. Arad megyében eddig erdőterületet nem vásárolt.

A stuttgarter kiállítás, melyet a három első napon gyéren látogattak, várakozáson feüli látogatottságnak örvendett a három utolsó nap folyamán, ugy, hogy a deficit valószínűleg nem is lesz több negyven ezer márkánál, amennyire eleve számítottak. A megnyitás napján három márká volt a belépő-jegy ára s ezt a derék stuttgarteri kissé sokalták. Így történt, hogy az első napon még a délutáni elővezetéseknek sem volt nézőközönsége. Már a második napon megteltek a tribünök s vasárnap százezernyi közönség lepte el a kiállítás területét. A Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft intézői tehát meg lehetnek elégedve az eredménnyel s beérik, ha csak annyit kell a stuttgarteri kiállításra reáfizetni, amennyit a berlini és a düsseldorfi kiállítások tisztán jövedelmeztek.

Ménlovak vásárlása. A földmivelsügyi miniszter felhívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában három és fél évet betöltött, de nyolcadik évet meg nem haladt kora ménló van és azt eladni óhajtják, hogy ebbeli szándéukat annak kitüntetésével, hogy a ménló mely vármegyében, mely városban, községben vagy pusztán áll, továbbá az eladási árt is, (1 kor. bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb folyó

évi augusztus hó 10-ig a m. kir. földmivelségi miniszteriumnak jelentsék be. Az eladandó ménnek a bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakhelyéhez képest, ugy mint a mult évben, ismét egyes központokon fognak bizottságilag megszemeleltetni s a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azonnal megvásároltatni és átvétetni. 165 cm-nél alacsonyabb ménnek, tekintettel a méntelepeken már meglevő anyagra, valamint hidegvérű ménnek nem vásároltatnak. A megvásárolt ménnek vételára azon m. kir. adóhivatalnál fog kifizettetni, melyet az eladó a vásárlás alkalmával kijelönd.

Wöbling utóda. A berlini német gazdasági egyesület nemrég elhunyt érdemes igazgatójának, Wöbling Bertholdnak már van utóda. Az egyesületi nagybizottság stuttgarteri ülésén bejelentette az elnök, hogy az egyesületi előjáróság a főgyvivői állásra dr. Wiese hannoveri gazdasági egyesületi főtitkárt hívta meg s a nagybizottság ezt a bejelentést Thiel dr. v. b. t. t., földmivelsügyi miniszteri igazgató ajánlására egyhangulag tudomásul vette. A stuttgarteri közgyűlésen Thiel dr. tartott emlékbeszédet! Wöbling fölött s kiemelte, hogy amit 22 év alatt ez a férfi alkotott, az megörökíti az emlékezetét. Mikor Wöbling átvette Eyth-től az ügyek vezetését, az egyesületnek 2500 tagja volt, ma 17,000 a taglétszám s 200-nál több az egyesület hivatalnokai. Az akkori ideált, az angol gazdasági egyesületet régen tulszárnyalta már a német egyesület. Az elnök indítványára határozatba ment, hogy Wöblingnek szobrot emeljenek.

Munkásközvetítés. A békéscsabai „Községi munkásotthon“ közli az érdekeltekkel, hogy ott 3–400 mezei munkás kapható.

Gazdasági dátumok. Méhészeti tanfolyam lelkészek számára június 14–27-ig és július 5–18-ig néptanítók részére.

3 havi tanfolyam háziintulenyésztésre a Mezőgazdák Szövetkezetének háziintulenyésztő telepén Budapest, Mester-utca 68. sz.

A m. kir. állami méntelepek ménanyagának osztályozása, illetve selejtezése a következő napokon fog megtartatni, u. m.:

Debreczenben	július	15-én
Szatmárnémetiben	16-án
Turiarémétén	18-án
Eperjesen	19-én
Nagykőrösön	20-án
Rimaszombaton	21-én
Kiskundorozsmán	21-én
Jászberényben	23-án
Baján	23-án
Székesfehérvárott	25-én
Verseczen	25-én
Komáromban	27-én
Békés-Csabán	27-én
Nyitrán	30-án
Deésen	augusztus	1-én
Sepsiszentgyörgyön	3-án
Palinban	3-án
Nagyatádon	4-én
Homoródon	4-én

A méntelepeknél a jelzett napokon kiseljeztett, tenyésztésre még használható ménnek mindjárt a helyszínen el fognak adatni.

Július 15. Gyapjuvásár Budapesten.

Július 20-tól aug. 14-ig. Négyhetes mezőgazdasági szaktanfolyam néptanítók, illetve gazdasági szaktanítónok részére az algyógyi, békéscsabai, breznóbányai, csákovári, csikszeredai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karczagi, komáromi, lugosi, nagyszentmiklósi, rimaszombati, szentimrei, szilágysomlyói és szabadkai földmivessiskolákban.

Augusztus 8–12. Méhészeti vándorgyűlés Bécsujhelyen.

Augusztus első felében gazdasági gépkiallítás Szatmáron.

GANZ ÉS TÁRSA, HOFHERR ÉS SCHRANTZ FELSO-MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐI.

Gőzekealkatrészek, ekevasak, acél- és fém-alkatrészek, gőzeke-sodronykötelek.

Sack-rendszerű ekerészletek, ekevasak, kormányok, mindenféle gazdasági gépek.

SZILÁGYI ÉS DISKANT GÉPGYÁRA, MISKOLCZ.

Kazánkovács munkák, új tülszek-rények.

Malomberendezések!

Diesel-, szivógáz-, benzin-motorok.

Pontos Kiszolgálás!

Augusztus 18—24-ig. Dimye- és őszi barackkiállítás a budapesti m. kir. kertészeti tanintézet helyiségeiben.

Augusztus 30. Szarvasmarha- és lódiázás Veszprémben.

Szeptember 6. Szarvasmarhadíjazás Pápán.

Szeptember 6., 7., 8. Gyöngyösi mezőgazdasági és ipari kiállítás.

Szeptember 20. október 5-ig. Országos kertészeti gyümölcs- és vetőmagkiállítás Szegeden.

Október 4. Mezőgazdasági termény- és állatkiállítás Bálványosváralján.

A saazi komlópiaciról. Lapunkhoz beérkezett jelentés szerint Saaz környékén a komló mindenütt normális fejlődésű. A kedvező, elég csapadékos és meleg időjárás következtében a gyengébb fejlődésű komlók is annyira magukhoz jöttek, hogy általában mindenütt kedvező termésre van kilátás. Mult évi komló rendkívül kevés van már a piacon, a meglévő készletek árai 130—150 korona között ingadoznak 50 kg.-ként. Idegen, külföldi komlóból oly kevés a készlet, amilyen már régóta nem volt s emiatt semmi forgalom nincs. Az ideai korai érésű komlók egynéhány nap múlva megjelennek a piacon s ezek általában igen magas áron kelnek el. Közlebről módunkban lesz a korai komlóirakról is tájékoztatni olvasóinkat.

Az új bortörvényjavaslat és a gazdák. A földmivvelésügyi miniszter legközelebb szándékozik az új bortörvényjavaslatot a törvényhozás elé terjeszteni. A javaslat most az érdekelt miniszteriumok előtt fekszik megvitatás végett. Legutóbb felmerült az a hír, hogy a borkereskedők ellenzik a javaslatot. Az O.M.G.E. a M. Szőlősgazdák Egyesülete felkérésére most valamennyi gazdasági egyesülethez felszólítást intézett, hogy azok felterjesztésben kérjék a földmivvelésügyi minisztert, miszerint a bortörvényjavaslatot eredeti és az ankét által már letárgyalt alakjában a nyári szünet után közvetlenül terjesztesse a parlament elé, mivel a javaslatnak mielőbb törvénynyé válásához a magyar bortermelésnek nagy érdekei fűződnek. Ami pedig a törvény részleteit illeti, az új kiegyezési törvény értelmében Magyarország legalább is oly szigorú bortörvényt köteles alkotni, mint aminő az osztrák bortörvény. Így tehát, bizonyos oldalról felmerült jogosulatlan kívánságok kedvéért sem a cukrozás, sem a szeszezés tekintetében engedelményeket tenni nem lehet. Eppen így fenn kell tartani a törvényben a mazsolaszőlő használatának tilalmát, a törkölybor előállítására vonatkozó korlátozást, a kereskedők kötelezését borkönyv vezetésére és a javaslatnak a tokaji borvidék fokozottabb védelmére irányuló minden üdvös intézkedését. E felszólításnak megfelelően már is több gazdasági egyesület foglalt állást.

Tanítók háziipari kurzusa. A földmivvelésügyi miniszter a máramaros megyei iparfejlesztő bizottságnak megfelelő államsegélyt engedélyezett arra a célra, hogy július 18-tól kezdődőleg négy hétre husz néptanítónak a mezőgazdasági háziipar köréből gyakorlati kurzust rendezzen. A kurzusra jelentkezők utiköltség-megtérítésben részesülnek s ezenfelül teljes ellátást kapnak. A kurzusok célja a tanítóknak oly mértékben való kiképzése, hogy a működésük helyén indikált mezőgazdasági háziipar-ágot községük munkásnépével megszerettségük és eltaníttassák. A kurzus Máramaros megye Kökényes községében lesz.

Tejgazdasági kezelők kurzusa. A sárvári tejgazdasági szakiskolában szeptember 14-én tejgazdasági kezelőket képző tanítást rendeznek. A kurzus célja megfelelő szakismeretekkel bíró vaj- és sajtmestereket és munkafelügyelőket

ugy elméletileg, mint gyakorlatilag kiképezni, hogy intenzív tejgazdaságok minden teendőjét elláthassák. Felveszik azokat, akik 18 éves korukat betöltötték és írni, olvasni tudnak. Folyamodványokat a miniszterhez ezimezve, a tejgazdasági iskola igazgatóságához f. hó 20-ig kell benyújtani. Darányi földmivvelésügyi miniszter az iskola növendékeinek husz darab háromszázhatvan koronás ösztöndíjat állapított meg.

Apró hírek. A kihágási ügyek újrafelvételéről. A földmivvelésügyi miniszter egy felmerült esetről kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondta ki, hogy kihágási ügy újrafelvételének megengedhetősége kérdésében az a hatóság dönt, mely a főügyben a jogerős érdemleges véghatározatot hozta.

Gazdasági munkások siketnéma gyermekei. Darányi földmivvelésügyi miniszter ezer korona államsegélyt engedélyezett a sopronmegyei államilag segélyezett siketnéma iskolának azzal a rendeltetéssel, hogy ezen államsegély terhére földmivvelésügyi munkások siketnéma gyermekei ingyenesen vétesenek föl és részesíttessenek oktatásban.

A rózsaszécske. A rózsakultusz hazánkban is mindinkább szélesebb körű lesz. Ma már nemcsak hivatásos kertészeknél, de magánosok udvarában is találhatunk rozáriumokat. Kevesen vannak azonban az amatőrök között olyanok, kik a rózsaszécskével teljesen tisztában vannak; nem lesz tehát érdektelen, ha ezek számára közreadjuk Schmidt után a gyakorlatban elfogadott metszési elveket. Mentül erősebben hajt a rózsaszécske, annál erősebbé kell metszeni; mentül gyengébben hajt, annál erősebben messük. Ha ellenkezőleg járunk el, csak fát nevelünk, vagy a rózsaszécske pusztulását okozzuk. Minden gyenge hajtást, kivált ha mellékajtások gyanánt az erősebb ágak ággyűrűjén nőnek, a keletkező helyükről levágjuk és csak szükség esetén, ha a korona képzéséhez okvetlenül szükségesek, hagyjuk meg. A rózsaszécske kétszer hajt új fát, tavasszal és nyáron. Ha tehát ősszel nyessük a rózsaszécskéket, úgy kétféle fával van dolgunk, a csucskok, a nyári hajtások, az ez alatt levő rész, a tavaszi hajtás, amelyből a nyári hajtás kinő. Szabály szerint minden nyári hajtás levágandó, a tavaszi hajtás a hajtás erőssége szerint 3—6 szemre visszanyesendő. A korona belsejében levő hajtásokat, amelyekből a korona sűrű lesz, ki kell nyelni, ritkítani kell. Ha két ág egymást keresztezi, a gyengébbet vagy alkalmatlanabbat lenyessük. A nyelésnél arra kell ügyelni, hogy az utolsó szem, vagyis az a szem, amelynél a hajtást levágjuk, kifelé álljon, mert a szem szolgálja az új hajtást. Ezek az őszi metszésre elfogadott általános szabályok, a nyári metszésről a következőket jegyezzük meg. Nyári metszést alkalmazunk minden remontáns rózsánál, az első virágzás után. Ha az egyik hajtás elvirított, azt fogjuk tapasztalni, hogy felső szemei között 2—3 szem már erősebben fejlődött ki és ki is hajtott. A bengál-, tea- és noisette-rózsáknál a hajtást úgy nyessük le, hogy ezek a már kihajtott hajtások megmaradjanak. A többi rózsafajtánál ellenben, u. m. a moharózsáknál, polyantha-, bourbon- és hybrid-rózsáknál annyit vágunk le, hogy csak egy, az erősebben hajtóknál legfeljebb két szem maradjon. Ha valamely ág virágot nem fakasztott vagy rovarok által fejlődésebe visszamaradt, meggömbült, úgy az első erőteljes szemre vágjuk vissza. Ezt a nyári metszést természetesen egy és ugyanazon rózsán nem egyszerre végezzük, hanem az elvirítás szerint több ízben egymásután, magától értelődik.

Parcellázások jutányos és gyors keresz-tülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletműködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkesedést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereszkeszedést nem igényelvé, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egy összegben megkapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adatnak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

Mit igyunk? Ezt a kérdést vetik fel szüntelenül most a forró nyári hónapokban mindazok, akik már meggyőződtek arról, hogy a szesz italok nem képesek a szomjat oltani, mert tetszészertint mennyiség nem iható belőlük anélkül, hogy egészségünknek hátrányára ne volnának, meg elvégre drágák is nagyon, míg másrészt minden ivóvíz sem alkalmas a szomjuságnak csillapítására.

Időszerű tehát arra utalnunk, hogy Franck „Enriilo”-jának főzete, mint pótkávé és kávépótlószer, lehűtve cukorral vagy anélkül, jóízű, kiváló szomjesillapítónak bizonyul.

Szomjesillapító tulajdonságánál fogva szépségtelen abból sokat inni; az első pohár után rendszerint több órára elmúlik a szomjuságnak érzete, amellet annak élvezete igen egészséges s a forralt víz a kellemesen kesernyes izzel kapcsolatban a gyomornak javára válik.

Ezen szomjesillapítónak élvezete oly olcsó, hogy azt a legszegényebb család is megszerezheti magának, mert egy 12 fillér ára csomagocská teljes 5—8 liter főzetnek elegendő.

Kwizda-féle szabadalmazott kautsukhorzsszalagok lovak részére. Ezen horzsszalagok kiválóságának bizonyítékul szolgáljon az a körülmény, hogy ezek kiváló szaktekintélyek tudományos műveiben a legmelegebben ajánlatnak. Zürn F. A. dr. udvari tanácsos, tanár, Leipzigben kiadott „Lófelszerelést” című művében bővebben szól a Kwizda-féle szabadalmazott horzsszalagról és óvókészülékek lólabák részére és szokat teljes elismerésben részesíti. Benedikt Neidhard cs. és kir. főállatorvos által kiadott „Oktatás a lóismérről” című művében, valamint Koch A. cs. kir. ker. állatorvos „Állatorvászati Encyklopédia”-ban a Kwizda-féle szabadalmazott gummihorzsszalagok mint kiválóan alkalmasak lesznek felmentve. A Kwizda Ferencz János cég Korneuburgban Bécs mellett kívánatra ingyen és bérmentve küldi meg szép képes árjegyzékét.

A legerősebb konkurencziának is ki kell térni

az 1908. évi **Perfekt Separatoraink** elől.

uj modellű **Perfekt tejszállító-kannák.**

Teljes tejgazdasági berendezések.

Tessék árjegyzékét kérni.

BURMEISTER ÉS WAIN

gép- és hajógyár részv.-társaság

Budapest, V., Kálmán-utca 3. sz.

Mezőgazdasági helyzet.

Arad. Az őszi vetések általában jó minőségű közép-termetű; dn k. holdanként 6-5 q-t. A tavasziak közül az árpa jobban fejt, zabból gyenge termés. Az aratás folyik minden gabonaféleből, ha az idő nem zavarja, 6-3 nap múlva be lesz fejezve a mi vidékünkön. Kapásoknak most keletkező kiadós eső, némely helyen van, de ez nem irányadó, szóval, kapásoknak általában kiadós esőre volna szükség.

Baja. Az időjárás hűvösebb, helyenként volt csekély csapadék, de még nagyon kellene az eső. Az aratás folyik, az eredmény gyenge közepes lesz.

Debreczen. Az aratás folyamatban van, az időjárás az aratási munkálatokra kedvező.

Győr. Az aratás folyik és sok helyen a cséplésbe is belekezdtek. Az eredmény igen változatos és átlag nálunk a buza- és rozstermet most is csak gyenge közepesnek jelezhetjük. Az árpák közepesen aluli termésre adnak kihatást. Zabból pedig vidékünkön, hacsak fél rendes termés lesz, azzal is beérhetjük. Burgonya, répa, szintugy a kukorica eddig még kielégítő, de ha hamarosan esőnk nem lesz, azok is csak szomorúságot okoznak.

Kaposvár. A rozs aratása befejeződött, most a buza aratása folyik. Itt-ott már a cséplések is folyamatba tettek. Az eddig elcséplelt búzák jó minőséget mutatnak. Az időjárás állandóan meleg. A múlt héten 2 napon át 5-5 mm. eső volt, mely a kapásokra jó hatással volt.

Léva. Az időjárás meleg és igen száraz. A száraz idő megakasztotta fejlődésében a kapásnövényt és ha rövid idő alatt jó kiadó eső nem lesz, akkor nagyon gyenge termés várható. Tengeri, burgonya, lóhere és egyéb takarmányfélék fejlődése megakadt.

Miskolc. Az aratás már megkezdődött; a buza ritka, kalász és szem elég szép. Szalmája kevés lesz, de kevés lesz a keresztek száma is. Az árpa elsült, silány, apró. Kapásnövényekre, kukoricára, burgonyára, répára eső kellene.

N.-Becserek. Az időjárás egész héten át derült és száraz volt, csupán ma borult és esőre van kihatás. Az aratást már nagyrészt befejezték és megkezdődött a behordás és cséplés. Az eddigi cséplésprobák 7 mm. állagtermet eredményeznek kat. holdanként, a minőség kitűnő, 77-80 kg.; a buza teljesen tiszta, aczélos és törős.

N.-Kanizsa. Az aratás javában folyik, a cséplés is megkezdődött, az eredmény nagyon különböző, több helyen panaszra ad okot, főképp a későn vetett őszi rossz eredményt mutat. A tavasziak pedig csak fél aratást adnak.

N.-Szeben. Az időjárás még mindig száraz és nagyon meleg. Jó kiadó esőre nagy szükség lenne. Az árpa aratása már kezdődik.

N.-Szentmiklós. Az aratás folyik, a f. évi buza-termés valószínű átlagos hozama 7 q. lesz! (Szalma azonban rövid.) A minőség jó és súlyos. A tengeri esőt kíván, ugyisintén a különben jól álló szőlőtermés is biztató, utóbbira az eső nagyon kívánatos lenne. Zab és rozs amellyel, hogy minőségi is kifogás alá esik, — helyi-el-közül — gyenge, talán rossz termést is adott.

N.-Várad. Az őszi learatása befejezés előtt áll. Egy pár helyt már próbacséplések is történtek. Az őszi közepes termés mellett elég jó minőséget ígérnek. A kapások az esőhiányt szenvedik.

Nyiregyháza. Az aratás folyik. A rozs több helyen csalódot okozott, a buza aránytalanul jobb s szemképzése jobban sikerült. A múlt hét csapadéka a tavasziakban kötöttebb földeken igen sokat javított, de a homokokon már igen elkésett. Szőlőink eddig nem ismert szép termést ígérnek. Dohány jól helyreállt.

Nyitra. A gabonamunkák aratása folyik. Ez idén a nagy szárazság miatt hamarabb kezdődött megyénkben az aratás, mint máskor. Az időjárás szép, többnyire derült, száraz és hűvös; az aratásnak igen kedvező. Az árpatermés jónak ígérkezik s így a gazdák árpájukat az augusztus első felében tarandó pozsonyi sörárpavására jól értékesíthetik.

Panesova. A buza cséplése megkezdődött, jó minőség mellett 76-78 kg. átlag 8 mm.; 6 mm.-nál kevesebbet még nem csépltek, de van 7, 8, 9, 10, sőt 10 mm.-án túl, ahogy multkor említettük, az eredmény sokkal jobb, mint gondolták. Az árpa átlag 12 mm. Tengeri szép és már csöveket hajt; kiadó eső nagyon jó volna.

Sopron. A megye déli részén óriási viharok és felhős szakadás volt, mely a terményekben nagy kárt tett. A rozs aratása befejeződött, közép jó termést adott. Kapásoknak esőre volna szükségük. A szőlőfűrtök a tartós szárazság folytán megritkultak, de általában szépen állanak. Munkáviszonyok elég jók.

Szatmár. Az aratás mindenütt kezdetét vette f. hó 4. és 6-án, búzából a várható terméseredmény mennyiségileg kevés, minőségileg azonban jó, többfelől azonban üszögről panaszkodnak, ennek oka, hogy tavaly a tulszárz földbe sokan nem merék pácolt magot vetni. A tengeri czimerét hányja, a szárazság miatt a csövek nem fejlődnek s ezért ebből is gyenge termés várható; ára állandóan nő is. Takarmánytermés kevés, ennél fogva a szénafélék ára tulmagas.

Temesvár. Az aratást vidékünkön befejezték és egyes uradalmak holnap, holnapután a cséplést már foganato-

siadják. Az időjárás változatlan meleg és most borult. A tengerivetésnek sürgős esőre van szüksége.

Versez. A buzacseplés megkezdődött. A kisbirtokosoknak átlag holdanként 8 mm., az uradalmaknak 10-11 mm. termésük van, árpa 8-10 mm. holdanként, rozs 8-10 mm., zab 6-7 mm. Még eddig esőnk nem volt. A tengeri nagyon sűrű már a szárazságot és ha pár nap alatt nem esik, tengeritermésük rossz lesz. A zab aratása megkezdődött és rossz. A buza aratása befejeződött. Cséplés is kezdődik. Holdanként 575-600 kg. jó minőségű buza várható.

Zalaegerszeg. Az utolsó 3 napon esett elég bő csapadék némi reményt ölezt a gazdáknak, hogy nyári takarmánynövények vetésével a takarmányinség fenyegető rémét elháríthatják. Az aratási eredmények általában csalódot okoztak. Vidékünk szépen álló őszi kalászosai a hűtés következtében minőségileg rosszabb s így mennyiségileg is lényegesen kisebb eredményt szolgáltatnak a remélnél. Az időjárás mostani változásával — amennyiben az állandósná — remélhető a takarmányinség elhárítása.

NYILTTÉR.)*

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga

A KÁLI

amelynek hiánya teljes termések elérését lehetlenné teszi. Különösen sok kálium van szükségük a kapásnövényeknek, herféléknek és réteknek, úgy az árpának és szőlőnek. Különösen szegények káliumban a homok- és tőzegtalajok és feltétlenül szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a foszfor és nitrogénrel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a 40%-os káliós bir jelentőséggel, miután abban a tiszta kálium, vagyis a kiló százalékát, a kisebb szállítási költség miatt, legolcsóbban vásárolhatjuk.

A káliutrágák alkalmazásáról a

Kállsyndiktátus mezőgazdasági tájékoztató Irodája

Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat díjtalanul rendelkezésükre bocsátja.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek ideai első sorozata folyó évi július hó 15-én veszi kezdetét.

Az aukcióra felkötött és „Gyapjárverés” vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények M. A. V. összes vonalán tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindenemű felvilágosítással szolgál

Magyar
Általános Hitelbank
Arusztály-Gyapjárverések
V. ker., Nádor-utca 12. sz.

Ki szállít

1906 októberről kezdve 1200 q zabot,
1500 q szénát, 2600 q szalmát.
Ajánlatok Állami ménes Garaža,
Bosznia. 767

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

A MAGYAR
GAZDASZÖVETSÉG

ingyen közreműködik fogyasztási és értékesítő szövetkezetek, valamint földbérleti társaságok létesítésénél és tanácsot ad általában minden szövetkezeti kérdésben. Falusi gazdaszövetkezeteket vagy gazdaköröket alakít. Abból a célból, hogy a földmivészeknek a földvásárlásnál utbaigazítással szolgálhasson, nyilvántartja a földveteli és eladási szándékokat. Aki tehát földet venni vagy eladni szándékozik, az jelentse be ezen szándékát a Magyar Gazdaszövetségnek, VIII., Szentkirályi-u. 40,

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

Napjelentés a gabonátözsdeiről.
1908 július 10.

A budapesti nagy malomok tartózkodás nélkül fogadják el a nagyméretű és korai jul.-aug. szállítási buza-teleket, úgy, hogy az utolsó két nap óta körülbelül 200:00 métermázsza adatot el tegnap 40 fillér áremelkedéssel, ma azonban néhány fillérrel olcsóbban. A forgalomba került búzák legnagyobb része új termésti és kiváló szép súlyos minőségeket mutatnak. A cséplések eredménye azonban ezzel ellentétben nem kielégítő!

Rozs szinte élénk vásárlókedvel találkozok, különösen a budapesti fogyasztás fizeti a júliust majdnem husz koronával. Augusztusi szállítás 19:50-19:70 K. mellett helyezhető el.

Árpa csupán takarmányára kínáltott jó minőségben, ezekért 14:80 K.-ig volt ígérlet és készleges vevő.

Tengeri a lefolyt száraz időjárás miatt nagyobb áremelkedésben részesült, kevés a készáru és a helyi piacon 15:30 koronát fizettek hajóból átvéve és 15:75-öt Kőbányán. Tiszavidéken 15 koronát követelnek eladók és a ma bekövetkezett esős borongós napon, valamennyire mérsékeltek áraitak.

Zab csendes, ára azonban jól tartott, 16:80-17:40 K.-ig fizették.

Kiadatott:
Buza. Tiszavidéki: 200 mm 80 k. 24 K. 50 f., 100 mm. 79 k. 24 K. 50 f., 300 mm. 79:5 k. 24 K. 50 f., 500 mm. 79 k. 23 K. 80 f., 4000 mm. 78 k. 24 K. 30 f., 400 mm. 78:2 k. 25 K. 60 f., 250 mm. 78 k. 25 K. 30 f., 500 mm. 78 k. 24 K. 20 f., 100 mm. 78 k. 25 K. 30 f., 200 mm. 77 k. 25 K. 30 f., 200 mm. 77 k. 25 K. 10 f., 100 mm. 77 k. 25 K. 10 f., 300 mm. 78:3 k. 23 K. 50 f., 300 mm. 78:4 k. 23 K. 50 f., 400 mm. 78:8 k. 23 K. 50 f., 3000 mm. 76 k. 25 K. 20 f., 100 mm. 76 k. 24 K. 80 f., 800 mm. 75 k. 24 K. 40 f., 100 mm. 74:5 k. 24 K. 60 f., 150 mm. 75:5 k. 24 K. 60 f., 350 mm. 78 k. 24 K. 60 f.

H.-M.-Vásárhelyi: 1000 mm. 79 k. 25 K. 80 f.
Pestvidéki: 500 mm. 79 k. 24 K. 10 f., 150 mm. 77 k. 24 K. 80 f.

Bácskai: 100 mm. 77 k. 24 K. 90 f.
Bánsági: 1000 mm. 80 k. 24 K. 40 f., 600 mm. 79 k. 24 K. 55 f., 1000 mm. 78 k. 24 K. 15 f., 500 mm. 78 k. 24 K. 10 f.

Becsereki: 20,000 mm. 78 k. 23 K. 75 f.
T.-Becsei: 2000 mm. 79:5 k. 24 K. 45 f., 5000 mm. 78 k. 24 K. 10 f.

T.-Bánsági: 1000 mm. 80 k. 24 K. 60 f., 1000 mm. 80 k. 24 K. 40 f.

Raktárból: 2990 mm. 77:5 k. 24 K. 95 f., 2000 mm. 77 k. 24 K. 95 f., 2000 mm. 77 k. 24 K. 95 f., 2000 mm. 76 k. 24 K. 95 f., 1000 mm. 76 k. 24 K. 95 f., 1000 mm. 76 k. 24 K. 95 f., 1000 mm. 76 k. 24 K. 80 f., 1000 mm. 76 k. 24 K. 70 f.

Uj rozs: 200 mm. 19 K. 60 f. kpf.
Tengeri: 2000 mm. 78 k. 24 K. 10 f. kpf.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza októberre	22:62 K.
Rozs októberre	19:—
Zab októberre	16:76
Tengeri júliusra	14:70
„ 1909. májusra	14:46
Repeze augusztusra	32:80

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1908 július 9-én.

Piacz	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	Husárak													
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm fillérekben					Élősúly mm. koronákban								
											marha-hus	borjúhus	sertéshus	birkahus		marha-hus	borjúhus	sertéshus						
						100 kilogrammonként										I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.
korona értékben											I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.				
Arad	23.-	18.50	13.50	15.-	13.40	7.50	8.-	320	—	5.-	160	144	200	160	148	130	160	70	50	75	60	90	70	
Baja	24.80	19.20	14.20	15.20	14.80	10.-	12.-	280	220	5.-	136	128	140	132	128	120	112	54	50	92	84	98	90	
Balassa-Gyarmat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Debreczen	25.-	20.60	14.-	17.-	15.60	16.-	20.-	400	280	5.50	132	128	160	120	176	168	104	70	60	86	72	104	86	
Eszék	23.-	—	—	14.50	13.-	12.-	14.-	260	220	6.-	140	128	136	128	140	136	104	68	52	68	62	100	90	
Győr	25.-	19.-	16.-	17.-	15.-	11.-	10.-	260	240	6.50	144	136	160	144	156	140	—	72	64	92	86	104	92	
Kaposvár	22.-	18.40	17.-	15.40	14.40	4.20	4.20	280	—	5.80	144	132	170	152	138	130	88	75	70	98	92	104	—	
Kassa	23.-	19.-	13.-	15.-	14.-	3.20	6.-	250	—	5.-	156	140	130	120	140	130	—	74	70	68	64	78	74	
Léva	22.40	19.-	13.40	16.-	15.80	6.-	6.-	280	220	6.-	128	120	160	140	140	130	—	76	64	84	76	110	92	
Losoncz	22.20	19.20	14.50	16.50	15.50	6.-	7.-	200	180	4.-	120	112	144	128	136	—	—	64	56	84	72	128	120	
Miskolcz	24.-	22.-	14.-	16.-	15.-	—	10.-	240	200	6.-	144	126	144	136	152	144	—	68	64	64	60	128	120	
Nagybecskerek	20.60	17.-	12.50	14.-	13.40	20.-	18.-	304	250	5.20	136	128	144	136	144	136	120	64	60	80	76	96	92	
Nagykanizsa	22.60	18.80	14.80	15.-	14.50	4.-	4.50	280	240	5.-	160	130	170	156	154	140	94	80	60	88	74	104	90	
Nagyszeben	25.-	17.-	14.-	16.-	12.80	8.-	9.-	320	290	5.50	148	120	120	100	140	100	84	56	50	—	—	72	64	
Nagyszentmiklós	21.60	16.-	14.-	14.-	14.-	9.50	—	240	200	4.50	128	116	180	160	144	136	96	88	80	100	—	84	80	
Nagyvárad	23.-	19.-	—	16.-	15.60	—	—	320	200	5.-	120	112	180	160	152	144	—	80	54	—	—	120	116	
Nyiregyháza	22.-	18.20	16.-	17.-	16.-	6.-	6.20	200	—	6.50	136	128	128	120	136	128	—	72	60	68	56	120	110	
Nyitra	22.-	18.40	14.80	16.-	14.10	6.-	6.-	280	200	6.-	128	120	140	128	144	112	—	80	64	90	80	100	88	
Pancsova	20.-	—	12.80	—	13.40	24.-	28.-	280	260	5.-	128	120	120	100	144	136	100	66	60	68	64	96	92	
Pápa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
S.-A.-Ujhely	22.80	21.-	13.60	16.-	14.50	8.60	9.20	260	200	5.50	128	120	128	120	144	104	—	—	—	—	58	52	90	86
Sopron	24.40	19.50	16.-	17.30	—	14.-	14.-	320	203	7.-	240	140	260	180	220	180	—	—	—	—	—	—	—	—
Szatmár	24.-	18.20	14.80	15.20	16.-	6.40	6.80	230	220	6.-	132	128	160	152	132	128	—	—	—	—	—	—	—	—
Szentos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok	21.60	—	13.80	14.-	12.30	—	—	220	200	8.-	140	—	200	—	160	—	120	70	—	90	—	104	—	
Temesvár	21.60	18.-	13.20	—	14.20	—	8.-	—	—	5.-	138	—	180	—	140	—	—	90	—	100	—	86	—	
Uj-Arad	23.-	18.50	13.50	15.-	13.40	7.-	7.50	300	—	4.80	120	112	196	160	136	120	120	65	45	70	55	85	70	
Versecz	20.60	17.-	14.-	15.20	13.60	6.-	7.20	240	—	5.-	120	—	160	—	112	—	95	66	54	110	—	100	—	
Zalaegerszeg	23.-	17.-	15.-	16.-	16.50	—	—	300	250	6.-	112	92	120	104	140	132	—	60	58	60	58	132	128	
Zenta	22.-	19.50	13.-	15.40	14.20	16.-	16.-	300	280	6.-	124	120	140	136	140	136	90	60	58	100	96	140	116	

Nemzetközi gabonapiacz 1908 július 8-tól 1908 július 10-ig.

	Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak				
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago
Buza	10	25.40	—	26.90	25.20	26.55	21.-	18.40	16.40	17.85	20.84	Julius	—	18.84	25.86	21.62 ^{1a}	16.40
	7	24.90	—	26.70	24.80	26.02	21.18	18.40	16.28	16.61	20.04	Aug.	22.72 ²	18.84 ¹	23.40 ¹	21.08	16.58 ¹
Rozs	10	20.10	—	21.10	20.90	23.01	15.22	—	—	—	16.12	Julius	—	—	22.30	16.16 ^{1a}	—
	7	19.36	—	20.80	20.60	23.01	15.32	—	—	—	16.30	Aug.	19.14 ³	—	21.28 ¹	15.26	—
Zab	10	17.80	—	18.60	15.80	21.24	—	—	—	—	—	Julius	—	—	19.02	—	—
	7	17.20	—	18.20	15.60	21.24	—	—	—	—	—	Aug.	16.90 ³	—	19.12 ¹	—	—
Tengeri	10	15.80	—	15.80	17.20	18.58	—	16.14	14.20	11.66	—	Julius	14.88	14.46	17.64	—	14.20
	7	14.50	—	15.50	16.80	18.58	—	16.08	14.66	11.25	—	Aug.	14.98	13.97	17.60 ¹	—	—
Árpa	10	15.20	—	—	—	25.27	—	—	—	—	—	Julius	14.24	14.13	17.40	—	—
	7	14.60	—	—	—	25.27	—	—	—	—	—	Aug.	14.42	13.80 ¹	17.34 ¹	—	—

Jegyzet: ¹) szept. ^{1a}) szept.—decz. ²) október.

Istálló, Magtár
 és mindenemű
Gazdasági
 épületfödémét
 a legolcsóbb
Tűzbiztos
 és brükke tartó
Vasbetonból
 építünk.
 Tervet, költségvetést
 ingyen készít:
RELLA N. és
 unokaöccse
 Budapest, IX., Örmöly-ut 25.
 Telefon 69-77.
 Üveggel bélelt vasbetonos
 szeménthordók és tartók,
 vasbeton
 almozók.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 július 9.

Főlhajtott:	Arak	Arak
	drb.-kint korona	drb.-kint korona
Jobb minőségű hátszó	34 drb	500-680
Könnyű kocsi (jukker)	60	450-700
Nehéz (hintós)	20	500-750
Igás kocsi (nyugati vér)	100	280-460
Ponny	4	---
Fuvaroslovak	25	180-320
Paraszlovak	380	120-250
Alárendelt minőség	109	44-95
Összesen	957 drb	

Eladatlan maradt 520 drb

Irányzat: élék.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 július 9.

Főlhajtott:	Arak	Arak
	(kilogrammonként élő súlyban fillérekben.)	(kilogrammonként élő súlyban fillérekben.)
	I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borjú	697 drb	66-72 k. 76-56-64
Galiciából élő borjú	66	40-54
Magyarországból élő bárány	---	---
leszurt	---	---
Összesen:	763 drb	

Eladatlan maradt 177 db élő borjú, 1 db szurott borjú

Irányzat: lanyha volt, az árak általában 4 fillérrel csökkentek kg.-onként.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 július 6.

Felhajtott:	Arak	Arak
	(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben.)	(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben.)
Magyarországból	872 drb juh	drb kecske
Szerbiából	---	drb kecske
Összesen	872 drb juh	drb kecske

Eladatlan maradt 154 juh, 1 kecske

Irányzat: lanyha volt, az árak 1-3 fillérrel csökkentek kg.-onként.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 július 9.

Főlhajtás összege:	Minőség szerint:	Arak
		(100 ell.-gr.-kint élő súlyban minden levonás nélkül fillérekben.)
Uj felhajtás	Elsőrendű hizott	452 drb
Mult vásárról visszamaradt	Másodrendű	1882 "
Vesztoglóból szerb	Alárendelt minőség	310 "
Összeg	Növendékmárha	71 "
2808 drb	Bivaly	113 "
2808 drb	Összeg	2808 drb

Eladatlan maradt 312 "

Származási hely szerint:

Magyar eredeti 1611 drb

Magyar tarka 1114 "

Galiciai 114 "

Hortvatoros marhák 83 "

Boszniai marhák 83 "

Összeg 2808 "

Irányzat: A felhajtás 501 darabbal több, mint a mult héten, az irányzat minthogy a szükséglet csekély lanyha, az árak 2 K. hanyatlottak.

Budapest ferencvárosi zárt sertés vásár.

1908 július 9.

Heti felhajtás összege	Értékett wagnon	Értékett ószezson darab	Sertésüzvegőhátrale szállított	Eladatlanul maradt
július 3-tól július 9-ig.	133	5545	5166	494

N a p	Napi árak fillérben					
	Óreg le- hészpáron- ként 280-350	Páronként 300 kg. felel	Páronként 220-350 kg	Könnyű 220 kg.	Husos fejta	
1) júl. 3 július 9	102-108 107-110	110	---	---	---	---
2) júl. 3. július 9.	---	130 133 132	40 130 140	---	---	---
		128-134 128 138	30 134			

1) Az árak élő súlyban levonás nélkül értendőek.
2) Az árak élő súlyban páronként 45 kg. élő súly és 4% levonással, kilogrammokban értendőek.

Irányzat: a vásár közepes, az árak 2-4 fillérrel csökkentek.

Bécsi sertés vásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908. július 7.

Főlhajtás:	Származás szerint:	Arak
		(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben.)
Minőség szerint:	Magyarországból	---
Husértés	Magyarországból	6505
Zsirterítés	Galiciából	4027
Összesen	Ös. tartományokból	10532
	Olaszországból	165

Eladatlan maradt 154

Összesen 10532

Arak: (kilogrammonként élő súlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zsirterítés 117-119 kiv. 120

Közérsertés 112-116

Óreg nehéz 104-110

Könnyű és szedett sertés 110-114

Szűd (lengyel, erdélyi) 90-20 kiv. 122

Irányzat: élénk, zsirterítés 8 fillér, husértés 2-4 fillérrel drágább.

Bécsi szurómarhavásár.

1908. július 9.

Főlhajtás:	Arak	Arak
	(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben.)	(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben.)
Magyarországból élő borjú	165 drb	112-116 9) 110
leölt "	395 "	126-132 9) 124
Ausztriából élő borjú	147 "	112-116 9) 110
leölt "	233 "	126-132 9) 124
Magyarországból leölt bárány	100 "	18-36 K. párja
Ausztriából leölt "	21 "	18-36 K. párja
Magyarországból leölt sertés	---	zsirsert.
Ausztriából leölt "	1237 "	116-136 husert.
Magyarországból leölt juh	---	---
Ausztriából leölt "	186 "	84-104 K. párja
Összesen:	5908 drb	

Irányzat: lanyha, prima borjú 6-8 fillér, többi minőség 10-12 fillérrel olcsóbb. Többi változatlan mint mult héten.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908. július 9.

Főlhajtás	Arak	Arak
	(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben.)	(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben.)
Magyarországból	1121	Angol husos úrtük
Galiciából	---	Első hiz. úrtük
Oszták tartományokból	---	Gyapjas
Összesen	1121	50-60

(Az árak kg.-kint fillérekben, élő súlyban fogyasztási adó nélkül értendőek.)

Irányzat: szilárd, kg.-kint 2 fillérrel drágább.

Ingatlanok árverése (40,000 korona becsértéken felül).

Kivonat a hivatalos lapból.

Július 13. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Máhr 117392

Július 14. Budapesti kir. tvszék a tkvi ha- Schlosser 50281

Július 16. Nagybutyini kir. jbiróság	a tkvi ha- tóság	Benesch Gyula	45592
Július 17. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Techlár Ferencz	1847 2
Július 17. Szepesti kir. jbiróság	a tkvi ha- tóság	Thom Lajos	112400
Július 18. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Medgyessy György	55968
Július 20. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Korzinger József	50000
Július 20. Székesfehérvári kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Grundböck Ferenczné	67777
Július 20. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Büchler János	152113
Július 20. Antalfalvi kir. jbiróság	a tkvi ha- tóság	Markovics sz. Pavlovics Julianna	60818
Július 20. Györi kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Szentmihályi Kálmáné	60837
Július 21. Tekei kir. jbiróság	a tkvi ha- tóság	Babicki Mandel	77758
Július 21. Kassai kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Türts Vendel	103800
Július 24. Kolozsvári kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Ötvös Dániel	140700
Július 25. Brassói kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Wölfkesz Keresztély	45000
Július 25. Szombathelyi kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Németh Karolin	97011
Július 25. Temesvári kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Weisz Lajos	4088
Július 29. Miskolci kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Kovács Miksa	74201
Július 30. Nagybecskerek kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Zaviscs János	46592
Július 30. Szabadkai kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Aradszky Sándor	49939
Július 30. Pozsonyi kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	sz. Hilmárné Machacsek Klara	111150
Július 31. Szászrégeni kir. jbiróság	a tkvi ha- tóság	Maroshársi volt urbéresek	65045
Aug. 3. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Pollák Manó	189888
Aug. 3. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Rosenbaum Mór	41624
Aug. 4. Zsolnai kir. jbiróság	a tkvi ha- tóság	Poradovszky Róbert	40127
Aug. 6. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Kulcsár Béláné	91586
Aug. 12. Dunavecsei kir. jbiróság	a tkvi ha- tóság	Lőry László	198634
Aug. 12. Tornaíjai kir. jbiróság	a tkvi ha- tóság	Putinoki Mór	116280
Aug. 22. Apatini kir. jbiróság	a tkvi ha- tóság	Czvetkovits Péterné dr-né	61651
Aug. 29. Komáromi kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Klacsán János	51000
Szept. 3. Pozsonyi kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Letz Istvánné	106410
Szept. 9. Igó kir. jbiróság	a tkvi ha- tóság	Bernolák Károly dr.	67548
Szept. 22. Óbecsei kir. jbiróság	a tkvi ha- tóság	Gvanszki István	79141
Szept. 23. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- tóság	Kozma Mihály	170000
Okt. 3. Békéscsabai kir. jbiróság	a tkvi ha- tóság	Laczk Sándor	253085
Okt. 9. Kisjenői kir. jbiróság	a tkvi ha- tóság	Világossy József	875854

Szerkesztői üzenetek.

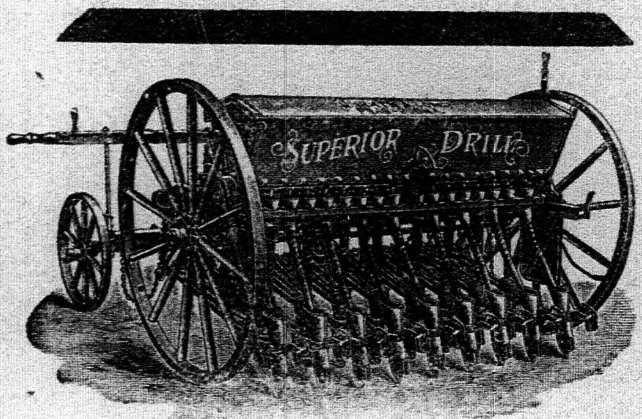
Stein Lajos uradalmi felügyelő urat kérjük, hogy pontos címét tudassa szerkesztőségünkkel a mult havi tiszteletdíjának elküldhetése végett.

Legjobb minőségű

**fűkaszálo és marokrakó arató-
gépek, borsajtólok, vetőgépek,**

kovács- és lakatosműhely-berendezések, emelők,
csigák, szerszámok stb. legelősebb forrása.

Fehér és Ghimessy gépgyára,
Budapest, VI., Hungária-körút 84. sz.
683

Superior Sorvetőgépek

—!!! Legjobb tolókerékrendszer!!!—
 —!!! Tessék közelebbi leírást kérni!!!
 Finom-, szántás-, csukló- és réthoronák.
 Egy- és többvasu ekék.
 Háromtagu és egytagu hengerek.
 Triórök. Mütrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP.-ig. — Ipari mozdonyok 200 HP.-ig.

Young girls' home

BUDAPEST,
 VI., Lendvay-utca 10. sz.
 saját villa.

Iskolába járó előkelő fiatal leányok otthona. Igazgató: Vajda Ella főv. polg. isk. tanárnő. Angol rendszer. Állandó felügyelet. Az állami felsőbb leányiskola, leány-gymnasium, tanítónőképző stb. közvetlen közelében. Kényelmes összeköttetés minden iskolához. Művészeti és zenei oktatás, idegen nyelvű társalgás. Aranyas kert. Modern higiénikus berendezés.

Bővebb értesítés és prospektus kívánatra. 776

A legnagyobb állami és első díjjal kitüntetve, borozei tisztelőidj stb.

KOEHLER FRIGYES

kertművész és kertépítő

Kerttechnikai iroda:

Budapest

VII., Glzella-ut 15. szám.

(takas: VII., Thököly-ut 46.)

TELEFON: 25—33.

Park, kert stb. terve-
 zése, kivitele stb.

Tájékoztató képes utmutató
 kívánatra ingyen küldetik.

A peronoszpóra leghatékonyabb ellenszere a **Dr. ASCHEN-BRANDT-féle**

BORDÓI POR

amint azt úgy a külföldi mint kilencz éves hazai tapasztalatok igazolják.
Nem perzsel! Jól tapad! A fecskendőket nem rontja! A burgonyavész ellen használt szerek közt is a leghatásosabb!

A lisztharmat legbiztosabb gyógy és óvszere a **Dr. ASCHEN-BRANDT-féle**

611

RÉZKÉNFOR

mely a szőlőt egyúttal az **antraknózis** ellen is megvédi.

A porok áral Budapestén:

50 kilogrammos zsákban kilogrammonként	bordói por 72 fillér
10 és 5 " " "	bordói por 76 " "
2 " " "	bordói por 77 " "
50 kilogrammos zsákban kilogrammonként	rézkenpor 45 fillér
10 és 5 " " "	rézkenpor 49 " "
2 " " "	rézkenpor 50 " "

Gyártás korlátolt! Tessék a szükségletet **melőbb megrendelni.** A porok szállítása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzeteket, a használati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

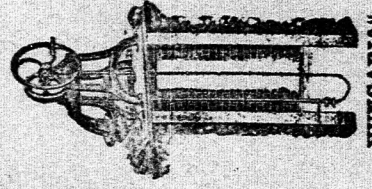
Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető: Gazdasági Egyesületnél **Arad**; Hanyta szövetkezetnél **Budapest** (Boráros-tér); Szávost Emlénel **Budapest** (Eötvös-tér 2.); Jámbor Istvánnál **Békés-Gyula**; Konstsek Gézánál **Debreczen**; Vörös Józsefnél **Esztergom**; Keleti Lászlónál **Hatvan**; Mahr Károlynál **Miskolcz**; Városi és járási gazdakörnél **Nagykanizsa**; Kis Károlynál **Nagyvárad**; Hoffmann Adolfnál **Nyiregyháza**; Rukavina Nándornál **Szabadka**; Szücs Józsefnél **Szatmár**; Tóth Péternél **Szeged**; Kimmel Gyulánál **Temesvár**; Szemerey Jánosnál **Veszprém**.

LÁNCZKUTAK

a legmodernebb javított szerkezettel, csövek rézből, láncz ezévezett aczélből. Gummi könnyen kicserélhető

Minden mélységre alkalmas

Nagy munka-képesség, könnyű járás

"DIANA" szált láncok.

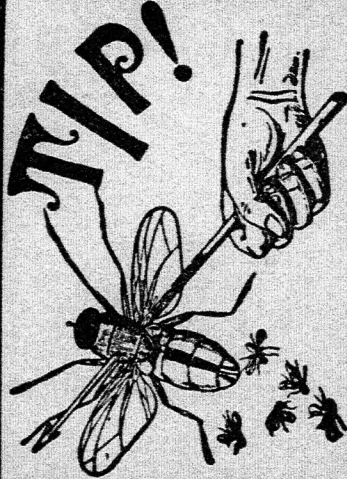
"HUGARIA" szált láncok.

MAGYAR LÁNCZKUT- ÉS GÉPGYÁR

RACK G. ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 133/a. SZ.

Telefon: 98-97. Lászlókeresztúr Budapesti Thökölyut.

Istállókbannélkülözhetetlen!

TIP-légy papír

Egy-egy légy papír 1000 legyet fog, mely nem dobandó el, baromfi-nak kitünő takarmány. 100 darab 4 korona.

DETSINYI FRIGYES
 Budapest, V., Marokkói-u. 2.

A nevezett légy papírt több gazdaságban sikerrel kipróbáltam és legmelegebben ajánlhatom. Wahl Ferencz, jár. állatorvos, Monor.

DEHNE Fr.

gőzekegyára, HALBERSTADTBAN. Magyarországi képviselője **TIMAR EDE** czégnél, BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 28. Ajánlja oompond szabadalmazott legujabb 20-as gőzeke-készleteit, azonnali szállítás mellett, melyek az eddigiek között felülmulhatatlan előnyökkel bírnak, Németországban legnagyobb előszeretettel vásárolják,

BOROSZLÓ . . . BUDAPEST Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák.

Kedvezményes árak és árszólási feltételek.

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít

KEMNA J. gépgyár Magyarországi igazgatóesága BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

Kölcsön és vétel új és egyszer használt kartellen kívüli

mag- gabona- burgonya- lisztes- gyapju- **ZSÁK** behordási- kazal- repcze- rostaalj- waggon- **PONYVA**

NAGEL ADOLF
zsák- és ponyvagár, kölcsönintézet.
Vétel, eladás és cserélés.
BUDAPEST, V., Arany-János-utca 10. sz.
Sürgönczim: **NAGELA BUDAPEST.**
Vidéki telefon: 35-92.

„HUNGÁRIA” kettős, kézi, favoges vagy manilla-aratógép kévekötözők.
Szőlőkötöző fonalak, kötelek, zsákszinegek, lópokrócok.

A világhírű és hazánkban nagy elterjedtségnek örvendő amerikai
Deering-féle fűkaszalógépeket, marokrakó aratógépeket és kévekötő aratógépeket,
valamint egészen **vasból és aczélből készült szénagyűjtőgépeket**

(lógereblyéket) van szerencsém a t. gazdaközönségnek akként ajánlani, hogy minden általam szállított ilyen gépnek használhatóságáért és jó munkájáért, nemkülönben anyagának jóságáért elvállalom a felelősséget.

Ajánlom egyszermind Sack Rudolf elismert kitűnő aczélekéit, kapáló és töltőgépelt és más-egyéb talajmívelő eszközöket és gépelt is

PROPPER SAMU

az amerikai Deering-gyár kiz. képviselője

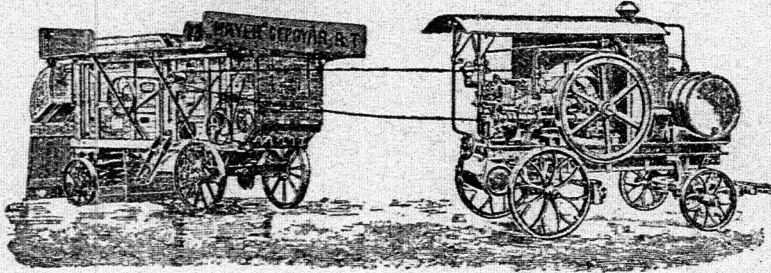
Budapest, V. ker., Váci-körút 52. sz.

— Árjegyzékkel és előrendű bizonyítványokkal kívánatra készséggel szolgálók. —

Hazai gyártmány! Kitűnő munka!

MAYER GÉPGYÁR vas- és fémtöde részvénytársaság

SZOMBATHELY—BUDAPEST, VI. kerület, VÁCZI-KÖRUT 61. szám.

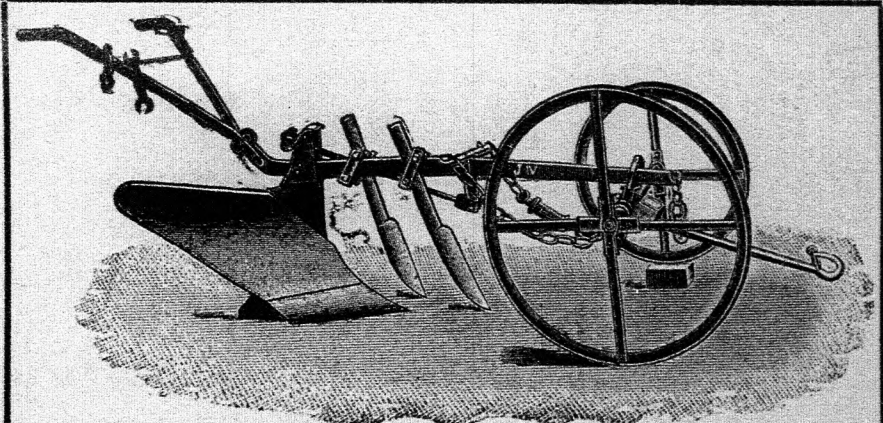
Benzinlokomobil-eséplőszerelvények. Stabil-benzinmotorok. Szivógázmotorok faszén-, koks- és antracitfűtésre, 120 HP-ig. Malomépítéset. Szab. hydr. borsajtók, olajpresek és mindennemű gazdasági gépek.

Kedvező fizetési feltételek. :: Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Gazdaközönség figyelmébe

ajánlom mint **erdélyi alkusz** legelőnyösebb és legelőcsőbb be- vásárlásokat eszközölhetem **Jármos és beállítani való ökrökben**, ugyszintén **1-2 éves ökrökben** és mindenféle súlyú sovány **sertésekben** mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismeretséggemmel fogva úgy vásárokra, mint azonnali eladásra a legelőnyösebb ügyleteket közvetíthetem. Kiváló tisztelettel

Sürgöny- és levélczim: **Vermes Lipót, Kolozsvár.**

Gyakorlatban kitűnőnek bizonyult :: szabadalmazott kétsorosozlyás, elzárható

Jurenák-ekéket

szállít:

„**KÜHNE**” mezőgazdasági gépgyár r.-t. **Mosonban.**

Főraktár: **Budapest, VI., Váci-körút 57/a. sz.**

Fiókraktárak: **Debreczen és Temesvár.**

Ezenkívül megrendelhetők: **Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 31. és Agrikultura mezőgazdákat ellátó r.-t.-nél, Budapest, V., Zoltán-utca 12. sz.**

!! Régi egytetemes (Sack-rendszerű) ekék gerendelyeinek átváltoztatása Jurenák-rendszerre darabonként K 22.— !!

☛ Rendelések idejekorán eszközöndők. ☛

Kévekötőtelek, Bellán-féle szabadalom, mindkét végén pirosra festve.

Manilla zsinog kévekötőgéphez.

Zsákok minden célra, kender-, len- és jutaszövetből.

Zsákkötő-zsinog és **varró-spárga.**

Szőlőtaposó-zsákok. Szőlőkötöző-fonalak.

Ponyvák vízmentes és természetes szövetből minden célra.

Kötélárak hosszú szálu bácskai kenderből.

Bellán Mátyás

kender-, kötél- és sportáru kézműipar telepén

Dunacséb (Bácska).

☛ Árjegyzék kívánatra ingyen küldetik. ☛

64363. II-1. sz.

Lóárverési hirdetemény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménésből az alább felsorolt lóanyag f. évi jul. 29-én árverés útján a helyszínen eladásra kerül és pedig

60	darab	3 és 4 éves	herélt
44	"	2 éves	herélt
6	"	1 éves	herélt
39	"	3 és 4 éves	kanca
2	"	2 éves	kanca
8	"	1 éves	kanca
29	"	kisorolt anyakancza és	
17	"	igás- és nyergeslő.	

Ezenkívül a helybeli ménésbirtoktól
23 darab különféle koru és ivaru igásló és
3 " 1 és 2 éves herélt.

Az árverés kezdete reggel 9 órakor.

Az árverési feltételek a helyszínen fognak a közönség tudomására hozatni.

Budapest, 1908 július 1. 777 M. kir. földmiv. miniszter.

Tavaszi és őszi vetések trágyázásához

szuperfoszfátot

és minden egyéb

mütrágyafélélet

elismert kitűnő minőségben, legolcsóbban szállít az egyedüli **kartellon kívül** álló

Szentistváni mütrágyagyár központi irodája,

Kassa, Fő-utca 4. szám. 408

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadóvállalat

kiadásában

legújabbban megjelentek:

A gazdasági növények nemesítése

100 ábrával

Irtá: GRABNER EMIL az országos magyar királyi növény-
termesztési kísérleti állomás adjunktusa

Ara füzve 5 korona, vászonba kötve 6 korona

Szőlőművelés és borgazdaság

Irtá: SZILÁRD GYULA

161 ábrával

a gróf Esterházy-féle csákvári
földművelésiskola tanára

Ara vászonkötésben 10 kor.

A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony

Irtá: Dr. Vantsó Gyula

Előszóval ellátta: Rubinek Gyula az OMGE.
az 1900. évi XXVII. igazgatója

t.-c. magyarázata Ara füzve 3 korona

Megrendelhetők a "Pátria" r.-t. gazdasági szak-
könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

állattenyésztési és ápolási valamint állatorvosi műszerek és eszközök!!!
mint: bázingsondák, trocárok, irrigátorok, sebfeckendők, klystírek, dr. Raebiger-féle hüvelykenőcs-feckendők, szegecseihető Crotalia füljelzők, tetováló fogók, ló- és marhanyirógépek és ollók stb. Árjegyzék ingyen és bérmentve!

MAGYARORSZÁGI FŐRAKTÁR:
VI., Andrásy-ut 8. szám.
GEITNER és RA'SCH cég BUDAPEST,

Gazdák Biztosító Szövetkező

BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCA 10. SZÁM.

Alakult 1900. BIZTOSÍTÉKI ALAP: Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.970.340,- kor.
Tartalékok 764.790-10 "

Összesen: 2.735.130-10 kor.

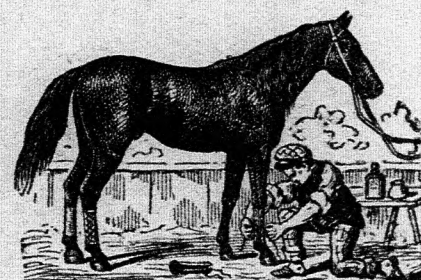
1901. évi felesleg	89.249,- kor.
1902. " "	59.782-28 "
1903. " "	109.331-78 "
1904. " "	72.438-28 "
1905. " "	61.780-80 "
1906. " "	59.243-85 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelethez úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1902. évi üzletfelelethez közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál. Az igazgatóság.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára K 2-80. Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőtgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingban. — Elnevezés, vignetta és csomagolás védve.

Valódi csakis a mellette levő védjeggyel.

Főraktár Török József gyógyszerésznél, Bpest, Király-utca 12 szám. Andrásy-ut 26. szám.

KWIZDA szabadalmazott bokavédő szalagok | PNEUMATIKUS BOKAVÉDŐ szalaglégpárnával gummiból

szürke, fekete, barna és fehér színben | csak fekete színben és 4 nagyságban állítatik elő és pedig bal és jobb lábra.

A bokára, a-b-ig mérve, melynek kerülete

- 20-22 cm, megfelel az 1. sz.
- 23-24 cm, megfelel a 2. sz.
- 25-27 cm, megfelel a 3. sz.
- 28-30 cm, megfelel a 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben darabonként:

- 1. sz. K 5.50 2. sz. K 5.90
- 3. sz. K 6.40 4. sz. K 7.30

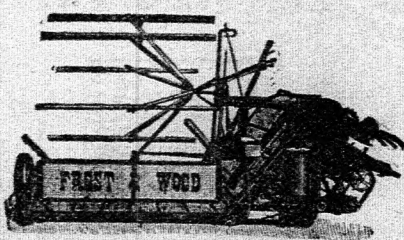
Fekete, barna vagy fehér színben, drbként:

- 1. sz. K 5.90 2. sz. K 6.40
- 3. sz. K 6.80 4. sz. K 7.70

Valódi csak ezen védjeggyel ellátott.

Raktár Budapest: Glasz József, Koronaherceg-ut 9. Hegyi és Sztánszky, Múzeum-körút, Freund A. és Fia, Koronaherceg-ut, Geitner és Bau-eh, Andrásy ut, Huzela "., Váci-ut, Kutscher Sylvester, Kerepesi-ut, Keleti J., Koronaherceg-utca, Ubrich S., Teréz-lőrut, Wacziula A., Károly-körút, Wessely István, Váci-utca. IV.

„SIMPLEX“ elsőrendű közkedvelt kítűnően működő, balra vágó, négy kévét lerakó, világhírű kévekötő aratógépeket, ugyszintén marokrakó- és fűkaszalógépeket, a világhírű **Kanadai gépgyár** gyártmányait olcsó árban szállítja a

DÉLVIDÉKI KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZV.-TÁRSASÁG, SZABADKÁN.
Megrendelések eszközölhetők a kizárólagos elárusítónál

az AGRICULTURA Mezőgazdákat Ellátó R.-T. Budapest, V., Zoltán-u. 12.

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes házi állatok **erősítésére, edzésére, azok egészségének építésben tartására** a

Brázay Kincsem Fluid

Kincsem szesz
minden gazdaságban és állattenyésztésben **nélkülözhetetlen.**

Felülmúlja a hasonló czódra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb a legjobb minőségű kipróbált anyagokból készül. Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmészesben, katonai, polgári, és versenyistállóokban. Kapható: gyógytár., drogéria- és fűszerüzletekben vagy közvetlenül a készítő:

BRÁZAY KÁLMÁN czógnél, **BUDAPESTEN**
1 üveg ára **K 2.50.** 12 üveg ingyen kiszállítás és bérmentes szállítással **24 korona.**

A **csabrendeki határban**, Zala megyében, két tagban fekvő birtokomat, mely kítűnő jó szántó, rét és jó legelőből, összesen mintegy 1250 holdból áll, **folyó évi október 1-től több évekre**

haszonbérbe adom.

A feltételek **Csabrendeken özv. Oszterhuber Lajosné** tulajdonosnőnél megtudhatók. 766

Tejkannák, tejgazdasági eszközök

legjutányosabban beszerezhetők

GEITNER és RAUSCH

CEGNEI
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 8.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

SCHWARCZ GYULA KENÉZI GAZDASÁGÁBAN

90 drb prima szöke mangalicza, tenyésztésre kiválóan alkalmas 1/2 éves kocza van eladó. 762

Posta, vasut, telefon: **Szakál, Bihar megye.**

Eladó törzsnyáj.

Gróf Esterházy Béla bakonyszombathelyi (Veszprém megye) **prima Merinó-Electorai törzs-juhnyája** eladó. — Tudakozódhatni ugyanott a gazdasági intézőségnél. 765

Vészen átment

erős csontozatu, kifogástalan szép testalkatu, elsőrendű tenyészetből, deczemberi tenyészképes

kanok

eladók **KORNSTEIN TESTVÉREK-nél, NAGY-SZALONTÁN (Pata puszta).**

A KOZELGŐ CSÉPLÉSI IDÉNYRE

AJÁNL

CSÉPLÉSI MÁZSAKÖNYVET

quart (4-ed rét) alaku 50 lapos füzet darabja kék másoló (indigó) papírral együtt 1 korona.

ÉRTESSITŐ CSÉPLÉSRŐL

keskeny alaku, két-két egyenlő szövegű lappal, melyekből egyik kitéphető, kék másoló (indigó) papírral együtt .. 1 kor. 60 fill.

a **„Pátria“** irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Egyetemes kéve gyorskötők
 legolcsóbb árban azonnal szállíttatnak.
 Nagy választék mindennemű gazdasági kötélárukban.

Helle O. műszaki kötélverő-gyár **Pozsony**

Eredeti „Melotte“ tejcentrifugák
 a világ legrégibb és legjobb tejfölözőgépei!

Játszi könnyű kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legélesebb lefőlés. Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható. Nincs javítás. Több mint 200.000 db van napi használatban az egész világon. Óránkinti munkaképesség 125—500 l. kézihajtásra. Magyarországi képviselő

GEITNER és RAUSCH BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 8.

CLIMAX és ECLIPSE
NYERSOLAJ-MOTOROK és LOKOMOBILOK
 Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

Nincs robbanási veszély, se pénzügyi ellenőrzés.
 Elsőrangú referenciák.

BACHRICH és TÁRSA
MOTORYÁR 304
 Budapest, Szabadság-tér, Tőzsde-palota.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakmáért nélkül előállíthat homoktégelket, cement-földcserepeket, esőveket csatornákra, alagsorvízvezetést, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen elküldjük 302-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzemberendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. Levelezés magyar nyelven.

Különleges gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. GASPARY & Co.
MARKRANSTADT bei Leipzig 697

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták legye.

Legnagyobb gyár a maga nemében

HOMOK — ARANY

270 munkás
 95 szabadalom

„JUSTITIA“ MÉRLEGGYÁR
Herczeg és Dénes
 BUDAPEST, VI., Gömb-utca 32.

Gyárt mindennemű **MÉRLEGEKET**
 Telefon: 55-26.

Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Mezei vasutak
 ló- és mozdonyüzemre,

vasuti berendezések bérbeadása,
 nagy sín-, vágány-, kocsi- és mozdonykészlet,
 új és használt állapotban.

ORENSTEIN és KOPPEL BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 102.
 Gyár: Pusztaszentlőrinci nyaraló.

TARLÓHÁNTÁSRA:
 amerikai tárcsás boronákat, többvasu aczéleket elsőrendű kivitelben szállít:

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-t. **Mosonban.**
 Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57a. Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

KÜHNE.E.

6150. IV. 1908. eln. számhoz.

Pályázat gazdasági gyakornoki állásra.

A m. kir. ménesbirtokok és a gödöllői koronaadalom tisztii létszámában 1000 K segélydíjjal járó

két gazdasági gyakornoki állás

pályázat útján töltetik be.

Pályázhatnak oly magyar honos ifjak, kik gazdasági szaktanulmányaikat legalább jeles eredménnyel végezték és katonai kötelezettségüknek már eleget tettek; gazdasági akadémiát végeztek előnyben részesülnek. Gyenge előmenetellel bírók a pályázatból kizáratnak.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott pályázati kérvények **folyó évi augusztus hó 5-ig** közvetlenül hozzám (Budapest, Földmiv. ügyi miniszterium Országház-tér) nyújtandók be s eredetiben avagy hitelesített másolatban a következő okmányokkal szerelendők fel: születési bizonyítvány, végzett tanulmányokat (közép- és szakiskola), valamint katonai kötelezettség teljesítését s az eddigi foglalkozást tanúsító bizonyítványok.

A kinevezendő gyakornok tartozik állását azonnal elfoglalni, amikor esküt tesz és beválás esetében szolgálata az eskütétel napjától számít, azonban be nem válás esetén szolgálata két éven belül minden igény kizárásával felmondható.

Budapest, 1908 június 18.

M. kir. földmiv. ügyi miniszter.

774

GAZDASÁGI KÖNYVVITELI NYOMTATVÁNYOKAT ■■ LEVÉLPAPIROKAT ■■ ■■ BORITÉKOKAT ÉS EGYÉB NYOMDAI MUNKÁKAT

JUTÁNYOSAN ÉS CSINOS KIVITELBEN KÉSZIT ■■ ■■

“PÁTRIA”

IROD. VÁLLALAT ÉS NYOMDAI R.-T.

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ. (KÖZTELEK).

KÖLTSÉGVETÉSSEL KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLUNK. ■■ ■■ ■■ ■■

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladatát tözi ki a belterjesebb és az eddiginél hasznosabb gazdálkodás előmozdítását a gyakorlati szaktanácsadás útján.

Kidolgozza az okszerű gazdasági berendezés alapjait szolgáló **üzemtervet**. Elvállalja a **gazdaságok állandó felügyeletét** és ezek **üzemének ellenőrzését. Tanácsot** ad a gazdasági számviteli **könyvek berendezésénél, vezetésénél** és azok lezárásánál. **Elvállalja** a gazdasági **számvitelének felülvizsgálását** vagy állandó **ellenőrzését**. Elvégzi a gazdaság számadatainak elkönyvelését, időszaki jelentéseket alapján. Évi záratokat és jövedelmezőségi számításokat elkészít. **Tanácsot ad birtokberbeadásánál, valamint mezőgazdasági pénz- és hitelügyi kérdésekben.** Gazdasági **ügyekben jogi tanácsosai szolgálják és vitás ügyekben a választott szakbírói tisztelet elvállalja.** Birtok és mindennemű mezőgazdasági **értékbecsléseket** végez. A bejelentett **eladó és bérbeadó birtokokat törzkönyvtel nyilvántartja.**

Gazdatisztek és egyéb képzettebb gazd. személyzetet keresőket nyilvántart.

Adóügyekben az OMGE. tagjainak szakvéleményeket ad, az adókönyvek alapján felülvizsgálja az adó helyes kivételét és tulfizetés esetén az összeg visszatérítését kieszközli. Adóellenőrzések ügyében utalgatással szolgál. Hasonlóan igénybe vehetik az üzemi osztály irányu működését az Országos Központi Hitelszövetkezet és a Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezet tagjai is, ha tagságukat igazolják.

Nyilvántartásra bejelentetett:

Eladó birtok:

- 543 m. hold Zalában, vasútállomás a birtokon szeszgyárral, téglavetéssel, cementgyárral, iparvállalat és mérleggel, urakkal. Barmikor átvethető. Esetleg bérbeadó. Tulajdonos: Zathureszky, Tárja.
- 197 m. hold pilliscsabai vonalon, fővárostól 39 km.-re 4 község között, orvos, gyógytár Nyerés-nyálon, Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertésenyésztéssel, 8 h. szőlővel, csőrökkel magdarákkal, 2 nagy pinceszéccel, 3 szobás lakás ivócsal, zárt verandával.
- 200 m. hold sík fekvésű I. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfélelő épületekkel.
- 370 m. hold Sáros m. gyében, melyből 310 hold e. d. s. ur. lakással és 5 hold díszkerttel, köves ut. mentén.
- 100 kat. hold Körösi I. o. bacska föld, 15 percznyire a vasútállomástól, jó urakkal, a Ferencz-csatornától 8 percznyire, urlak és gyümölcsösökkel.
- 500 m. hold Szatmár megyében, vasútállomástól 2 km.-re, kényelmes urakkal.
- 1018 kat. hold Torontóiban a Tisza és vasút mentén, köves úttal, egészen svagy csakis egy körülbelül 500 holdas része, gazdasági épületekkel.
- 808 kat. hold Ermeléken, vasúttól 7 kilométerre, épülő vasúti helyben, 40 kat. hold dohányengedéllyel, kellő lak- és gazdasági épületekkel.
- Temesvár határában**, a várostól 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésű birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, cselédházakkal, 150 darab marhára való istállóval, nagy kukoricza-gőrével, eladó. A birtok talaja a legjobb minőségű föld, az egész **epimantia klasszikus kert talaj**, egy a legintenzívebb művelésre, mint telegzdaságra kiválóan alkalmas. A vételi megkötényű a birtokon levő nagyobb összegű, igen olcsó és előnyös törlesztés kölcsön.
- 280 m. hold Budapesttől fővonalon gyorsra 1/4 óra, vasútállomástól műtőn 4 km.-re, megfélelő gazdasági épületekkel, vízvezetékekkel, csinos kis parkban urakkal, 60 m. n. erdőföldteléssel.
- 588 hold Nógrád m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert, 1 1/2 h. szőlő, 20 h. legelő, 90 h. erdő, a főbbi rész majom, udvar és ut. Vasútállomástól 5 km.-re. Tejes felszereléssel 400,000 korona. Esetleg bérbé is kivethető.
- 384 hold szőlőnek való, egyenes felületű, vasút közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészen vagy kisebb részletekben is eladó.
- 1000 m. hold Hont megyében, ebből kb. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold fiatal, nemes gyümölcsös. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épülettel felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbeadandó.
- 248 hold, 50 hold termőgyümölcsös Erdélyben, saját kezelés alatt levő birtok, megfélelő szőlő, kiterjedő kőből épült épületekkel, 10 szobás kastélyval, szeszgyár és finomító. Jó munkaviszonyok. Ára felszerelés nélkül 660,000 K. Amortizációs teher 200,000 K. Esetleg bérbé adó.
- 280 hold Szilagy megyében, vasútállomástól 7 km. Felső részben szántó, felső részben legelő és kaszáló. Dohánytermelési engedéllyel. Kereskedelmi növények termesztésére és tabacszervezésre alkalmas. Kedvező fizetési feltételek.
- 200 hold, vasútállomástól 2 km. Szőlőművelésre különösen alkalmas. 2 holdas parkállásban vagy együtt az egész terület eladó.
- 558 hold Budapesttől 6 órára, 31 h. termő szőlővel, 6 h. gyümölcsösökkel. Parkban 5 szobás urlak. 40 h. dohányengedély. Jókárbán levő kellő számú gazdasági épülettel. Ára teljes felszereléssel és vetéssel 305,000 K.
- Emeletes kastély** 25 hold földdel a Balaton mellett szép park. Ára 75,000 K.
- 513 m. h. Borsod megyében vasútállomástól 6 1/2 óra, épülő vasúttól 3 km.-re. Elegendő gazdasági épületekkel és külön belsejéggel, melyen az urlak áll. 40 hold dohányengedéllyel. Az egész birtok prima buza-termő szántó. Ára m. holdanként 650 korona.
- 2400 m. hold sík fekvésű dunántúli birtok, 1690 h. szántó, 350 legelő, 250 erdő, 40 kaszálóval, 2 jól elhelyezett majorban kellő gazd. épülettel. Uri lak 10 holdas parkban. Három vasúti vonal mentén. Ára 700,000 kor. Teher 400,000 kor., mely rajt maradhat.
- 68 kat. hold sikkékvésű, buza-termő szántó Temes megyében, vasútállomás mellett, épületek nélkül kat holdanként 600 koronáért.
- 267 m. hold Fejér megyében elegendő számú gazdasági épületekkel és jó lakóházzal, 5 hold szőlő és 16 hold dohányengedély.

Birtokvétel:

- 200 m. hold birtok 30-40 km.-nyire a fővárostól.
- 400-800 m. holdas jó minőségű birtok, jó ut. mentén, vasúttól nem távol, családnak való tágas és egészséges lakással, árnyas kerttel.
- Kiseb birtok**, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasútállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon.
- 400-1000 h. birtok, melynek nagy része vágható erdő. 2916
- 1000 holdig cserébe fővárosi házért, egy tulnyomonan erdőből áll, Hont, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 567
- 2-300 hold birtok, jó lakással és gazd. épületekkel, város és vasút közelében. 3950
- 200 holdas birtok ur. lakással, lehetőleg Kecskemét vidékén. 3982
- 10-15000 hold erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9
- 3000 hold elsőrendű talajú birtok, csakorrépa vidéken, vasútállomás közelében, szép kastélyval és parkkal, Bécsből legfeljebb 6 órányira. 5215
- 800-1200 m. hold birtok, kellő gazdasági épületekkel felszerelve, megfélelő lakóházzal. 456
- 2000 hold jó talajú birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasúthoz. 5216
- 250-300 m. hold főváros vagy vidéki nagyobb városokhoz közel épületekkel, jó lakóházzal, tehermentes vagy olcsó amortizációs költséggel. 12/ii
- 3-400 hold egytárbán legalább 5 szobás lakással, vasúttól legfeljebb 1 1/2 órányira jó uton. Lehet az egész birtok erdő. 12
- 800-1000 holdig jó földek és épületekkel, instrukcióval. A lakóház faluban vagy város közelében legyen. 79

Bérbeadó birtok:

- 490 m. hold Abauj megyében 7 km. a vasúttól, országot mellett, 7 szobás udvarházzal, kellő gazdasági épületekkel. 5003
- 370 hold jó trágyaerőben levő házilag kezelt birtok Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyében, nagy város-tól 5 kilométerre. Elegendő számú jókárban levő épületekkel. Ösztöl fogva bérbeadó. Felszerelés átvethető. 314

Birtokbérlét kerestetik:

- 180-200 m. h., amely kerekedmi növények termesztésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzethető. 2530
- 800-1500 h. Erdélyben vasúthoz közel, jó urakkal és gazdasági épületekkel, rét és legelővel. 496
- 2-3000 holdas tavaszi vagy őszi átvételre, lehetőleg a Dunán túl vagy kedvező feltételekkel másutt is, hoi a tehenészet üzhető. Urlak legalább 6 szobás legyen. 1868

Ezekon kívül nyilv. ántartjuk a visszavándorlók letelepítésére alkalmas birtokokat és bérlőszövetkezetek alakításánál közbenjárunk a Magyar Gazdaszövetségnek. Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket **AZ OMGE. ÜZEMOSZTÁLYA.**

„RAPID“
kézi műtrágyaszóró-
készülék.

Ezen műtrágyaszóró-készüléket Fischl V. gazd. intéző ur szak-szerű kísérletezés után találta fel. A régi szokásos kézi szóró-rással szemben előnye, hogy a munkás kezét és ruháját nem támadja; a használatban levő nagy gépekkel szemben előnye az olcsó ár, egyszerű kezelése s hogy 1 ember naponként 7-8 holdat vetőlépésben haladva, kényelmesen beszórhat. A be-állítható szórókanál által az elszórható mennyiség pontosan szabályozható.

Ára Budapesten darabonként **60 korona.**
Bővebb felvilágosítással szive-szen szolgálók 685

Weisz Jakab
a szabadkai műtrágyagyár képviselője
V., Lipót-körút 7. szám.

417.15. számú szabadalom.

Nincs többé büz!

A Bonodor folyadék a legbiztosabb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Eleg-súlyu 5 kg. csomag bérmentve 7-50 K.** (Kiegészítő 1 évr.) 1 kg. próbacsomag **2-50 K. csomagolással, szállítás nélkül.** A Bonodor por vizeldék azonnali szag-talanításra kitűnő szer, 5 kilós posta-csomag bérmentve 7 K., 1 kilós próbacsomag **2 K.** csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvéttel. Számos elismerőlevél.

Vezérképviselő:
FODOR FERENCZ
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40. H.

A baromfi-tenyésztés
Összes eszközei nagy választékban a legolcsóbb árakon.
Allandóan újdonságok.
Kérje a 177. számú ingyen katalógust.
KRÁSA RUDOLF, WIEN, VII., Kirchengasse 29.

Kocsigyártás
Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védettség alatt álló

Kocsi Árucarnok Szövetkezet
Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

Most jelent meg I
Andrássovich Géza:
Házinyul-tenyésztés és értékesítés
harmadik, tetemesen bővített kiadása.
Számos műve: i képpel és egy műmel ábrával.
Ára bérmentve küldéssel 2 kor. 20 f.
Megrendelhető a „Patria“ r.-t. gazdasági szakkönyvkönyvtárában, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. (Köztelek).

Intéző vagy számtisztai állást keres

akadémiát végzett, 12 évi gyakoriattal bíró, 33 éves, evang. vallású, nőtlen, feltétlenül megbízható gazdaságt. ki jelenleg egy szeszgyári gazdaság intézője. Járta a kalászos, káposzta- és takarmánynövények, nemkülönben a dohány és cukorrépa termelésében, gézekeművelésben. Az állattenyésztésen kívül a tehenészet kezelésében, a marhahizlálás terén kitűnő eredményeket ért el.
A kettős könyvvitelben otthonos, mérlegképes.
Szíves megkereséseket a kiadóhivatal „Munkakedvelő” jellege alatt továbbít.

773

Birtok kerestetik:
1000—1500 holdig, prima gazdaság, jó épületekkel, 8—10 szobás kastélyval, közel vasúthoz, készpénzfizetés mellett.
Beyer Károly Budapest, Báthory-u. 5. sz.
Telefon 12-85.

30 darab tenyésztésre kiválóan alkalmas, számfelletti negyedfü szilaj üsző, 44 darab a tenyészetből kisorolt, jó husban lévő szilaj tehén és 4 pár számfelletti ötödfü szilaj tinó jutányos áron eladó Sváb Sándor ur balatonszentgyörgyi orsz. törzskönyvezett és többszörösen díjazott gulyájából.
Bővebb felvilágosítással szolgál az uradalmi felügye-lőség, Balatonszentgyörgy.

772

Szalmát, zsuppot és szénát
vásárolok uradalmaktól nagyban legmagasabb árakon.
Gőz- és lőjáratu legújabb rendszerű préseimmel gyorsan felpréselem a megvett árut.
Eladási szándékot kérem egy levelezőlapon velem közölni.

NYITRAI ANDOR
széna- és szalma-nagykereskedő, PÉCSETT.

704

A bécsi állatvédőegyesület elismerő érme!
Simon C.-féle
Restitution-fluid

Simon Károly állatorvos által feltalált és így nevezett szer 1859. év óta általános kedveltségnek örvend, mint mosó- és borogatóvíz és kitűnő hatásánál fogva mindenütt csodálatot kelet. Erősíti és frissé teszi a lovat, rend-kivüli nagy munka-ára képesíti, kiegyenlíti a megerőltetéseket és megőrzi az időelötti kihasználástól.

Árak: egy fél üveg K 2.—, egy egész üveg K 4.—, tizenkét egész üveg K 40.—

Vizzel lesz higitva, ennél fogva nagyon kiadós.
Egyedüli készítő Ausztria és Magyarország részére
Stanislaus Simon Wien.
Gyár és iroda: XXI., Hirschstetten 23.

GŐZEKE
Acetylen-lámpák.
Éjjeli szántásoknál gőzekre különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

Automobil-lámpák.
Kézi-, kocsis-, spritzbogn-, pózna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló-

Acetylen-lámpák.
Bárdi József
Budapest, VI., Mozsár-utca 9.
Fővárosi Orfeum mellett.

Telefon 4100. Sürgőnyezim: Pneumatic
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

Vajhordók. Vajgyurók.
„Lister” separatorok

Utólérhetetlen és elsőrangú minden tekintetben.
Kitűnően bevált. **5 évi jótállás.**
Próbaszállítás. Katalógusok ingyen és bérmentve. Kereskedők, képviselők és ügyfelek keresteknek
R. A. LISTER & CO. G. m. b. H. Wien, II.3. Negerlegasse 10.

LYAM.
minta-gazda-gazdaság-télylyal, és álló-nt.
oly
za 5.
12-85.
ERENCZ
dv. szállító
sségi gyára
vényházak
tésére és
legvizfüté-
berende-
zésére.
32-34.
Helyszini
758
BIL
EK
ÉPGYÁR
ER
T 141.
SÁG!
Kézi „TITÓZSA”
FÉNY-ÉS HŐ-
ERŐ-
LÁMPÁK
LÁMPÁK
LÁMPÁK
eggel.
osinos és
610
yarában
10.
terméket,
mézet és
Hordóbor-
zesítalok
YESÜLET
Mindennemű

>>Prima, száraz <<
tengeri-moslók
 száraz répaszelet
 foszforsavas takar-
 mánycsontmész 40-42%,
 különféle olajpogácsa jutá-
 nyosan kapható: 343
Neubauer Adolf
 gyári meghatalmazottnál
 Győr.

**Cséplőgép-
tulajdonosok
figyelmébe!**

Százakra menő károktól mentheti meg gazdaságát, ha cséplőgépei kezelésénél Balassa Frigyes, most, 2-ik bővített kiadásban megjelent „Cséplőgépek kezelése” című kézikönyvnek utasítgatásait szerinti eljár. A nagym. földművelésügyi miniszter ezen a könyv-piacon egyedül álló szak-könyvet az összes gazda-körök figyelmébe aján-
 lotta. — A művet 6 kor. 30 fillér előleges bekül-
 désé ellenében bérmentve szállítja a „Patria” r.-t. gazd. szakönyvkereskedése Bud-pest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

Zach József
 Graz II.
 „Janushof”.

Legnagyobb sport-felszerelési üzlet Stájerországban. Ajánl viharálló-
 kat, pelerinokat, sport- és stájer kosztümöket a leg-
 jobb és legkifogás-
 talanabb kivitelben mérték után, vihar-
 álló stájer tobenél.
 Képes ár-
 egyeztetés és toben-
 minták ingyen és bérmentve.
 Legjobb „Trauwei” Szállítás kívánatra
 viharálló. vámentesesen. 650

**Istálló-
mennyezetek**
 tökéletes paramenterítés,
nedves falak
 gyökerező szarvaszelelés,
 szab. „Mosmos” homoyolt
 asph. ill. emazze.
Kitűnően bevált.
 Felvilágosítást ad
Greif Antal mérnök
 Bud-pest, VIII., Saliérom-
 utca 10. (Telefon)

Fiedler János
 lenfonógyára
Komárom
 vesz
nyers lenkórót
 szál-nyeréshez, va-
 lamint kaszált és
gőppel osépell
lenszalmát,
 tetszés szerinti
 mennyiségben és
elad eredeti
(pernai)
oroszlenszalmát.

Szészszámítási táblázat
 7/10-97/10 erősségű szészkeveré-
 kek alkotmányainak helytölter-
 fokokban való meghatározására,
 a szész igazi fokából és literek-
 ben kifejezett igazi térfogatból.
 Összeállította Thierly Péter. Ára
 1 korona, mely összegnek előle-
 ges beküldése ellenében bérmentve
 szállítja a „Patria” r.-t. gazda-
 sági szakönyvkereskedése Buda-
 pest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz.

Mindenemű
**zsák és
ponyva**

a legjobb minőségben és leg-
 jutányosabban a **Fischer-féle**
 zsák- és ponyvagyárban Budapest,
 Nádor-utca 31-33. szerethetők
 be. A **Fischer-féle** szab. impre-
 mált szavatolt tiszta lenből készült
 vízhatlan ponyvák nagy strapa
 mellett is eltarthatnak 10-12 évig.
 A 25 és 60 fennálló **Fischer-**
 féle zsák- és ponyvagyár az ország
 legjelentékenyebb uradalmának
 szállítója. Pontos szolid kiszol-
 gálás. Ponyvakölcsönözés intézet.
 Árjegyzék, minták kívánatra
 ingyen és bérmentve küldetnek.

KELTETŐGÉPEK
 díjtalanul próbára. **Keltető-
 gépek** a legjobbak és legolcsó-
 babbak. **Keltetőgép** sok száz
 kitűnő bizonyítvány és ajánlatok
 egész Ausztria és Magyarország-
 ból, melyek bárkinek díjtalanul
 megküldetnek. **Keltetőgép**
 tyúk-, liba-, fogoly-, fészék- és
 kacsatojásokhoz. **Keltetőgép**
 részletűzésre. **Keltetőgép**
 pek szabadalmazva Ausztriában
 és Magyarországon. — Egyedül
 készítője **G. Hák, Reichen-**
berg 2. szám, bei Wien. —
 Ezen szakmában egyedül gyár.
 500

Préselt
buzaszalmát
 és
zabszalmát

szállít előrendű műőségben
 és legolcsóbban
Ehrenreich Béla
Bajmok (Báoska). 6808

A legeltetés rendről.
 A mezőgazdaságról és mezőrend-
 őrségről szóló 1894. évi XII. t.-cz.
 rendelkezési alá eső területeken.
 Az érdekelt birtokos közönség
 használatára. Ajánlja a m. kir.
 földművelésügyi miniszter 98191-
 1906. 01. 13. 105-1908. sz. rende-
 letével. Irta: Dr. Pavlik Sándor.
 Ára 2 kor. 20 fillér, mely összeg-
 nek előleges beküldése ellenében
 bérmentve szállítja a „Patria”
 r.-t. gazd. szakönyvkereskedése,
 Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.
 (Köztelek).

Stádel-Torkos
földmérő-taliga
 kapható
 Stádel gépgyárban, Győrff.

Szénát
 és szalmát
 vesz és elad bár-
 mily mennyiségben
Ausch Frigyes
 Budapest, Gabonátörsde. 575

Ujdonság! Ujdonság!
**AZ OKSERÜ BAROMFI-
 TENYÉSZTÉS.** Irta: KÖVY JÓZSEF.
 E nagyfontosságú szak-
 könyv magamagát ajánlja.
 Mindenkinek, aki kedvet
 érez a baromfityénzés-
 téshez s emellett anyagi füg-
 getlenségre is vágyódik,
 megbecsülhetetlen szolgál-
 tatokat fog tenni.

Ára füzve 3 K 60 fill., velin-
 szürke vászonkötésben 5 K.
 Megrendelhető a „Patria”
 részv.-társ. gazdasági szak-
 könyvkereskedésében, Buda-
 pest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Vétel
 Szénát és szalmát minden
 mennyiségben vesz és
 szállít Gombó Béla Temesvár.
 4353

Nemesi birtok
 (Krassó-Szörény megyében), mely áll: 566 hold
 szántóföldből 1600 □-ól, 70 hold rét, 60 hold
 tölgyfaerdő, 20 hold fiatal erdő, 4 hold ház hely,
 tisztartói lakással és megfelelő gazdasági épületekkel,
 más vállalat miatt **szabad kézből eladó,**
 fundus instruktussal vagy anélkül. A birtok kitűnő
 talaju és buza, rozs, árpa, zab, kukoriczára, valamint
állattenyésztésre is kiválóan alkalmas. Bővebb
 felvilágosítást ad: Schwarz David Fiala, Lugoson.
 707

600-800 liter elsőrendű
 uradalmi
 tejet vennék október hó 1-ére.
 Schubert András Budapest, VIII.,
 Szerdahelyi-utca 8. sz., telefon 4402

Keresek vetőmagnak ideai
 hiborheromagot,
 melyből kérek mintát és
 meghatározással Mantar
 sashalmi gazdasága, Hat-
 van. 4381

Reichert-féle Immersió
 (1/2) mikros-
 kóp megvételre keres-
 tők. Ajánlatok Schreiner
 Jenő 6-évre soproni pta,
 F-Sopron Intézőndők. 4325

Megvételre keresek 80-100
 m. h. földbirtokot,
 amelynek egyharmada rét vagy
 legelő, a többi l. oszt. szántó.
 Ha a birtokon 20-25 ezer kor.
 banktétel van, előnyben részes-
 sül. Czin: Csanády I. B.-Szt.-
 András. 4357

Szénát, szalmát bármily
 mennyiségben meg-
 vételre keresek Szives ajánlato-
 kat Deutsch Mór Budapest, VIII.,
 Luther-utca 1/B. címre kérek.
 4351

Lenmagot
 minden vidéki állomáson,
 legmagasabb árák mellett
 vásárol
KRAUSZ HUGÓ
 terménykivitel üzlete
 Budapest, V. Szabadság-tér 6.
 Csakis árákkal megjelölt
 követelésekkel ellátott aján-
 latokat veszek tekintetbe.

DALMI
TEJET ES
TEAVAJAT
 megvételre keres
 bármily mennyiségben
Szántó Adolf és Tsa
 Budapest, VII., István-ut 57. 768

Mindenemű és mennyiségű
szénát,
szalmát
 keresek megvételre,
 a helyszínen folyólenként
 átveszem és fizetem, köz-
 vetítőket díjazok.

KAUFMAN ÉS TÁRSA
 TAKARMÁNY-SZÁLLÍTÓK
 BUDAPEST, VII., Szövetség-
 utoza II., 1/21. 778

Bérlet
 200 ho d állattenyésztésre alkal-
 mas bérletet keresek
 felszereléssel, lakással. Kovács,
 Dombegyháza, Csanád m. 4362

Bérletet keresek 1500 hold körül
 újévi átadásra, mely
 tejgazdaságra alkalmas és dohány-
 termesztésre van. Szeszgyárral vagy
 homoki szőlővel bíró előnyben.
 Feltétel: Őszi vetés, szalma, takar-
 mány, Metemnyre, tavaszi vetésre
 szükséges magvak letéltől és
 pénznyi értékelve bérletnek átada-
 sák. Ugyanok siter esetén díjaz-
 tatik. Ajánlatot kiadóhivatallba
 kérek „Bégi gazda 4366” cí-
 men. 4386

Tíz parancsolat
 a gazdák részére.
 Szépen nyomva
 ingyen kapható
 level útján bér-
 mentve. Czin:
UBALD von
TRNKÓCZY
 gyógyszerész, Laibach,
 Karinthia, Ausztria.

Mérnöki iroda
FEKETE BÉLA, okl. mérnök
 BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 30. sz.
 Telefon 37-35. ♡ ♡ Telefon 37-35.

Parcellázások teljes (műszaki,
 jogi és pénzügyi) lebonyolítása,
 birtokrendezések, földmérések,
 gazdasági vasutak, csatornázá-
 sok, belvízelvezetés, öntözés,
 vasúti nyomjelzés, kisajátítások
 keresztülvitele, mindennemű ::
 mérnöki munkálatok. 6114

Szőlőgazdák figyelmébe!
Őszi trágyázáshoz
 körülbelül 10 waggon nyers nitrogéntartalmu
 enyvtárgya és körülbelül 3 waggon zsirtalanított
 nitrogéntartalmu enyvtárgya, körülbelül 2 waggon
 trágyagipsz, körülbelül 2 waggon bórlist és ta-
 karmánycélokra szolgáló garatált arzén-
 mentes foszforsavas mész
igen jutányos áron eladó.
Alkalmi vétel!
 Esetleg bizományba is adatik. **Ügynökök**
 díjaztatnak. Ajánlatokat „Alkalmi vétel”
 jelige alatt Sikray hirdetési irodájába Budapest,
 VI., Váci-körut 33. kérünk. 779

**Ásványi és csontliszt-
szuperfoszfátot**
 továbbá szárított
czukorrépa-szeletet
 legolcsóbban szállít:
STEINER és WALLEZ Wien, I., Graben 16.
 683

Gőzekék,
 gőz utihengerek és uti mozdonyok
 cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohó-
 művek társaság vasműveiből.
 A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági
 szaktanácsal készséggel szolgálunk.
 Szives megkeresések **Zentral Direction der**
Oesterreichischen Berg. u. Hüttenwerks
Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia, vagy:
**az Osztrák bánya- és kohászati tár-
 saság magyarországi képviselőéhez,**
Mayer Pál főhercegi felügyelő, Budapest,
 VIII., József-utoza 16-18 kéretnek. 6287

Tenyézmén-eladás. Lété-nyés- és fellegyása miatt eladó egy db 8 éves angol teletér, mely neve Keménylegény, apja Kéznyur, anyja Bakatella, Kisbőröcske, törzskönyvezve a Magyar Lovar-egylet mel., versenytuttasokon első díjakat nyerte. Megtekinthető Kárpáti Károlynál, Pécs, József-majós. 4400

Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borjakokat és tenyészbikákat bármely mennyiségben coulánsul és legolcsóbb áron szállít:

Kohn Samu és József tenyész- és haszonállatkereskedők, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 60. Telefon 91-25. Fiók: Újpest, Árpád-út 99.

Muraközi hidegvérű (nori) igás tenyészlovak

és tenyészmenek vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemel felajánlom a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak!

Czimem: **idősb Heinrich Mór** lóvásárló ügynöksége **Csáktornya (Muraköz)**

Sürgönczim: **Heinrich Senior, Csáktornya.** 5720

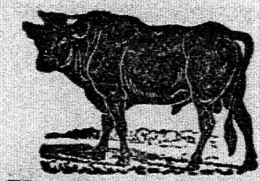
Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2-3 éves

növendék - ökor és üszöborjakat ugyiszintén legprimább lo- kótni való és

jármosökreit legjutányosabb áron ajánlanak

Klein Testvérek kereskedők **CZELLDÖMÖLK.**

Megrendelések egyezésé- szerint bármikor is elfo- gadtatnak.

Vöröstarka tinó és üsző

teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi, ugyiszintén jármos és beállítási ökrök szállításra vállalkozom.

Kitünő friss fejős tehenek

előleges telente után, nálam mindenkor megtekinthető kötele- szetség nélkül. Vevő tetszése szerint választhat. 2684

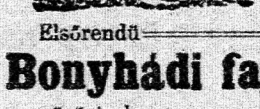
Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.)

Szenttamási gazdaságban (Pestmegye), vasuti állom- lás: Kunszentmiklós-Tass, levél- és sürgönczim: Kun- szentmiklós, jutányos áron eladó legelsőrendű hasas és szopós-borjas

bonyhádi tájfajta tehenek és tarka jármos-ökrök.

Az ideai tenyészállat- kiállításán teheneink els- állami díjjal lettek kitünő tetve.

Előzetes megkeresésre Kunszentmiklós-Tass állom- áson saját kocsiáll áll rendelkezésre. 588

Elsőrendű bonyhádi faj vöröstarka ökor- és üszöborjakat

1-2-3 éves korban, to- vábbá hízalásra vagy já- remba való tarka ökrök- ket, ugyiszintén hasas vagy friss fejős teheneket a legjutányosabb áron egyezésé szerint bármily mennyiség szállítására vál- lakozok

Nelzer Antal, Dombóvár Tolna megye

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat vagy bor- jasokat, bármely időben, bármely mennyiségben kú- láns áron szállít

BAUER MÓR tenyész- és haszonállat- kereskedő, BUDAPEST.

Iroda: V. Fe sördősor-u. 1. Istálló Újpest, Károlyi-u. 11. Telefon 93-95.

Tenyészállatvásáron kitün- tetett juhnyájamból az ál- lomány redukálása miatt **eladó**

100 drb hazai fésűs anyabirka

páronként 15.— forintért és **130 darab egyéves jerketoklyó**

páronként 13.— forintért. **Vécsei Pál, Gyapáros,** u. p. Mező-Peterd, Bihar megye. 4373

Bonyhádi friss fejős-tehenek és tenyész-bikák jutányos áron kaphatók minden héten kedden, szórdán és csütörtöki napokon. Istál- lók Kispesten, Üllői-út 24.

Telefon: Kispeszt 1. Levél- és sürgönczim:

Flaschner Sándor

4743 tehenkereskedő **Bpest, Ferencz-körút 40.**

Elsőrendű magyarfajú erdélyi jármosökrök,

ugyszintén 1 éves magyarfajú erdélyi ökorborjuk

minden időben négy választ- tékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt

Szolnok-Doboka megye. 317

Vegyések Gyógyszerszámlákat felül- vizsgál. Nussbaum László, Budapest, I., Pauley-utca 22. 4324

Uri család kerttel bíró fővárosi házában ellátást ad egy, esetleg két tanulóknak. Iskolák szomszédságban. Dr. V. Villam-u. 25. szám. 4384

Teletetésre elvállalunk 100-150 db 2-3 éves tinókat felébe. Czim meg tudható a kiadóban. 4383

Országgyűlési képviselő és más uraknak, kik egyéb elfoglaltságuk, vagy egyes esetekben szakismeret híján a felsőbb felügyeletet el- látni nem tehetik, vagy ki birto- kot veszt: eladni akar, az eladó negyedik vagy fél évvel előbb kell, hogy velem értekezzen, mielőtt az eladást hirdetné, szaktanácsot ad esetenként vagy éven át egy nagyobb gyakorlatlalt bíró gazda- tiszt, ki gyermekeit iskoláztatásá- végett város helyre kíván költözni. Czim a kiadóhivatásban. 4307

Gyümölcsbefőzés és szörpök elkészítése. Legjobb receptek után. Irta Kürthy Emilné. 70 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazda- sági szakkönyvkereskedése Buda- pest, IX. ker., Üllői-út 25. sz.

Eladás

Alkalmi zongoravétel Bösendorfer Schweighof- fer, Kern-Wirtl kiváló mesterek gyártású, nagy 200 fűtőli felebb. Pinnai- nek 160 fűt, új szóró-, vagy pianinó 250 fűtől felebb, minden árban. Zongora-, ezimbatonhan- g-lások helyben és ide- ken, szabványos, zsan- sok által gyorran és ol- csón eszközöztetnek. **REMENYI MIHÁLY a Magyar Kéz. Zeneakadémia szülötte, BUDAPEST,** VI., Király-u. 58. 5472

Badacsonyi hegyvidéki kü- löleges borok 60, muskotály 80, asztali rizling 50 korona hektoliterenként vevő hor- dójában esetleg önköltségen. **Berni fajtájú üszök és tehenek,** borjak is napi árban, választott borjak és bárányok 8 db arszós fehér jármos öwr, páronként 740 koronáért eladó **Herte- lendy bérzadasága, Lesencze- tonaj,** vasnt, sürgöny, állomás. 4321

Vadászfegyver. Több kitünő vadászfegyver potom áron eladó. Közöttük Pop- lewakušo Lancaster 20 fűt. Elő- fekvő lakatszerkezeti modern Hammerles 35 fűt, Gressszürü Bickstülmé 40 fűt, Sauleger Ma- nicher és több más 40 puska. Rádó Pál Egyetem-tér 5. Nehány Hammerles revolver, ismétlő pisztoly, régi kardok, kovás pisztolyok, flober és czellő-ó pisztoly és revolver. 4036

Különféle italok, szörpök és likőrök, pezsgő stb. elkészítése. Legjobb receptek után. Irta Kürthy Emilné. 70 fillér előleges beküldése ellenében szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkeres- kedése Budapest, IX., Üllői-út 25.

Eladó birtok Baranyamegyé- ben, Pécs-Bu- dapesti útvonalon, vasuti meg- állóhely mellett, 500 hold s birtok, melyből 200 hold erdővel, a többi bemozsa, búza, rozs, napraforgó és takarmányemlekekkel, jóforgalmú téglagyár, elegáns gazdasági épületekkel, szőlő és urfalakkal, teljes holt és élő felszereléssel s terméssel azonnal eladó esetleg egy budapesti ház- zal elcseréltetik. Közlelebi meg- tudható Kárpáti Károlynál, Pécs, postafiók. 4278

Legszárított téli pórkölt szalonna, ol- dalonként 35-55 kg. nettó, kapha- tó Rauchbauer Nándornál Új- szentannán (Arad megye). 4043

Fagylatok, krémek, partai- tek és kocsonyák elkészítése. Legjobb receptek után. Irta Kürthy Emilné. 70 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve száll-ítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX. kerület, Üllői-út 25. szám.

Eladó, esetleg bérbeadó Pest városában, a bpest-zimonyi vonal állomásától 7 kilométerre fekvő, jó talajro- ben levő, sik fekvésű, 750 holdas birtok, akár felszereléssel, akár anélkül, megfelelő gazdasági épü- lettel és nagy lakással. Czim a kiadóhivatásban. 4350

Széna. Torontál megyében, Oppova község alatt, közvetlen Dunán Zimonytól 1 1/2 órányira fekvő pusztában van körülbelül 1000 hold szép szénám, illetőleg füven eladó. Erdély- ökrök forduljanak bővebbért hozzá. Jankovic M. Lázár Titlér, Bács- Bodrog megye. A fá augusztus elején lesz kaszálendő. 4352

A gőzlokomobilok szerke- zetele. Irta Naszthy József, ökl. gépészmérnök, m. kir. ker. ipartelügyelő. 167 ábrával. Ezen minden gazdaságban nélkülözhe- tetlen szakkönyv a lokomobilonk szerkezetéről és kezeléséről szük- séges összes tudnivalókat köny- nyen elsajátítható módon tartal- mazza. Ára 3 korona 20 fillér, mely összegnek előleges beküldése ellenében bérmentve szállít- tatic. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésé- ben Budapest, IX., Üllői-út 25.

80 HP. compound gőzgép, hozzávaló vizcsővel, 10 légkörre, elsgrangu gyártmány. tovshbá 14, 8, 6 és 4 HP fekvő benzinnmotorok villanygyújtással; egy kettős balta és körfűrész, használt, de gyárilag kijavított állapotban. Ámennyiben kedvező fizetési feltételek mellett kapha- tók Heisler Sándornál. Budapest, VI., Dávid-utca 15. 4378

18 első díjjal és ezüstéremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS motorgyárában
Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz.,
a leghírnevesebb **benzinlocomobil cséplő- készletek** kaphatók.

Teles- jótállás kitün- ő eséplest

Ezen motorokat minden gazda hatóságj engedély nélkül maga kezelheti szalmafódeles házak között is.

Kállai Lajos motorcséplőkészlettel kitünő sikerrel működnek az ország minden részében többek között: Isáry Kemény József úrnál Maros-Neméti. Zeykfalvi Zeyk Dániel v. főispán úrnál Nagyenyed stb. Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

Szabolcsmegyében, Nyír- egyhá- zától motronon két órányira, vas- uti állomástól negyedóránira fekvő 103 m. holdas prima minő- ségű birtok 16 katasztrális hold dóhányengedéllyel, nagyköz- ségbe bekeelve, cónyos feltételek mellett szabad kézből eladó 80.000 koronáért. Birtokun 50.000 korona bankkölcsön. Közvetítők kizárá- sával értekezhetni tulajdonossal: Elek Pál, Kiszvárd, főszozga- bírói hivatal. 4355

Nincs többé bagós pipa, niko- timmerezés, bü- zös dóhányfüst. Használjunk sze- badalmazott ökrök fűszta, ur! pipá- szárt. 65 cm. hosszú 3 kor. Helyi árak; utinvét mellett bárhová megküldi Horváth Flórián, Buda- pest, IX., Ráday-utca 7. 4385

50 db 1400 literes, 70 db 500-1000, 1908. hitelesített, ki- javított üres tölgyfa boroshó-dók, ajtóskók, 8 db 2000 literes, kapható Fodor Mór Pécs. 4401

48" Ruston cséplőgép, fiatal, olyan mint az új, előbehaladott idejű miatt minden elfogadható árban eladó Heisler Sándornál, Budapest, VI., Dávid-utca 15. Ugyanott egy 4 HP. álló gőz- lokomobil 8 légkörnyomásra, ki- sebb cséplőgép hajtásra vagy gazdaságban kiválóan alkalmas, szintén jutányosan kapható. 4379

4 HP benzinlocomobil villanygyújtással, egy- éves hozzávaló 22 alulcsapos cséplővel, gyárilag javítva, 2400 koronáért eladó Heisler Sándor- nál Dávid-utca 15. 4377

Szabadalmazott kosárbetétek

gőzeséplőgépek számára kaphatók a feltalálónál, teljes felelősség mellett, hogy tiszta cséplést lehet vele végezni a legrosszabb esetben is.

A kosárbetétek ára:
4 lóerejű géphez 30 fűt
6 " " " 35 " "
8 " " " 40 " "
10 " " " 45 " "

Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete de- küldendő.

Bajzát Ignác Székelyhidon. 701

Szárított : répaszeletet

jenius - Julius - augusztusi szállításra a nál 730

DUKES és HERZOG Galgóc - Budapest, V., VACZI-KÖRUT 74.

1000 holdas birtok és pedig 660 szántó, 60 rét, 28 termőszőlő, 10 belsőség, 130 legelő, 120 erdő, urllak, park, elegendő gazdasági épületek, tel- jes felszerelés, terméssel 258.000 irrtár eladó. Közlelebbi komoly, redis reflektánsnak

Österreicher Bernátnál Nagy-Kaniszn. 615g

Szénát Szalmát

muhart, zabosbükönynt bár- mily mennyiségben

veszek és eladok.

Felpréseléshez modern gőz- és lópresei met bocsatom eladó rendelkezésre.

SCHREIER BELA takarmányagykereskedő Budapest, VII., Népszínház- utca 22. Telefon 20-52.

Eladó béiház!
Budapesten (IX., Mester-u, 12. sz.) a Ferencz-körút közelében, 134 □ m. Villamos megálló. Felv- legesítással ugyanott a ház tulajdonos szolgálg. — Ügynekök kizarva.

Eladó gazdasági magvak:

Nagyszemű canadai repoze, Biborhere, Nyulszapuka, Fehér löhere,

Chernel György gazdaságban Tömörd, Vas megye. 4380

Maier Rikárd és Félix kinstári szállítók Wien, II., Kalsers Josefstr. 30. **vesznek és eladna** minden állomástól bármily mennyiségű **szénát, szalmát, burgonyát.**

Préselés saját és legmodernebb gőzpresekkel. — A legnagyobb szolgálatkészségű cég. 426

LEGYEK konyhából, kamrából, mé- szárszékéből, istállóból, vá- góhídről biztosan elűzet- nek, ha a falakat

LEGY-BONODORRAL meszeljük. Legjobb már kora tavaszszal. — Egy kiló elegendő 25 □-méterre, 5 kg. leírással 6 kor. franco utánvétel. Megrendelhető

FODOR FERENCZNÉ Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H. Számos elismerőlevél. 287

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtekélyesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telephely: 48-49. BUDAPEST-KELENFÖLD

a budaörsi-úton, a vasútállomással szemben.

Homlokzatok és belső helyiségek meszelésére

BAZALTFESTÉK

a legjobb és a legtekélyesebb, kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:

LUTZ EDE és TÁRSA
festékgyára

Budapest, VII., Örnagy-utca 4.

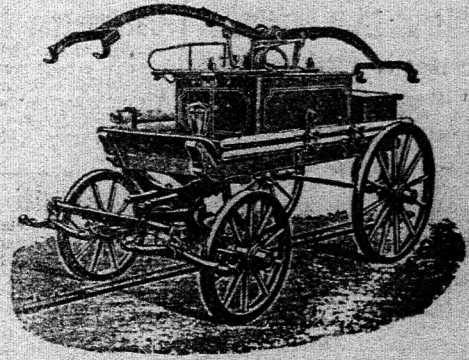
Sürgőny cím: „Szivattyú Budapest” Telefonszám: 72-08 v. 72-09 Alapítást: 1858. évben Gyártott fecskendők száma: 17,000

BUDAPESTI SZIVATTYÚ- és GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, VI. ker., Váci-ut 69. szám.

Gyártási ágazatok:

Gőzgépek, légsűrítők, vacuum-szivattyúk, keretfűrészek, Gőz-készítők, tartányok, előmelegítők. Vashidak, fedélszerkezetek, szegcselt oszlopok. Vas- és fémöntvények. Vasúti forditókorongok. Mindennemű forgó- és futódaruk kézi- és villamosajtásra. Rostélyvasak acélozott felülettel. Közlekművek. **Szivattyúk. Tűzfecskendők.** Tűzoltósági segédessz-közök. Közegészségügyi szerek. Köztisztasági eszközök. Arjegyzéket, valamint „Gyártási ágazatokról” prospektust kívánunk.

A Szegedi kenderfonógyár r.-t. Szegeden

felhívja a t. gazdaközönség figyelmét minden szerkezeti aratógéphez használható

Manila kévekötőfonalára valamint

szalmapréseléshez való 3 águ fonálra,

melyet mint egyedüli hazai gyártmányt, **a külföldinél jelentékenyen olcsóbb árban szállít.**

Múlt évben több mint 1000 mmzását adott el a gyár és számos nagy uradalom elismerő-levele bizonyítja a fonál kifogástalan minőségét.

Ugyanott **gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárúk, kenderzsákok** legelőnyösebben beszerezhetők.

Cséry-féle SZEMÉTTÉRÁGYA

nyári szállításra különösen mérsékelt áron kapható.

Részletes felvilágosítással és ismertetéssel szolgál:

Bayerthal és Lévy

Budapest, V., Bálvány-utca 26. szám.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.

vasöntöde, gép- és rézműgyár. BUDAPEST, V., Csáklya-u. 3.

**SPECIÁL-
GÉPGYÁR:** szeszgyárak és szeszfinomítók
élesztőgyárak

keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

Atalakit meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is. Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. Nagy állami érem. Legnagyobb kitüntetés.